

PÖYTÄKIRJA

Suomen Ammattijärjestön
Kolmannesta
Edustajakokouksesta

Helsingissä 20—26 p:nä Toukok. 1912

Kokouksen kirjurien laadinnan mukaan toimittanut
HERMAN SAXMAN

Helsingissä 1912,
Suomen Ammattijärjestön kustantama.

Helsinki 1912
Työväen kirjapaino

Suomen Ammattijärjestön kolmas edustaja- kokous Helsingissä 20—26 p:nä toukokuuta 1912.

Kokous alkoi 20 p:nä toukokuuta klo 10 a. p. Helsingin työväenyhdistyksen juhlasalissa, joka oli tilaisuutta varten kukilla sekä ammattiosastojen lipuilla koristettu.

Aluksi soitteli H:gin t.-y. torvisoittokunta »Kansainvälisen», »Keveät rakuunat» ja »Marseljeesin».

Kokouksen avaus.

Kokouksen avasi Ammattijärjestön v. t. puheenjohtaja *Matti Paasivuori*, lausuen Ammattijärjestön toimikunnan puolesta edustajat tervetulleiksi. Muistutti mieliin viime edustajakokousta ja siinä tehtyjä päätöksiä. Mainitsi, kuinka tällä ajalla ovat työnantajat hyökänneet työväenjärjestöjen kimppuun. Senpä vuoksi ei ole saatu kaikkia toiveita toteutetuiksi mitä viime kokouksessa suunniteltiin. Nyt kun taas ollaan tultu suunnittelemaan uusia toimenpiteitä ja siinä tarkoituksessa tehty monia esityksiä, niin puhuja toivoi, että vaikkapa mielipiteet joissakin asioissa törmäisivätkin yhteen, kuitenkin saadaan luoduksi uusia toimenpiteitä, jotka ovat hyödyksi ammatilliselle liikkeelle. Ja sitähan jokainen kokoukseen saapunut toivoo.

Ilmoitti kokoukselle, että Ammattijärjestön yksi innokas taistelumies ja Ammattijärjestön toimikunnan jäsen *V. Ruusu-
vuori* on viime viikolla kuollut. Huomautti, että hänen hautauksensa tapahtuu tänään klo 6:lta. Kehoitti osanottajia

kunnioittamaan häntä liittymällä saattojoukkoon mukaan. (Kokous konnioitti ilmoitusta tehtäessä vainajan muistoa seisoaltaan.)

Tämän jälkeen puhuja esitti ulkomaalaiset edustajat ja lausui heidät tervetulleiksi. Näitä oli saapunut: Ruotsista Ammattijärjestön puheenjohtaja *Herman Lindqvist*, Norjasta Ammattijärjestön puheenjohtaja *Ole O. Lian* ja Tanskan Ammattijärjestön rahastonhoitaja *H. Svendsen*.

Edustajat.

Ammattijärjestön toimikunta oli tarkastanut edustajain valtakirjat ja esitti *H. Saxman* toimikunnan puolesta seuraavat edustajat kokouksen osanottajiksi:

N:o 1. S. Lasiteollisuustyöväen liitto:

Helin, B.

Immonen, A.

N:o 2 S. Tie- ja vesirakennustyöväen liitto:

Halonen, Eemeli

Marttila, Juho

Hyytiäinen, Kalle

Riksberg, Iisakki

Kekäläinen, Olavi H.

Vesa, Otto

Koponen, Vihtori

Vuorio, Santtu

Lehtinen, Jalmari

Vesterinen, Otto.

Lehtinen, A. V.

N:o 3. S. Kirjansitojain liitto:

Immonen, H.

Vatka, E.

Salminen, V.

N:o 4. S. Puutyöntekijäin liitto:

Heino, K.

Jokinen, Jussi E.

Heino, S.

Koivumäki, J.

Hellsten, J. V.

Moisio, H.

Murros, P. J.	Seppänen, A.
Murtosalu, Oskari	Stark, O.
Mäki, K.	Toivonen, J. N.
Perho, K.	Valtonen, J.
Peura, J.	Lumivuokko., J., liittotoimik.
Peili, J.	edustaja.
Railo, J.	

N:o 5. S. Sukeltajain liitto:

Hiekkaluoto, E.

N:o 6. S. Sahateollisuustyöväen liitto:

Anjala, A.	Kaario, J.
Eliander, O.	Laine, O.
Forsten, E.	Lehtinen, E.
Friman, R.	Ojala, P.
Hasu, V.	Pietarinen, K.
Javanainen, K.	Turkia, A.
Juhola, K.	Vilhunen, J. E.
Karvonen, M. V.	Välikoski, U.
Korjus, A.	Aaltonen, J., liittotoimik.
Koskinen, K.	edustaja.

N:o 7. S. Paperiteollisuustyöväen liitto:

Ala-Jääski, Matti	Luoto, Kalle
Hietanen, Aukusti	Mustonen, Antti
Kaija, Tuomas	Myyrä, Väinö
Kontula, Manu	Selin, Jalmari
Komi, Matti	Turpeinen, Aapeli
Lehmus, Ida F.	Viljanen, Eemeli, liittotoi-
Liimatainen, M.	mik. edustaja.

N:o 8. S. Kulta- ja fiopeatyöntekijäin liitto:

Saarinen, V. F.

N:o 9. S. Leipurityöntekijään liitto:

Heinonen, F.	Korpelainen, M.
Isokangas, S.	Lindroos, K.

N:o 10. S. Kivityöntekijään liitto:

Heinonen, J.	Nurmi, K. R.
Koskinen, F. V.	Rauhala, J.
Majanen, K. E.	Salonen, O. A.
Manner, H.	Bryggari, T.
Messulin, K. V.	Varpe, O.
Mäkinen, A.	Mäkinen, J., liittotoimik.
Nieminen, V.	edustaja.

N:o 11. 5. Kjitomoteollisuustyöväen liitto:

Kanto, V.	Tainio, K.
Kukkola, A.	Vihuri, Ida
Saarinen, K.	Vuolle, A.
Seppälä, J.	

N:o 12. S. Kaakeli-, Fajanssi- ja Uunityöntekijään liitto:

Vainio, K.	Hyvönen, O., liittoneuvoston edustaja.
------------	--

N:o 13. S. Metallityöntekijään liitto:

Aalto, K.	Niemi, K.
Blomqvist, Hj.	Oksanen, O.
Eerola, V.	Rauhala, O.
Karjala, K.	Rovio, K.
Koponen, A.	Sarlin, J.
Koponen, M.	Sinisalo, Fr.
Konttinen, V.	Suominen, F. V.
Laakkonen, V.	Toikka, V.
Lundberg, J.	Lehtinen, J., liittotoimikun-
Murto, E.	nan edustaja.

N:o 14. Läksi-, Pelti- ja Vaskiseppäin, liitto:

Rauttu, K. E.	Taivola, A.
---------------	-------------

N:o 15. S. Kiualtajain liitto:

Ailio, Eemeli	Mörsky, Lauri
Haapio, Y.	Männistö, O.
Hellgren, K. F.	Paakki, Väinö J.
Jormala, E.	Renberg, I.
Kinnunen, P.	Roine, R.
Korkealehto, M.	Visa, Viljo
Koso, V.	Hurme, O., liittotoimikun-
Kotiranta, Huugo	nan edustaja.

N:o 16. S. Tehdas- ja Sekafyöväen liitto:

Aalto, Artturi	Lind, Eemeli
Halme, Heikki	Mäkelin, Antti
Häkkinen, K.	Nuutinen, Otto
Jokinen, K. A.	Purola, Simo
Kallio, A.	Rae, A. V.
Koivulaakso, A.	Saarivuori, J. E.
Korhonen, Matti	Vaahtera, Iida
Lehto, A. R.	Kokkola, A. E., liittotoimik.
Lindroos, K.	edustaja.
Laakso, K.	

N:o 17. S. Muurarien liitto:

Forsgren, S. J.	Niemi, Matti
Hautala, Herman	Nyqvist, E.
Helminen, August	Pekkanen, A.
Lehto, J. K.	Uski, Tapani
Lehtomäki, Jalmari	Nieminen, Sipi, liittotoimik.
Markkanen, Herman	edustaja.
Mustapää, Antti	

N:o 18. S. V. R. Konepajain T. V.

Hartikainen, J.

N:o 19 S. Nahkalyöntekijäin liitto:

Hämäläinen, A.

Kemilä, J.

Nurmi, A.

Kanerva, K, liittotoimikun-
edustaja.*N:o 20. S. Satama- ja Vesiliikennetyöntekijäin liitto:*

Autio, K. J.

Hämäläinen, R.

Kinnunen, Antti

Kantoluoto, O.

Koivumäki, S.

Laine, H.

Nissinen, Kalle.

Pipinen, Anton

Pietarila, J.

Pätari, A.

Roslakka, Anton

Sorvali, E.

Tuominen, E.

Talpiainen, E.

Vainio, V.

Veijola, K.

Virta, J.

Perttilä, V., liittotoimikun-
nan edustaja.*N:o 21. S. Vaatetustyöntekijäin liitto:*

Huttunen, Emmi

Heinonen, H.

Häkkinen, A.

Luhtala, Alma

Lehtonen, Sulho

Peltomäki, V.

Salpa, Selma

Svensk, S.

Väisänen, Matti

Kantanen, Iida, liittotoimik.
edustaja.*Ammattijärjestön toimikunta:*

Paasivuori, M.

Pietikäinen, J.

Haapalainen, E.

Tulkkina oli Aug. Lindell.

Toimikunnan ehdotuksesta valittiin neljä *puheenjohtajaa*, nim. *E. Viljanen* Tampereelta, *H. Manner* Viipurista, *A. Lehto* Helsingistä ja *J. Peura* Tampereelta.

Pöytäkirjureiksi hyväksyttiin: *H. Saxman* (ylisihteeri), *A. Halme*, *E. Lampila*, *K- Heinonen* ja *A. Räsänen*.

Puheenjohtajaksi astui *J. Peura*.

Ulkomaalaisten tervehdykset.

Ensiksi sai puhevuoron *H. Lindqvist* Ruotsista:

Kun viime kerralla oltiin kokouksessa Helsingissä 1909, ei Ruotsin Ammattijärjestö voinut tunnetuista syistä olla edustettuna: silloin riehui suurlakko Ruotsissa. Tähän taisteluun otti Suomen työväki osaa avustaan. Me nyt vasta voimme suullisesti lausua teille antamastanne avusta sydämmellisen kiitoksen. Tämä taistelu oli hyvin opettavainen. Etupäässä se yhä vahvisti sitä totuutta, että työväen kaikissa maissa tulee kuulua yhteen.

Me emme voi ymmärtää teidän kieltänne, mutta eräs seikka on pistänyt silmäämme: Helsingin yläluokka suuressa määrässä puhuu ruotsinkieltä.

Kun muistaa Suomen työväenhistoriaa, niin näkee, että on toimittu johdonmukaisesti ja tyydyttävästi. Kun työntantajat hyökkäävät, täytyy täälläkin taistella ja sen te olette tehneet tyydyttävästi.

Meillä pohjoismaalaisilla on paljon yhteistä. Eräästä seikasta vaan huomautan. Norjassa, Tanskassa ja Ruotsissa keskustellaan myös kovasti työväenjärjestöjen muodosta. Kokous ottaessaan esille tämän asian muistakoon, ettei *muoto* kuitenkaan ole pääasia, vaan se, että työväenjoukot kokonaisuudessaan päämäärästä tietoisina ovat sivu sivussa taistelurintamassa, rientäen kohti vapautta.

Ruotsin Ammattijärjestön puolesta kiitän kutsusta saapua kokoukseenne, samalla kun toivon onnea kokouksen työlle.

Sitten kun puhe oli tulkittu suomeksi, sai puhevuoron *Svendsen* Tanskasta: Marxin sanat: Kaikkien maiden työväki yhtykää! ovat kaikkien maiden työväenliikkeen

perustuslaki. Tässä kokouksessa laaditaan lakia toiminnalle.

Tanskan ammattiliike on jo n. 50 vuoden vanha; siinä on nyt mukana 60 liittoa ja 104,000 jäsentä; ulkopuolella on 20,000 järjestynyttä. Viime vuonna koetettiin järjestömmme tärkeä syndikalistien taholta, juuri aikaan, jolloin työnantajat pahimmin hyökkäsivät. Mutta hajotus ei onnistunut ja työväki oli yksimielinen.

Minä toivon, että te täällä kokouksessa osotatte yksimielisyyttä huolimatta siitä, että keskusteluissa törmättäisiinkin vastakkain.

Minä kiitän kutsusta, ja toivon teidän työllenne menestystä.

Ole O. Lian Norjasta. Hän lausui, että ne aatteet, mitä työväki ajaa, eivät vielä ole kovin vanhoja. Vasta noin 50 vuotta on siitä kulunut. Silloin oli ankara aika. Työväen eturivin miehet saivat kärsiä paljon. Valitti, että ei voi puhua suomea. Sanoi, että heidän maansa on muuttumassa suurteollisuusmaaksi. Heidän järjestönsä jäsenluku viime vuosina on kovasti kasvanut, tehden nyt 55,000 jäsentä ja näyttää edelleenkin kasvavan. Huomautti Norjan työläisten suuresta työtaistelusta viime vuonna. He siinä taistelussa kuitenkin voittivat. Siihen voittoon vaikutti työväenluokan yksimielisyys. Sitä norjalaisilla oli. Vakuutti, että ammatillisten järjestöjen avulla saadaan, kun vain työväestössä on yksimielisyyttä, voittoja. Kiitti kokoukseen kutsusta.

Johtavaan valiokuntaan hyväksyttiin kokouksen puheenjohtajat ja sihteerit.

Kahviloman pidettyä hyväksyttiin toimikunnan laatima seuraava

Asia- ja työjärjestys sekä kokoussäännöt.

1. Kokouksen avaus.
2. Ilmoitus edustajista.
3. Puheenjohtajain vaali (ehdotetaan valittavaksi 4).

4. Sihteerien vaali (ehdotetaan valittavaksi 5).
5. Johtavan valiokunnan vaali.

Väliaika.

6. Hyväksytään työ- ja asiajärjestys, sekä kokoussäännöt.
7. Valiokuntain vaalit.
8. Toimintakertomukset.
9. Tilikertomukset.
10. Ammattijärjestön toiminnan uudistaminen.
11. Ammattiliittojen yhdistämisestä.
12. Agitatsioonityön järjestäminen.
13. Ammattiliittojen äänenkannattajat lakkautettavat.
14. Ammattijärjestön apurahasto.
15. Ammatillisten järjestöjen suhde sos.-dem. puolueeseen.
16. Ammattijärjestön Sääntöehdotus.
17. Järjestöjen ja järjestyneen työväen suhtautuminen rikkureihin ja pettureihin.
18. Kiertokirjeiden julkaisukieli ja Esperantokieli.
19. Lakko-, sulkuy. m. tilastot ammattiyhdistysliikkeessä.
20. Ammatillisten järjestöjen suhtautuminen henkivakuutusyhtiöihin.
21. Erinäisiä ehdotuksia.
22. Yhteistyö Skandinavian maiden amm. keskusjärjestöjen kanssa.
23. Määritellään palkat ja palkkiot.
24. Puheenjohtajan vaali.
25. Toimikunnan jäsenten vaali.
26. Tilintarkastajain vaali.
27. Sääntöjen määräämät asiat.
28. Mahdollisesti muita esille tulevia asioita.

Työjärjestys ja kokoussäännöt.

1. Kokous aletaan klo 10 avauspäivänä, seuraavina päivinä klo 9 aamulla. Keskustellaan 9 — $\frac{1}{g}$ 11. $\frac{1}{2}$ 11 — 11

kahviloma. 11 — 1 keskustelua. Päivällinen 1—3. Keskustelua 3—6.

2. Kokous aletaan aamulla nimenhuudolla.
3. Puheenvuorot pyydetään kirjallisesti.
4. Puhua saa paikaltaan 2 minuuttia; yli sen ajan menevä puhe on pidettävä puhujalavalta.
5. Uudet ehdotukset ovat kirjallisesti jätettävät puheenjohtajalle. Niitä ehdotuksia joita keskustelun kuluessa ei ole kannatettu, ei oteta äänestyksen alaiseksi.
6. Toiminta- ja tilikertomuksesta keskusteltaessa on Ammattijärjestön puheenjohtajalla ja rahastonhoitajalla oikeus puheenvuorojen lomassa antaa tarpeellisia selityksiä.
7. Valiokunnat esittävät asiansa selostajan kautta, miehinnot painetaan, ja on tällä oikeus antaa selityksiä puhevuorojen lomassa.
8. Puhevuorot ja puheaika voidaan rajottaa päätöksen mukaan.
9. Äänestys tapahtuu käsiennostolla, vaadittaessa nimenhuudolla.
10. Vaalit toimitetaan lippuäänestyksellä.
11. Edustajain tulee mahdollisimman täsmällisesti istua kerta kaikkiaan osotetulla paikallaan.
12. Kuulijat eivät saa olla alhaalla salissa. Siellä ovat edustajat, joilla on joko täydet valtuudet tai puhe- ja esitysoikeus.
13. Saliin pääsee näyttämällä ovella olevalle vahtimestarille edustajakokouksen kortin.

Valiokuntain vaali.

Johtavan valiokunnan ehdotuksesta hyväksyttiin Amm.-järj. toimikunnan ehdottamiin eri valiokuntiin seuraavat jäsenet:

/. *Valitusvaliokunta:* A. Kukkola, K. Niemi ja J. V. Hellsten.

2. *Äänestysvaliokunta:* H. Moisio, K. Laakso, O. Oksanen, M. Alajääski ja E. Lehtinen.

3. *Sääntövaliokunta:* E. Murto, S. Vuorio, K. Lind-

roos, O. Murtosallo, A. Turkia, Emil Lind, K. F. Hellgren, M. Väisänen, M. Kontula ja Emil Leino.

4. *Raha-asiainvaliokunta*: Jaf. Lehtinen, Arttur Aalto, J. Aaltonen, S. Svensk ja E. Jormala.

5. *Agitatsioonivaliokunta*: J. Lumivuokko, A. E. Kokkola, K. Rovio, M. Karvonen, Ida Kantanen, J. Virta ja Jalmar Lehtinen.

6. *Järjestövaliokunta*: O. Hurme, J. Pietikäinen, Hj. Blomqvist, P. J. Murros, T. Kaija, K. Häkkinen ja V. Perttilä.

7. *Menettelytapavaliokunta*: O. Rauhala, J. E. Jokinen, K. Lindroos (rullatyönt.), K. Luoto, H. Kotiranta, T. Uski, ja J. Rauhala.

8. *Yleisasiainvaliokunta*: V. Eerola, S. Purola, A. Turpeinen, K. Perho, S. Nieminen, A. Vuolle ja Ida Vaahtera.

9. *Toimitusvaliokunta*: Kokouksen sihteerit.

10. *Vaalivaliokunta*: O. Rauhala, K. A. Jokinen, K. Rovio, S. Stark, Ida Vihuri ja E. Ailio.

Sanornalehtikertojain saapuvillaolo.

Johtavan valiokunnan ehdotuksesta hyväksyttiin, että sanomalehtien, myös porvarillisten lehtien, kertojat saavat olla kokouksessa saapuvilla, paitsi milloin kokous, johtavan valiokunnan ehdotuksesta nimenomaan toisin päättää.

Toimintakertomukset.

Toisesta edustajakokouksesta vuoden 1911 loppuun oli edustajille jaettu painetut toimintakertomukset.

E. Haapalainen antoi toimintakertomuksista Amm. järj. puheenjohtajana toimimisajaltaan pääkohdissaan seuraavan lausunnon:

On tarpeen luoda yleissilmäys koko toimintakauteen. Tilastotaulut osoittavat meillä saman ilmiön kuin muuallakin. Liikepula alkoi v. 1908 Amerikassa, leviten sieltä muihin maihin, jättämättä koskematta meidänkään maata.

Teollisuus lamaantui, luottoa ei annettu. Taantumus voitti alaa kaikilla ammattialoilla. Suurlakon jälkeen 1907 oli jäseniä 12,200. V. 1908 oli jäseniä 25,000. Se oli kuitenkin liian suuri kun liitot eivät voineet läheskään tarkkaan ilmoittaa jäsenmääräänsä. V. 1908 oli Amm. järj. jäsenluku suurimmillaan, laskeutuen sittemmin huomattavasti niin, että v. 1910 lopussa saatoimme puhua ainoastaan 15,000:sta. Siitä se on kuitenkin alkanut nousta, joten se nyt on noin 22,000.

Nyt on mietittävä keinoja millä vastaisuudessa voidaan välttää sellaista taantumusta kuin 1908 ja 1909.

Ammattiosastoja on lisääntynyt ja se osoittaa, että järjestäytyminen sittenkin edistyy. Keskittämisessä emme ole vielä riittävän pitkälle päässeet. Useissa liitoissa näyttävät osastot olevan varakkaammat kuin liitto. Tämäkin osottaa, ettei meillä ole vielä uusaikaista ammattiyhd. liikettä. Meillä on vielä liittoja Ammattijärjestön ulkopuolella. Ei ole saatu Maalarien liittoa yhtymään. Samoin rautatieläisten liitto. Menettelytapavaliokunnan on siitä annettava ehdotus kokoukselle.

Eri liitot ovat noudattaneet toisen edustajakokouksen päätöksiä liittojen yhdistämisestä ja on yhdistyminen edistynytkin huomattavasti vaikkakaan ei siinä määrin kuin olisi sopinut odottaa.

Työselkkauksista v. 1909 oli suurin paperityönt. taistelu, jossa täydellisesti hävittiin. Sitä seurasi suuremmin sopimuksien irtisanominen Kymi-yhtiön tehtailla, jota ei voitu puolustaa. Lähettiin lainopillista tietä asiaa pohtimaan. Oikeusjuttu alettiin tammikuussa 1910. Asia on vielä hovi-oikeudessa, jonne se vedottiin. Emme tiedä miten sen käy. Edustajakokouksen olisi yhdyttävä siihen mielipiteeseen, että juttua jatketaan aina senaattiin asti, jos katsotaan tarpeelliseksi.

V. 1910 oli satama- ja vesiliikenne työriita Viipurin Uuraassa. Satamatyöläiset olivat osuuskuntina. Amm. järj. toimikunta tuli satama- ja vesiliikenne työnt. liiton kanssa erimielisyyteen. Siitä johtui sanotun liiton Amm. järjestöstä

pois jääminen. Sitte Oulussa pidetyssä liittokokouksessa saatiin sovinto ja liitto jälleen yhtyi järjestöön.

Tampereen jalkinetyöläisillä syntyi riitoja työsopimuksien johdosta jalkinetehtailijain kanssa. Työläiset halusivat lähteä lakkoon. Amin. järj. toimikunta katsoi, ettei niin heikosti järjestyneenä voitu yrittää. Siitä antoi Tampereen jalkinetyöläiset muistutuksen Amm. järj. toimikunnalle.

Sahatyönt. liiton Kotkan tariffi saatiin 1907 ja päättyi 1909. Ei voitu tehdä mitään liiton huonouden tähden. Viime kesänä saatiin tariffi Amm. järj. avulla.

Lohjan selkkauksista ei minulla ole selvyyttä, joten jätän sen.

Kirjaltajain taistelu, samoin kuin kirjansitojain olivat toimintakauden suurimmat. Amm. järj. puheenjohtaja ei ollut mukana kirjaltajain tariffia irtisanomassa, vaikka kertomus niin näyttää, joten olisi jo päästävä siihen, että liitot ilmoittaisivat toisillekin aikanaan tulevista riitaisuuksista. Kirjaltajilta saatiin virallinen tieto liian myöhään, joten ei voitu olla selvillä kaikista seikoista. Kirjaltajat rikkoivat siten sääntöjä. Mutta kun työnantajatkin sanoivat tariffin irti, niin sääntöjen rikos on sillä kuitattu.

Ammattientarkastajat koettivat välittää, mutta eivät onnistuneet.

Naapurimaitten kirjaltajain edustajat koettivat myöskin ja saivat neuvottelut alkuun. Maaliskuussa jo 4 p. voitiin määrätä taistelun tulos. Silloin ei Amm. järj. ehdotusta kumpikaan puoli hyväksynyt, vaan vasta toista kuukautta myöhemmin hyväksyivät melkein samat ehdot. Saatiin ehkä tarkimmat määräykset sovinto-oikeuksista kuin tähänastisissa muissa sopimuksissa. Työnantajain täytyi taipua sopimukseen. Jos samaa sitkeyttä osotetaan niin tuloksia saavutetaan muillakin aloilla.

Kirjaltajain lakon aikana ei voinut tulla kysymyksenkään neuvottelut kirjansitojain asiasta. Tariffi saatiin kirjaltajain lakon jälkeen.

II edustajakokous päätteli, että valistustyö asetetaan etualalle toiminnassa. Ei kuitenkaan osotettu siihen riittävästi

varoja. Amm. järj. toimikunta on kuitenkin koettanut valistustyötä toimeenpanna parhaansa mukaan; on annettu m. m. lentolehtisiä ja toimitettu järjestön äänenkannattajaa. Piirijako oli edustajakokouksessa kyseessä. Siihen ei uskallettu. Pelättiin liikoja verotuksia. Viime vuoden valtuuston kokous kuitenkin päätti jakaa maan 14 agit. piiriin, siten että piiritoiminta on vapaehtoisella pohjalla. 12 piiriä on nyt toiminnassa, mutta tuloksia ei ole saavutettu, kun kaikki osastot eivät siihen ota osaa, joten ei ole piireillä varoja agitatsionin toimeenpanemiseen. Siitä tulee tämä kokous varmaan tekemään erikoispäätöksiä.

Tilastokysymys osottautui jo viime kokouksessa, että sitä ei voida jatkaa. Kun tilastoja tuli perin huonosti osastoista ei valtio antanut avustusta sitä varten kuin v:na 1909. Sen jälkeen se lakkasi.

Työväen sihteeristöä on hommattu, mutta tuloksetta. Toimikunta laati suunnitelmia, mutta valtuuston enemmistö ne hylkäsi, varojen vähyden tähden.

Erinäisistä lakiehdotuksista on toimikunta antanut lausuntojaan, kuten työttömyysvakuutuksesta ja ammattikasvatuskomitean lakiehdotuksista.

Lopuksi Haapalainen selosteli toimintaansa Ammattijärjestön puheenjohtajana ja siitä luopumistaan. Luopumiseen vaikutti se, että taisteluissa ei onnistuttu kuten hän oli toivonut.

Päätettiin, keskustella kertomuksista vuosittain.

V. 1909 kertomus hyväksyttiin keskustelutta.

Vuoden 1910 kertomuksesta lausui:

Bryggari: Valtuuston pöytäkirjasta ilmenee temppuilemista. Edustajakokouksessa agitatsionikysymys hyljättiin varojen puutteessa. Valtuusto on mennyt vapaiehtoisuuden tietä ja antanut siunauksensa piireille. Ihmeellisintä on se, että pelättiin mihin se raha 5,000 mk. on käytettävä, joka oli jäänyt agitatsiooniin. Jäsenet eivät pelkää kassain karttumista, vaikkakin sitä toimikunta ja valtuusto näyttää oletavan.

Kemilä selosteli Tampereen jalkinetyöläisten työselk-

kausta. Oli sitä mieltä, että Amm. järj. toimikunnalle oli annettu aikanaan tarpeelliset selostukset työriidan laadusta, vaikkei siltä näytä toimintakertomuksessa.

Kekäläinen ihmetteli miksi Amm. järj. on liittynyt yhteiskunnalliseen keskusliittoon. Tunnetaanhan se porvarilliseksi liitoksi, kun siihen kuuluu esim. teollisuushallitus. Sellaiseen liittoon ei sovi kuulua ja on siitä mitä pikemmin erottava.

K Lindroos selosteli leipurien liiton kantaa valtuuston päätöksen johdosta, joka oli velvottanut sanotun liiton maksamaan Amm. järjestölle veroa enemmän kuin heillä on ollut jäseniä sillä ajalla.

Hautala: Haapalainen jätti mainitsematta omat tyhmyytensä. Rakennustyöväen palkkariidan aikana lasketteli vähemmän sopivia sanoja, ilmoittaen yleisessä kokouksessa järjestöjen heikkouden.

5. *Nieminen* yhtyi edelliseen.

Taivola: Sama asia kuin leipureilla on myöskin sahatyönt. liitolla. Maksamatta on yli 1,000 mk. Valtuusto on päättänyt, että ne on maksettava. Vakinaiset verot ovat tahallisesti maksettu liian suuresta jäsenluvusta, ehkä siitä syystä että taistelussa saataisiin liitolle paremmat edut.

A. Hämäläinen selosti liittojen yhdistämistä, m. m. että nahkityöläisten liitto on syntynyt siitä että nahkurit ja jalkinetyöläiset ovat yhtyneet, jota Haapalainen ei selostuksessaan tullut maininneeksi.

Keskustelun päätyttyä tähän lähetettiin kertomus menettelytapa väli okuntaan.

Otettiin esille v. 1911 kertomus. Siitä lausuttiin:

J. Aaltonen: Sahaliitto ei ole ilmoittanut jäsenmääräänsä suuremmaksi kuin sen mikä sillä oli tiedossa huhtikuun 1 päivänä 1911. Sahateollisuustyöväen liitto ei suostunut maksamaan apurahastoveroa sen jäsenluvun mukaan, josta v. 1910 ensi maisen neljännesvuoden verot oli maksettu, vaan maksoi sen jäsenmäärän mukaan apurahastoverot, mikä liitossa oli jäseniä sanotun vuoden huhtikuun

1 päivänä, niinkuin Ammattijärjestön viimeisen edustajakokouksen päätös velvoitti.

M. Paasivuori selvitti kertomuksen pätevyyttä, ja että toimikunta vaati veroja Leipurien sekä Sahateollisuustyöväen liitoilta sen mukaan mikäli sanottujen liittojen puolesta on jäseniä ilmoitettu olevan. Toimikunta tasapuolisuuden vuoksi on menetellyt verojen perimiskysymyksissä Amm. järj. sääntöjen mukaan. Huomautti, että Sahateollisuustyöväen liittotoimikunta oli osastoilleen selostanut sanottua veroriitakysymystä kiertokirjeellä epä johdonmukaisesti, suorastaan agiteeraamalla liittoa eroon Amm. järjestöstä.

A. Hämäläinen: Helsingissä ollut jalkineliike julistettiin kyllä määrääjäksi lakkotilaan, mutta se oli siitä syystä kun mitään mahdollisuutta ei ollut sovintoon. Neuvotteluja ei voitu saada aikaan kun työnantaja ei siihen suostunut.

Hurme selosteli kirjaltajain tariffin irtisanomista. Huomautti m. m., että Amm. järj. toimikunta on tiennyt kirjaltajain tariffin irtisanomisen. Sanoi, että Haapalainen johti lakkoa eikä sitä kirjaltajain liitto itsepintaisesti johtanut. Moitti Haapalaista, että tämä selosteli asiaa kokoukselle virheellisesti. Lopuksi huomautti, että sanottu kirjaltajain taistelu oli voimain ponnistus ja opettava koko Suomen työväelle. Kirjaltajain liitto on tehnyt asiassa kaiken, minkä se on voinut yhteiseksi hyväksi. Ei siis sopisi siitä johtuvaa arvostelua johtaa yksityisseikkoihin.

Haapalainen: Muurari Hautala on syyttänyt minua. Kun sovittelut alkoi klo 10 niin saatiin sovinto ja sopimukset allekirjoitettiin. Piti myöskin saada työväen hyväksymisenkin. Velvollisuuteni oli selittää asia oikeassa valossaan, eikä salaten sitä tosiasiaa, että järjestöt eivät olleet taistelukuntoisia.

Hurmeelle täytyy vastata: Väärät tiedot on annettu kirjaltajain puolelta. Ne on julkaistu Amm. järj. lehdessä. -Ei huomattu lehteä painettaessa sitä oikeasta. Vaikka tehtyä ei saa tekemättömäksi, niin voidaan tehdyistä kuitenkin jotakin oppia.

Viljanen selosteli Lohjan selluloosatehtaan työriitaa. Li-

ton puolesta oli annettu Amm. järjestölle selostuksia työriidan alkuvaiheista. Ammattijärj. toimikunta oli kieltänyt sanotun työväen avustuksen sillä perusteella, että liitto ei ollut maksanut Amm. järjestölle vakinaisia eikä ylim. veroja sääntöjen määräämänä aikana. Tämän kielteisen päätöksen piti puhuja epäoikeutettuna sillä syyllä, että aikaisemminkin useilla liitoilla oli verojen maksut myöhästyneet. Jos Amm. järj. toimikunta olisi liitolle jo ennakolta huomauttanut, että verot ovat maksettavat, olisi niistä liitto huolehtinut, että se olisi ollut avustukseen oikeutettu. Vetosi kokouksen mieltipiteeseen, että avustus olisi Amm. järjestön liitolle maksettava ja ehdotti kokoukselle seuraavan ponnen: »Katsoen siihen, että Ammattijärjestön toimikunta, ilman verojen suorituksen viipymisestä edeltäpäin huomautusta tekemättä, on kieltänyt aineellisen avustuksen Paperiteollisuustyöväen liiton Lohjan työnsulussa olleilta jäseniltä, päättää kokous, että se määrää Smk. 5,778:50, jonka mainittu liitto Ammattijärjestön sääntöjen perusteella olisi ollut oikeutettu avustusta saamaan, on Ammattijärjestön varoista sille nyt maksettava.» Esitti asian menettelytapavaliokuntaan.

Roine: En tiedä onko Haapalainen ollut siinä kokouksessa, missä kirjaltajalakko päätettiin. Uskon Haapalaista; mutta jos hän olisikin ollut läsnä, niin olisi hän yhtynyt samaan päätökseen. Tariffiehdotuksessa ei ollut liikoja vaatimuksia, sillä elantoehdot olivat 5 vuoden aikana nousseet noin 30 %. Jos ei kirjaltajaliitto olisi sanonut irti sopimusta, niin olisi sen sanoneet työnantajat.

Haapalaisen eron syy on pikkumaista, kun vetoaa siihen kirjaltajalakon. Taistelun pitkittyminen ei mennyt tuloksitta, sillä kuukauden taistelun aikana kohosivat palkat kuitenkin, vaikka ei niin paljoa kun vaadittiin. Lakko ei maksanut viimeisenä kuukautena 100,000 mk., vaan maksoi se 12 viikkona Ammattijärjestölle vähän yli 80,000 mk.

Koko lakko oli voimain mittely ja toinen asia on se mikä liitto siihen joutui. Se nyt sattui olemaan kirjaltajaliitto. Toivon, että sitä lakkoa ei katsottaisi vaan yhden ammattikunnan kannalta.

Paasivuori: Toimikunta oli oikeutettu säänt. 3 § mukaan siten menettelemään kuin on menetelty. Paperit, liitto ei ole suorittanut verojaan. Toisen neljänneksen verot oli suorittamatta vielä 3:n nelj. lopulla. Myöskin ylimääräiset verot oli maksamatta. Amm.-järj. oli liitolle velkaa 1,000 mk. ja rahastonhoitaja ehdotti, että velka muutettaisiin veroiksi, mutta paperityöni liiton rahastonhoitaja ei järjestänyt sitä siten.

Paperityönt. liitto ei antanut rahaa vaan velkakirjoja veroista, eikä ammattijärjestö voi velkakirjoilla avustaa. Sääntöjä tietyksi on noudatettava, muuten jouduttaisiin mieltävaltaan.

Se ei ole suuresta merkityksestä, jos toisilla liitoilla on ollut verot rästissä. Niille olisi tietysti tehty samoin, jos olisivat tulleet vaatimaan avustusta.

Kontula huomautti, että työnantajan puolelta on tehty hyökkäys kyseenalaisessa Lohjan työriidassa, joten paperityöväen liitto olisi ollut avustukseen oikeutettu sääntöjen mukaan. Kannatti asiaa lähetettäväksi menettely tapa valio-kuntaan. Vaati että Haapalaisen eron todelliset syyt tuotaisiin ilmi tässä kokouksessa.

Hellgren: Olen kuullut jo, että Haapalainen on uhanut pitää suuren puheen kirjaltajalakosta. Että kirjaltajat olisivat pistäneet omin lupinsa lehteen mitään jota lehden toimitus ei olisi hyväksynyt, en voi käsittää, sillä miten olisi Haapalainen hoitanut toimittajan tehtävää siinä tapauksessa, jos niin olisi saanut tapahtua. Jään siis odottamaan sitä suurta puhetta.

J. Kemilä: Vuoden 1911 toimintakertomuksessa, samoin E. Haapalaisen toimintakertomusselostuksessa oli mielestäni todellisuudesta poikkeava sävy siinä kohdassa, mikä koskee Nahkat.t. liiton Tampereen osaston työriitakysymystä v. 1911. Toini, kertomuksessa selitetään, että ei voitu antaa lakkolupaa kun kaikkein suurimman tehtaan työv. enemmistö oli lakkoa vastustavalla kannalla.

Ensiksikin: Toimintakertomuksessa tarkoitettu tehdas ei suinkaan ole suurin Tampereen jalkinetehtaista.

Toiseksi: O. Y. Attilan työväestön eroaminen työsopimusvaatimuksesta olisi päinvastoin lujittanut meidän taistelurintamaa juuri sillä, että työtaisteluun olisi jäänyt etupäässä järjestynyt työväki. Yllämainitun tehtaan työväki oli heikommin järjestynyt, joten siitä työväestöstä, joka olisi näin ollen joutunut työtaisteluun, oli 82 % järjestyneitä.

Kolmanneksi: Haapalainen käydessään Tampereella todistettavasti selitti meidän osastomme jäsenille, että ei ole mitään haittaa, vaikka O. Y. Attilan työväestö eroaa työsopimusvaatimuksesta, hänen mielestään olisi edullisempaa ajaa työehtosopimus läpi vaikka yhdessä tehtaassa kerrallaan.

. Ammattijärjestön fckunta kirjelmässään helmikuulla antoi meille työtaisteluluvan, mutta pidätti itselleen työstä irtisanomismääräämisajan. Mainitun kirjelmän perusteella valmistautuimme lakon varalta, otimme kaikilta työläisiltä kirjalliset lakkositoumukset ja varroimme Amm.-järj. toimikunnan lopullista työstä irtisanomislupaa. Sitten saapui Amm.-järj. toimikunnan kielteinen vastaus, jossa tosiasiota kiertelemällä syytettiin osastomme ja liittomme heikkoutta, eikä sanottu suoraan että Amm.-järjestöllä ei ole varoja.

Tämähän kävi tämän aamusesta Paasivuoren puheesta täysin selville, että eri liittojen pyyntöihin ei ole voitu suostua varojen vähyyden takia. Miksi sitte Amm.-järj. toimikunta ei tunnustanut totuutta, vaan koetti etsiä syytä sieltä missä sitä ei ollut.

Kielteiseen kirjelmänsä se oli yhdeksi syyksi ottanut sen, että ei työväestö ollut muka täysin yksimielinen lopullisessa työstä irtisanomisäänestyksessä; oli ottanut lukuun Attilan tehtaan työväestön äänestyksen, vaikka se jo lopullisen äänestyksen aikana oli erossa koko työtaistelupuuhasta.

Minä ainakin olen sitä mieltä, että tulkoon tällainen menettely minkä liiton osalle tahansa, ei se hyvää aikaan saa. Senpä tähden tahtoisin lausua tulevaisuuden varalle, että ei tällaista vastaisuudessa tapahtuisi, yhtä vähän heikommin kuin paremminkaan järjestyneitä liittoja ja työläisryhmiä vastaan. Olkoon niin, että nahkatyöläiset ovat huonosti järjestyneitä, mutta sitä ei ainakaan meidän osastomme

ollut, sillä olihan osastomme suurimpia Amm.-järjestön alaisia osastoja, jäsenluvultaan vähän yli 300. Mutta edellä kertomani menettelyn johdosta, oli siitä tulla Amm.-järjestön pienin osasto.

Lindroos selosteli leipurien liiton suhdetta Amm.-järjestöön. Sanoi ei olleen Amm.-järj. toimikunnan menettelyn tasapuolista sanottua liittoa kohtaan. Kannatti toim. kertomusta valiokuntaan.

Rovio: Toimikunta on menetellyt siten kun se on voinut. Jos siellä olisi ollut paperityöntekijäin tahi kirjaltajain jäseniä, niin tulos olisi ollut sama. Kannatan lähetettäväksi valiokuntaan.

Murto: Kemilä jätti selittämättä, miten heidän osastonsa jäsenluku saatiin niin suureksi. Kannatan lähetettäväksi menettelytapavaliokuntaan.

Paasivuori: Ammattijärjestöllä ei ole ollut varoja siinä määrin, että olisi voitu kaikkia tyydyttää. Ei ole loppumatonta kulta-aittaa, josta jaettaisiin kaikille. Varoja saadaan vain verotuksilla, joihin työläiset ovat hyvin kitsaita. Leipurit m. m. ovat pyytäneet 500 mk. leipurilain suojelemiseksi. Ei ole voitu myöntää, koska leipureille on saatu laki koko työväen yhteisillä ponnistuksilla. Jos toisilla ammattilaisilla olisi edes niin hyvä suojelelslaki, olisivat ne aikalailla tyytyväisiä oloihinsa. Ei siis voida Amm.-järjestömme vähillä varoilla auttaa enempää kuin mitä on voitu.

Haapalainen: Ne varat, jotka varattiin sihteeristöä varten, oli tarkoitettu oikeusjuttuja varten eikä lain valvontaan.

Tahdon kokouksen määräämään onko tapeltava tunteen tahi järjen mukaan.

En ollut Tampereella sitä mieltä, että tapeltaisiin yhdessä tehtaassa kerrallaan, vaan kaikissa yhtä aikaa. Kun kaupungin suurin tehdas on vastustavalla kannalla, niin ei voida tappelua alkaa. Liitolla ei ollut varoja muuta kuin 3¹/₂ viikoksi.

Tampereen jalkine-osasto on yli 80 % koko liitosta. Jos liitto selittää tamperelaisille miten nykyään taistelu aletaan, niin ei he voi moittia Amm.-järj. toimikuntaa.

En ollut kirjaltajain kokouksessa, jota todistaa jo sekin, ettei minun naamaani näy siinä valokuvassa, joka oli useimmainitun kokouksen aikana otettu¹⁾. Luulin kirjaltajain taholta tulevan jotain suurempaakin, varsinkin kun eilen illalla uhattiin.

Minäkin tiedän sen että lehtiin ei saada kirjoituksia ilman toimituksen tietoa; minä olen luottanut kirjaltajain liittotoimikunnan jäseniin, eikä niitä ole niin tarkastettu ja sen tähden se on joutunut lehteen.

Hietanen yhtyi Viljasen lausuntoon Lohjan selluloosa-tehtaan työriidassa.

S. Nieminen: Toivon sellaista menettelytapaa kun siv. 60 ponsissa ilmenee.

Pitää harkita onko taisteluun lähdeittävä ja milloin. Ei kuitenkaan hätäiltävä neuvottelutarjousten kanssa. Silloin paljastetaan heikkoutemme.

Pietarinen: Sahatyönt. liiton jäsenmäärän eroavaisuus johtuu siitä, että liitolla ei ole tietoa jäsenistään. Mitään luetteloa ei ole käytännössä. Syy on liiton virkailijoissa. Yhdyn Aaltoseen, että kokous hylkää vaatimuksen Sahatyönt. liiton verosästeistä.

Vartiainen selosti Sahatyöväen liiton ja Amm.-järj. välistä riitaa; sanoi että liitto oli ilmoittanut jäsenlukunsa ja maksanut sen mukaan vakinaiset verot, ja sitte jälkepäin, vähää ennen v. 1911 valtuuston kokousta, liitto ilmoitti, että jäseniä on noin 800 henkeä vähemmän, joten liitto kieltäytyi maksamasta niiden edestä ylim. veroja. Huomautti samalla leipurien ja nahkathyöväen liitoista, jotka niinikään ovat syyttäneet Amm.-järj. toimikuntaa liiallisesta »kiskomisesta», että heilläkin on noita ylim. veroja maksamatta. Lausui ihmettelynsä, että liitot niin epämääräisesti ilmoittavat jäsenlukunsa Amm.-järjestölle ja sitte jälestäpäin alkavat koukutella.

Immonen: Silloin olisi tehty vääryyttä, jos Sahaliitolle olisi annettu anteeksi verot. Hyväksyn toimintakertomuk-

¹⁾ Sanotusta kokouksesta ei mitään valokuvaa otettukaan.

sen ilman valiokuntaan lähettämistä. Noudattakoot liitot sääntöjä ja päätöksiä, niin ei olisi sellaisia tapauksia.

Taivola kosketteli kirjaltajaan työriitaa. Oli sitä mieltä, että liitot toimitsijoiheen on opetettava tarkkaan noudattamaan toimintaohjeita, ettei yksikään liitto tai järjestö saa tehdä päätöksiä työtaisteluun lähtemisestä ilman Amm.-järj. toimikunnan lupaa. Kannatti asiaa valiokuntaan.

Hyvönen: Siv. 37 en löydä sellaista päätöstä, mikä koskee luentokurssia. Puolueopistoa varten on myönnetty varoja, mutta ei luentokurssia varten. Niitä ei kuitenkaan toimittu iltakursseina, joten siitä ei ollut vastaavaa hyötyä. Niihin voi ottaa osaa vaan luottohenkilöt. Sellainen osoittaa omavaltaisuutta, että toimikunta muodostuu hallinnolliseksi laitokseksi. Ehdotan kertomuksen raha-asiaain valiokuntaan.

Bryggari: Eräiden liittojen luottohenkilöt ovat menelleet huolimattomasti työriita-asioissa ja sitte tulleet edust. kokoukselta anomaan anteeksi niitä veroja, jotka olisi ollut maksettava aikanaan. Moitti erittäin paperityöv. liiton toimitsijaa ja liiton edustajia, jotka kulkevat toimitsijan perässä sen tekemiä virheitä puolustellen.

Nyman: On mainittu, että kirjaltajain menettely on ollut sääntöjen vastainen. Liitokokouksessa 1908 annettiin toimeksi tariffin uusiminen. Hallinto kutsui edustajia suurimmista osastoista. Ei tullut tehdyksi kirjallista esitystä vaan tehtiin se suullisesti Amm. järj. toimikunnan kokouksessa. Heinäkuun alussa lähetettiin seuraava sisältöinen kirjallinen ilmoitus:

»7 p. heinäk. 1910.

Suomen Ammattijärjestön Toimikunta.

Helsinki.

Täten ilmoitamme, että olemme irtisanoneet kaikki Suomen Kirjaltajaliiton ja Suomen Oraafillisen Teollisuudenharjoittajain Liiton välillä tehdyt palkkaustariffisopimukset

tammikuun 1 p:stä 1911. Kun irtisanomispäätös Kirjaltajaliiton puolesta lopullisesti tehtiin vasta viime kesäkuun 28 p:nä ja irtisanominen toimitettiin heti sitä seuraavana (2Q) p:nä, niin emme ole olleet tilaisuudessa antamaan Teille ennen tietoa asiasta. Olemme myöskin nyt vasta tilaisuudessa saattamaan tietoonne, että S. Gr. Teoll. harj. liitto omasta puolestaan päätti nämä irtisanomiset jo viime toukokuun 15 p:nä pitämässään kokouksessa, joka päätös ilmoitettiin meille viime kesäk. 30 p:nä. Tulemme vastaisuudessa tekemään lähempää selvää asiasta. Liitteinä kummankin järjestön laatimat ehdotukset sekä voimassa oleva tariffi.

Suomen Kirjaltajaliiton Hallinto.»

Kun Haapalainen oli Valtuuston kokouksessa niin hän kiitteli kirjaltajia. Mutta se ei ole ihmeteltävä sillä olihan hän vielä silloin Ammattijärjestön puheenjohtaja. Nyt kun hän ei sitä enään ole, on hän tahtonut saada häiriötä aikaan.

Hautala oli paperiteoll. työv. liiton työriidan suhteen Amm. järj. toimikunnan kannalla, samoin Tampereen jalokinetyöläisten työriidan ja leipurien lain valvonnan avustuksien johdosta. Kannatti valiokuntaan lähettämistä.

Paasivuori: Kutojain liitto on ilmoittanut koko jäsenmääränsä puolimaksavaksi. Samoin kieltäytyy maksamasta ylimääräisiä veroja yhden osaston puolesta. Onko liitto erotettava sen tähden kun sen yksi osasto ei maksa ylim. veroa?

Liitot eivät tahdo antaa tietoja toiminnastaan. Kertomusta ei saada täydelliseksi.

Viljanen: Paasivuori ilmoitti että paperiliitto antoi velkakirjan myöskin vakinaisista veroista mutta se antoi vaan ylimääräisistä. Ei paperiliiton taholta ole kehoitettu sääntöjä rikkomaan. Ammattijärjestön puolelta ei ole muistutettu että verot on maksettava.

Lehtinen, A. W.: Siv. 32 osaston nimi on väärin; tarkotetaan Perälän osastoa n:o 6.

Kanto: Syyt puolimaksamiseen on sellaiset että ne ovat liiton selitettävät. Verot maksetaan kutomaliitoltakin.

Uski: Kun liitot itse ovat olleet syyllisiä virheisiin, niin koko keskustelu on ollut tarpeeton.

Kaarlo, J.: Paasivuori sanoi Sahaliiton kehoittaneen osastoja eroamaan Ammattijärjestöstä. Se ei ole totta. Jäsenmäärän on toimikunta ilmoittanut ja tilintarkastajat vahvistaneet.

Lehtinen, Hj.: Ammattijärjestön toimikunta on menettelyt oikein. Ei kaikkien oikkuja voida täyttää.

Virta: Lähetettäköön menettelytapavaliokuntaan.

Keskustelun päätyttyä tähän äänestettiin ja päätettiin 92 äänellä 50 vastaan, jotka annettiin kertomuksen hyväksymisen puolesta, lähettää kertomus menettelytapavaliokuntaan.

Hyvösen ehdotus, että luentokursseja koskeva osa menisi raha-asiaain valiokuntaan; päätettiin kertomus suurella enemmistöllä lähettää kokonaisuudessaan menettelytapavaliokuntaan.

Sittenkuin valiokunta oli toimintakertomuksia käsitellyt esitettiin kokoukselle:

Menettefytapavaliokunnan mietintö n:o 1.

Valiokunta käsitelyään sille lähetettyä toimintakertomusta vuodelta 1910, päätti ehdottaa kokoukselle-

että vuoden 1910 toimintakertomus hyväksyttäisiin sellaisenaan.

Tapani Uski, Jaakko Rauhala, Hugo Kotiranta, J. E. Jokinen, Kalle Luoto, K. Lindroos, Osk. Rauhala.

Mietintö hyväksyttiin ilman keskustelua.

Menettefytapavaliokunnan mietintö n:o 2.

Valiokunta on ottanut huomioonsa sen, vuoden 1910 toimintakertomusta käsiteltäessä lausutun kysymyksen, että millä tavalla ne ammattiliitot jotka vielä ovat maamme am-

matillisen keskusjärjestön ulkopuolella saataisiin siihen liittymään, ja ehdottaa sen vuoksi kokouksen hyväksyttäväksi seuraavan ponsilauseلمان:

koska useita ammattiliittoja maassamme on vielä Ammatillisen keskusjärjestön ulkopuolella, niin kehottaa edustajakokous Ammattijärjestön toimikuntaa vielä kerran lähettämään niille kehotuksen liittyä Ammattijärjestöön, ja jos ne kehotuksesta huolimatta eivät kuluvaan vuoden ajalla liity mainittuun järjestöön, katsoo kokous, että niiden tarkoituksena ei ole edistää työväen luokkataistelua.

Tapani Uski, Jussi E. Jokinen, Hugo Kotiranta, Kalle Luoto,
Jaakko Rauhala, Osk. Rauhala, Kaarlo Lindroos.

Hyväksyttiin ilman keskustelua.

Menettelytapavaliokannan mietintö n:o 3.

Valiokunta on käsitellytään sille lähetettyä vuoden 1911 toimintakertomusta sekä tutkittuaan sen johdosta evästyskeskustelussa tehdyt muistutukset, saa tutkimuksensa tuloksena esittää seuraavaa: että se paperiteollisuustyöväen liiton edustajan taholta esitetty vaatimus että Suomen Ammattijärjestön olisi maksettava työtaisteluavustusta viime syksynä Lohjalla sattuneen työtaistelun johdosta kahdelta viikolta luettuna marraskuun listä pistä siihen asti kuin taistelu asianomaisen liiton taholta julistettiin päättyneeksi, ei aiheuta Ammattijärjestön puolelta minkäänlaista toimenpidettä koska mainittu liitto antoi vasta lokak. 31 p:nä velkakirjan ylimääräisistä veroista, joidenka samoin kuin aikaisemmin maksumatta olleiden vakinaistenkin verojen vuoksi se oli menettänyt jäsenoikeutensa Amm.-järj., ja pääsi siten sääntöjen mukaan nauttimaan ainoastaan niitä oikeuksia Ammattijärjestössä, joita nauttivat ne liitot jotka ovat kuuluneet vähemmän kuin 6 kuukautta Ammattijärjestöön. Samalla on myös-

kin valiokunta käsitellyt niitä sahatteollisuustyöväen- sekä leipurienliiton edustajain tekemiä huomautuksia sen johdosta, että Ammattijärjestön toimikunta ja valtuusto ovat vaatineet heitä vuodelta 1910 maksamaan apurahastoon meneviä maksuja siltä jäsenmäärältä jolta he vakinaiset verotkin vuoden ensi neljännekseltä maksoivat, vaan jota jäsenmäärää heillä ei todellisuudessa ollut, mutta koska toisen Ammattijärjestön edustajakokouksen ja valtuuston v. 1911 tekemät päätökset ovat siksi selvät, ei valiokunta ole katsonut näidenkään muistutusten ansaitsevan minkäänlaista toimenpidettä edustajakokouksen puolelta. Nahkatyöntekijäin liiton edustajain taholta tehty muistutus sen johdosta, että Ammattijärjestön toimikunta ei antanut heille lupaa alkaa työtaistelua Tampereella, on ollut valiokunnan harkittavana myöskin, mutta ne perusteet joilla toimikunta mainitun kiellon antoi ovat valiokunnan mielestä olleet täysin pätevä, ei tämäkään valiokunnan mielestä aiheuta muistutusta toimikunnalle. Valiokunta ehdottaakin sen vuoksi:

että vuoden 1911 toimintakertomus hyväksyttäisiin.

Samalla valiokunta ehdottaa että sattuvien selkkausten välttämiseksi kokous päättäisi:

että kaikkia työtaistelulta alettaessa olisi seurattava mahdollisimman tarkasti sääntöjä sekä edustajakokousten päätöksiä ja että kaikki näitä koskevat määräykset annettaisiin kirjallisesti.

Tapani Uski, Hugo Kotiranta, K. Lindroos, Jaakko Rauhala, Jussi E. Jokinen, Osk. Rauhala.

Vastalause :

Koska en katso voivani yhtyä valiokunnan enemmistön edellä olevaan päätösehdotukseen, mikäli se koskee Paperiteollisuustyöväen liiton avustamista Lohjan työnsulussa, niin merkitsen sitä vastaan vastalauseen seuraavilla perusteilla:

Katsoen siihen että Ammattijärjestön valtuuston kokouksessa on todistettu että usean liiton verojen suoritus on aikaisemmin sääntöjen määräämästä ajasta myöhästynyt, eikä siitä syystä kuitenkaan ole näitä liittoja Ammattijärjestöstä erotettu ja ottamalla huomioon sen, ettei Ammattijärjestön toimikunta ainakaan Paperiteollisuustyöväen liitolle, jonka verojen suoritus on myöhästynyt sentähden kun liitto ei ole saanut kaikilta osastoiltaan veroja ajallaan, ole antanut tästä myöhästymisestä minkäänlaista huomautusta, sekä ottaen huomioon vielä sen että mainitun liiton varoja on ollut samaan aikaan Ammattijärjestöllä lainassa 1,000 mk., jonka määrän Ammattijärjestön toimikunta olisi ollut oikeutettu myöhästeineiden maksujen suorituksiksi siirtämään ja näiden seikkojen lisäksi vedoten vielä siihen että liiton puolelta lokakuun 31 päivänä on annettu velkakirjat maksetuiksi langenneista ylimääräisistä maksuista, jonka jälkeen toimikunta on ilmoittanut Paperiteollisuustyöväen liitolla olevan jälleen kaikki oikeutensa, niin näistä syistä olen sitä mieltä että ainakin lokakuun 31 päivän jälkeen olisi liitolle Ammattijärjestön puolelta sääntöjen määräämä avustus maksettava ja koska liiton puolelta vielä sen jälkeen on maksettu Lohjalle 2 viikon avustus, josta Ammattijärjestön osuus tekisi 1,064 mk., niin katson että tämä määrä olisi ehdottomasti Paperiteollisuustyöväen liitolle Ammattijärjestön varoista maksettava.

Helsingissä 23. V. 12.

K. Luoto.

Mietinnön johdosta syntyneessä keskustelussa lausuttiin:

Aaltonen: Sahatyöläisillä on 4 talvikuukautta veronvapautta, joten he ovat eri asemassa toisiin ammattiryhmiin nähden. Selosteli kokoukselle tullutta verorästikysymystä, toivoi, että kokous ei liittoa velvoittaisi Amm. järjestön toimikunnan vaatimaa rästä maksamaan.

Marttila: Yhtyi valiokunnan mietintöön.

Hasa: Ei ole oikein että koko liitto saa kärsiä toimitussijain virheet. Lähetettäköön takaisin valiokuntaan ja annettakoon Sanaliitolle anteeksi liikaa maksetut verot,

Jokinen yhtyi Aaltoseen.

Kaario: Oli sitä mieltä, että verorästi annettaisiin sahatyöväen liitolle anteeksi.

Turkia: Yhtyi Aaltosen selitykseen. Kannatti asiaa uudelleen valiokuntaan.

Kemilä: Valiokunta ei tunne toimintakertomusta. Me olemme seuranneet sääntöjä eikä sitfekään ole annettu taiselulupaa. Kannatan valiokuntaan takasin lähettämistä.

Rauhala: Valiokunnan mielipiteen määräsi valtuuston kokouksen päätös. Samassa yhteydessä on käsitelty alustusvihkon siv. 70—73 oleva valitus ja vastaehdotus. Lisämääräys ponsiin on johtunut kirjaltajain ja Haapalaisen välisestä kinastelusta.

Nurmi selosteli Tampereen jalkineyöläisten työriitaa. Kannatti asian uudelleen valiokuntaan lähettämistä.

Saarinen: Vero piti maksaa ennen heinäkuun 1 päivää. SahaJiitto väitti, että heillä oli keväällä vähintään 2,000 jäsentä ja väittivät että se suvella nousee ainakin 4,000. Ei siis jäsenluku ole voinut alentua 700.

Karvonen: Kannatan Aaltosen lausuntoa ja ehdotan asian uudelleen valiokuntaan.

Turpeinen: Olen vastalauseen kannalla.

Lindroos Moitti mietintöä; kannatti uudelleen valiokuntaan.

Sinisalo kannatti valiok. mietintöä.

Lehtinen, A. W.: Koska menettelytapavaliokunnan mietinnöstä N:o 3 ei selviä onko niitä paikkain mainitsemisvirheiden oikaisua otettu pöytäkirjaan, vaikka ei silloin saaneetkaan suurempaa huomiota kun tämä 1911 toimintakertomus oli yleiskeskustelussa. Ellei niin ole, täytyy minun uudestaan huomauttaa kertomuksen siv. 32 löytyvän osaston nimivirheen suhteen.

Ailio: Paasivuori selosti evästyskeskustelussa jo tarpeeksi tätä kysymystä, valiokunnan ponnet ovat oikeat.

Halonen kannatti valiokuntaan lähettämistä.

Sarlin: Uskon kyllä ja tiedän, että Sahaliiton jäsenluku on se mikä viimeksi on ilmoitettu. Asiaa ei kuitenkaan auteta sillä että vapautetaan maksuista. Hyväksyn mietinnön.

Suominen kannatti mietintöä.

Jokinen kannatti asiaa uudelleen valiokuntaan.

Heino kannatti valiokunnan mietintöä.

Koponen, M. yhtyi mietintöön.

Immonen kannatti Aaltosta.

Uski: Jos ei mietintöä hyväksytä, niin seuraavassa kokouksessa olisi samanlaisia vaatimuksia paljo. Kannatan mietintöä.

Pietikäinen yhtyi Uskiin. Toimikunnan menettely nahkatyönt. riidassa oli johdonmukainen. Liittoa ei kielletty lähtemästä lakkoon omalla kustannuksella.

Välikoski kannatti valiokunnan mietintöä.

Kaija vaati asiaa uudelleen valiokuntaan.

Kontula: Paperintyönt. liitolle ei ilmoitettu, että liitto olisi liittynyt uutena Ammattijärjestöön. Ehdotan uudelleen valiokuntaan ponsien muuttamista varten..

Vuolle: Koska ei nyt enempää kun evästyskeskustelussa-kaan ilmennyt että Amm. järj. toimikunta olisi toiminut vastoin sääntöjä niin hyväksyn mietinnön.

Salonen: Jos ei mietintöä nyt hyväksytä, niin tuskin enää edustajakokousta tuleekaan. Mietintö on hyväksyttävä.

Hyvänen ei hyväksy valiokunnan mietintöä, vaati uudeleen valiokuntaan.

Hautala ihmetteli, että liittojen toimitsijat ovat niin leväperäisiä asiainhoidossa. Yhtyi valiokunnan mietintöön.

Vainio puolusteli paperityöväen liiton menettelyä. Sanoi Amm. järj. toimikunnan tulkinneen sääntöjä väärin.

Liimatainen: En voi hyväksyä mietintöä.

Kinnunen: Kun liitot vaatii Ammattijärjestöltä niin on maksut maksettava. Hyväksyn mietinnön.

Kotiranta: Valiokunta ei voi muunlaista mietintöä laatia. Se on tutkimusten ja harkitsemisen tulos.

Lindroos: Se rahamäärä mistä riita on syntynyt ei ole niin suuri että sitä ei voitaisi maksaa; mutta liitto pitää sitä liikana kiskomisena. Ehdotti seuraavaa:

Sen lisäksi mitä esityksessä n:o 39 on esiintuotu, ehdotan leipurien liittotoimikunnan asiasta tekemän esityksen hyväksyttäväksi seuraavilla perusteilla:

1) Koska liiton jäsenmäärä ilmoitettiin Ammattijärjestön toimikunnalle heti kun neljännesvuosittilitykset osastoilta olivat saapuneet ja koska tämä seikka todistaa että liitto on tahtonut suorittaa apurahastoveron edustajakokouksen määrämällä tavalla.

2) Koska II:n edustajakokouksen päätös määrää maksuvuoden huhtik. 1 päivän siksi päiväksi, jonka jäsenmäärän perusteella apurahastomaksu on suoritettava, seuraa siitä että liitolla on ollut oikeus tarkastaa jäsenlukunsa ja maksaa apurahastomaksu vaan siltä jäsenmäärältä joka liitossa oli huhtikuun 1 päivä.

3), Koska vuosineljänneksen vaihto aiheuttaa muutoksia jäsenluvussa niin I:n neljänneksen jäsenmäärä liitossa ei voi olla sama kun huhtikuun 1 p:nä. Leipurien liitosta erosi kyseenalaisen vuosineljänneksen vaihteessa 2 osastoa ja 62 jäsentä jäsenmaksujen laiminlyömisestä ja ilman, että vastaava määrä uusia jäseniä olisi yhtynyt liittoon 1 p:vä huhtikuuta. Epätarkkuus vakinaisten verojen suorituksessa johtui yksinkertaisesti siitä, että jäsenluvun muutos tilitystä tehdessä ei ollut liittohallinnolle tunnettu, koska tilitykset osastoilta olivat vielä saapumatta.

4) Koska sellainen vaatimus on aivan mahdollon ja vailla kaikkea oikeusta, että liitto vaaditaan maksamaan apurahastoveroa olemattomista jäsenistä.

5) Koska Ammattijärj. toimikunnan edustajakokoukselle jättämä ponsilauselma asiasta on II:n edustajakokouksen päätöksen vastainen.

Muutosehdotusten ja mietinnön välillä äänestettyä annettiin mietinnön puolesta 110 ääntä ja muutosehdotusten puolesta 33 ääntä, joten mietintö tuli hyväksytyksi.

Päätöksen johdosta jätettiin seuraavat

Vastalauseet:

Vedoten niihin perusteluihin joita leipurien edustajat ovat esiintuoneet v:den 1910 apurahastoveroasiassa, panevat allekirjoittaneet vastalauseensa sitä edustajakokouksessa tehtyä päätöstä vastaan, jolla leipurien tekemä esitys on hylätty.

S. Isokangas, K. Lindroos, M. Korpelainen,
Frans Heinonen.

Menettelytapavaliokunnan mietinnön n:o 3 olevaan vastalauseeseen yhdyimme.

T. Kaija, A. Hietanen, Hj. Selin, K. Luoto, M. Ala-Jääski,
V. Myyrä, M. Liimatainen, K. Lehmus,
A. Turpeinen, M. Komi.

Koska se peruste jolla Ammattijärjestön toimikunta on Sahateollisuustyöväenliitolta vaatinut v. 1910 apurahastoveroja, on toimikunnan keksimä ja vastoin viimeisen Ammattijärjestön edustajakokouksen päätöstä, ja sitäpaitsi kuin Sahateollisuustyöväenliitto on todistetun jäsenluvun huhtikuun 1 p:ltä v. 1910 Ammattijärjestön toimikunnan tiedoksi antanut ja apurahastoverot siltä jäsenmäärältä maksanut, niin katsomme tämän päätöksen suoranaiseksi kiristykseksi yksityistä liittoa kohtaan.

Erittäin tahdomme vielä mainita sitä seikkaa, ettei Ammattijärjestön toimikunta ole yrittänytkään asiata lähemmin tutkia, että se olisi tullut oikeudenmukaisesti ratkaistuksi.

V. Hasu, J. A. Kaario, A. Korjus, Kaarlo Koskinen,
Oskar Laine, K. Pietarinen, K. Javanainen,
M. V. Karvonen, E. Forsten, A. Turkia, E. Eliander,
R. Friman, E. Lehtinen, K. Juhola.

Koska menettelytapavaliokunta mietinnössään n:o 3 vuoden 1911 toimintakertomuksesta ei ole huomioon ottanut niitä huomautuksia, joita Nahkатыöntekijäin edustajaryhmän taholta, mainitussa toimintakertomuksessa, sivulla 22 todellisuudesta poikkeavan selostuksen oikaisemiseksi tehtiin, joka selostus koskee Tampereen kenkätehtaitten työtettä ja koska kaikesta huolimatta valiokunnan mietintö tuli sellaisenaan hyväksytyksi, panemme täten jyrkän vastalauseen moista toimenpidettä vastaan.

A. Nurmi, Joh. Kemilä, K. Kanerva.

Kokoukselle esitettiin

Raha-asiaivaliokunnan mietintö n:o 1.

Valiokunta ehdottaa edustajakokouksen päätettäväksi, että ulkomaalaisille edustajille osotetaan vieraanvaraisuutta.

Valiokunnan puolesta:

Jafet Lehtinen, Artt. Aalto, Evert Jormala, S. Svensk,
J. Aaltonen.

Mietintö hyväksyttiin keskustelutta.

Tilikertomukset.

Toimintakertomusten yhteyteen oli painettu tilikertomukset vuoden 1909 viimeiseltä neljännekseltä sekä vuosilta 1910 ja 1911. Sen lisäksi jaettiin kokoukselle

Kertomus S. Ammattijärjestön tileistä 1 p. tammik.—30 p. huhtik. 1912.

Tuloja:

Säästöä viime vuodelta	6,336: 49
Velallistili	3,384: —
Kust.-liiketili	635:80
Vak. verojen tili	4,293: 65
Amm.-j. tili	378: 48
Monistuskonetili	58: 05
Ylim. verojen tili	957: 25
Pohjarahaston tili	82: —
Korkotili	230:04
	Smk. 16,355: 76

Menoja:

Kirjastotili	6: 25
»Työnjuhlan» tili	75: —
Agitatsionin avustustili	500: —
Pankkitili	5,288:61
Velallistili	300:* —
Kust.-liiketili	659: 90
Kulunkitili	594: 54
Palkkatili	2,592: —
Matkakust. tili	337: 66
Amm.-j. tili	439: 83
Monistuskone tili	128: —
Puolueopiston tili	1,700: —
Edustajakok. tili	35: —
Saldo toukokuulle	3,698: 97
	Smk. 16,355:76

Tiliasema huhtikuun 30 p. 1912.

Varat:

Rahaa kassassa	3,698: 97
Rahaa pankissa	20,416:83 24,115:80

Saa tavvia:

Kirjansit. liitolta	4,500:	
Paperit. liitolta	2,466:	
Sahat, liitolta	1,451	90
Leipurien liitolta	43	80
Hels.—H:linnan ag. p. toimikunn.	350:	8,811: 70
Kalustoa	2,634	
Puhelinosa	150	
Kust. kirj. varastossa	950	
Kirjasto	388	— 4,122: —
Pääomatili		<u>33,814: 95</u>
	Smk.	70,864: 45

Velat:

Saksan Amm. j:lle	12,251:45	
Sos.-dem. Puoluetoim.	7,500:—	19 751:45
Pohjarahaston tili		51,113:—
	Smk.	70,864: 45

Helsingissä, Huhtik. 30 p. 1912.

K. Vartiainen.

Tilintarkastajain lausunto.

Suomen Ammattijärjestön tili- ja asiakirjat ¹U~³⁰U 1912, tarkastettuamme hyväksymme.

Helsingissä, 13 p. Toukok. 1912.

A. Järvenpää.

Volmari Ponteva.

Tilikertomukset päätettiin lähettää ilman keskustelua raha-asiainvaliokuntaan, josta palattua esitettiin

Raha-asiainvaliokunnan mietintö n:o 2.

Valiokunta on tarkastaessaan vuoden 1909 viimeisen neljänneksen sekä v. 1910 ja vuoden 1911 tilikertomukset

ja tilintarkastajain alkuperäiset lausunnot, samoin v. 1912 neljän ensimmäisen kuukauden tilikertomuksen ja tilintarkastajain alkuperäisen lausunnon, ei ole huomannut niissä virheitä löytyvän ja koska eri liittojen taholta ei evästyskeskustelussa eikä sen jälkeen valiokunnalle ole tehty painetuissa kertomuksissa olevia tiliotteita vastaan mitään muistutuksia, ehdottaa valiokunta,

että edustajakokous myöntää Ammattijärjestön toimikunnalle ja rahastonhoitajalle edellämaituilta vuosilta täydellisen tilivapauden.

Valiokunnan puolesta:

Jafet Lehtinen, J. Aaltonen, Evert Jormala, S. Svensk,
Artt. Aalto.

Mietintö hyväksyttiin keskustelutta.

Yhteinen työttömyysapurahasto.

Tie- ja vesirakennustyöväen liiton ryhmä oli johtavalle valiokunnalle esittänyt että mainitun liiton Lieksan osaston n:o 27 alustusvihkosta myöhästynyt alustus painatettaisi ja sitten kokoukselle jaettaisi. Johtava valiokunta esitti, ettei alustusta painateta koska se on jo sanomalehdissäkin julaistu, mutta sen sijaan luetaan alustus kokoukselle.

Johtavan valiokunnan ehdotus hyväksyttiin, jonka jälestä sihteeri luki kokoukselle puheena olevan alustuksen, joka sisällöltään oli seuraava:

»Jo toisessa S. Ammattijärjestön yleisessä kokouksessa oli työttömyyskysymys ja keinot sen seurausten lieventämiseksi keskustelun alaisena sekä päätettiin niistä seuraavaa:

1) Kokous tunnustaa työttömyysrahastot tarpeellisiksi ja Ammattijärjestön puolelta huomiota ansaitseviksi;

2) velvoittaa Ammattijärjestön toimikunnan laatimaan sekä painattamaan sääntöehdotuksen ammattikunnittain perustettaville työttömyysapurahastoille ja jakamaan ne liitto-toimikuntien välityksellä alaisilleen osastoille harkittavaksi;

3) että liittotoimikunnat kukin alaisissaan osastoissa tehdyistä päätöksistä tekevät yhteenvedon ja sen perusteella valmistavat säännöt liiton työttömyysrahastolle.

Sikäli kuin tiedämme, onkin Ammattijärjestön toimikunta tämän edellämäinitun kokouksen päätöksen puolestaan täytänty, saattamalla asian kaikkien yhtyneitten liittojen alaisissa osastoissa pohdinnan alaiseksi. Mutta voiko se johtaa myöskin asian lopulliseen suotuisaan ratkaisuun, tarkoitustaan vastaavien työttömyysapukassain perustamisella kaikissa liitoissa, on enemmän kuin epäilyksen alaista.

Tähän saakka ovat vain muutamat harvat maamme ammattiliitoista pystyneet järjestämään tällaisia kassoja ja jakamaan jossakin muodossa työttömyysavustusta, kun sitävastoin useat, etenkin rakennustyöläiset, tie- ja vesirakennustyöläiset, satama- ja vesiliikennetyöläiset y. m. eivät ole siihen pystyneet, eivätkä todennäköisesti tule siihen pystymäänkään, ainakaan pitkään aikaan.

Asiain tällä kannalla ollen, koska useat ammattiliitot eivät yksinään pysty tarkoitustaan vastaavia työttömyysapukassoja perustamaan, niin nousee kysymys:

Eikö olisi syytä ryhtyä yhteisen, kaikkia ammattiliittoja käsittävän työttömyysapukassan perustamiseen?

Jo yksistään sen tähden, että kaikki järjestyneet työläiset olisi saatava jollakin tavalla edes heikomminkin turvatuksi tuota ainaista ja yhä kasvavaa tyytymättömyyttä vastaan, vaikkapa työväen itseavustusperiaatteen pohjalle perustettujen työttömyysapukassojen muodossa, mutta varsinkin siinä tapauksessa, että työttömyysavustuksen jakaminen yhteiskunnan varoista tulisi tapahtumaan työväen perustamien työttömyysapukassojen avustamisen muodossa, — kuten hallituksen asettaman työttömyysvakuutuskomitean mietinnössä ehdotetaan, — olisi sitäkin suurempi syy koettaa asiat järjestää siten, että kaikki järjestyneet työläiset voisivat päästä osalliseksi tuosta mahdollisesti tulevaisuudessa yhteiskunnan varoista myönnettävästä avustuksesta.

Tällaisen yhteisen, kaikkia ammattiliittoja käsittävän työttömyysapukassan perustamisajatus on tosin hyljätty Ammatti-

järjestön toisessa yleisessä kokouksessa. Vaikuttavimpana syynä hylkäämiseen mainitaan ne epäonnistumiset, joihin ulkomailla tällaisten yhteisten apukassain perustamispuuhat ovat johtaneet.

Meille ei suinkaan ole tunnettuja ne syyt, mitkä ulkomailla tehdyt kokeet ovat johtaneet huonoihin tuloksiin, mutta vaikuttavin este, mikä omassa maassa tällaista yritystä näyttäisi haittaavan, olisi se vastustus, mitä se luultavasti tulisi saamaan osakseen hieman edullisemmassa asemassa olevien liittojen taholta. Varmasti heidän taholtaan tullaan selettämään, että tällaisessa yhteisessä kassassa tulisivat toiset ammattikunnat nauttimaansa avustusmäärään nähden suhteellisesti raskaammin rasetetuiksi ja oikeudettomasti tukemaan heikompia liittoja. Sitähän se kyllä olisi, mutta sehän se juuri olisi tarkoituskin, että tuetaan toinen toistaan. Sitähän tarkoittanee kaikki muukin työväen järjestöjen keskittyminen yhteistoimintaan, että ollaan tukena toinen toisilleen. Eihän työtaisteluvastuksiakaan kaikki ammattikunnat tule aivan yhdellä tavalla nauttimaan yhteisestä kassasta, syystä etteivät kaikki joudu yhdellä tavalla työseusauksiin osallisiksi j. n. e.

Katsoipa asiaa miltä puolelta tahansa, niin näyttää tällaisen yhteisen työttömyyskassan perustaminen, ei ainoastaan välttämättömältä, mutta myöskin mahdolliselta, kun vaan hyvää tahtoa riittää.

Siitä, miten tämä asia olisi yksityiskohtiaan myöten käytännössä järjestettävä, emme katso tarpeelliseksi tehdä ehdotusta, koska asia ei nähdäksemme voi vielä tulla Ammattijärjestön kolmannessa yleisessä kokouksessa kaikin puolin lopullisesti järjestetyksi, sillä asian lopullinen ratkaisu vaatii melkoisia esitöitä. Mielestämme riittää kyllä tässä kokouksessa sen periaatteellinen hyväksyminen sekä samalla Ammattijärjestön toimikunnan velvoittaminen ryhtymään tarpeellisiin esitöihin asian lopullista ratkaisua varten. Siksi pä kaiken ylläolevan perusteella ehdotamme:

että kokous päättää ryhtyä kaikkia S. Ammattijärjestöön

yhtyneitä ammattiliittoja käsittävän yhteisen työttömyysapukassan perustamiseen, sekä

velvoittaa Ammattijärjestön toimikunnan ryhtymään, tarpeelliset tiedot hankittuaan, yksityiskohtaisen ehdotuksen laatimiseen, joka on alistettava hyvissä ajoin ennen seuraavaa yleistä kokousta kaikkien yhtyneitten liittojen alaisten osastojen harkittavaksi.

S. tie- ja vesirakennustyöläisten liiton
Lieksan osasto n:o 27.

Alustus lähetettiin ilman keskustelua menettelytapavaliokuntaan.

Menettelytapavaliokunnan mietintö n:o 6.

Valiokunta on ottanut käsitelläkseen kokouksen sille lähettämän S. tie- ja vesirakennustyöläisten liiton Lieksan osaston n:o 27 laatiman alustuksen yhteisten työttömyysapukassojen perustamisesta maamme ammattiliitoille.

Ehdotus tosin on saapunut niin myöhään, että sitä ei ole voitu painattaa alustusviikkoon, eikä se niin ollen ole voinut tulla työväen järjestöissä edeltäpäin tarpeellisen pohdinnan alaiseksi.

Mutta koska on selvitetty, että syy ei ollut asianomaisissa lähettäjäissä, ehdottaa valiokunta että kokous ottaisi asian käsitelläkseen.

Katsoen kumminkin kysymyksen laajuuteen ja siihen, että kysymys ei ole ollut edeltäpäin työväenjärjestöissä tarpeellisen harkinnan alaisena, ei valiokunta voi ehdottaa kokouksen päätettäväksi mitään sitovaa tässä asiassa. Se ehdottaakin siis:

että kokous lausuu toivomuksenaan, että Ammattijärjestön toimikunta hyvissä ajoin ennen tulevaa Ammattijärjestön kokousta valmistaisi asiasta mietinnön, jota jaetaan liitoille ja osastoille jaettavaksi, ja *että* asia voidaan ottaa sitten seuraava-

vassa Ammattijärjestön kokouksessa tarpeellisen pohdinnan alaiseksi.

Tapani Uski, Kalle Luoto, Jaakko Rauhala, Hugo Kotiranta, Kaarlo Lindroos, Jussi E. Jokinen, Osk. Rauhala.

Mietintö hyväksyttiin keskustelutta.

Ammatillisen työväenliikkeen järjestömuodot.

Otettiin esille keskustelukysymykset (tämän pöytäkirjan, liitteenä olevan alustusvihkon sivuilta 1—22) järjestömuodoista. Niistä lausui

Hellgren: Ammattijärjestön toimikunnan ponnet ovat hyvät ja Haapalainen kirjoitti siitä »Työmieheissä» hyvän artikkelin. Muodon vuoksi voidaan lähettää valiokuntaan.

Haapalainen kannatti asiaa järjestövaliokuntaan, evästi valiokuntaa, että se ottaisi huomioon hänen »Työmieheissä» esittämänsä näkökohdat, että kysymystä seuraavalle kokoukselle valmistamaan asetettaisiin komitea, sekä Ammattijärj. toimikunnan lausunnon.

Kontula kannatti Haapalaisen ehdottaman asian perinpohjaista tutkimusta.

Väisänen: Vaatetustyönt. ryhmä hyväksyy Amm.-järjestön toimikunnan ponnet.

Ainakin pienemmät liitot valittavat, että saavat maksaa ilman vastaavia saantia.

Räätälien ja ompelijain liitot ovat maksaneet jo yli 4,000 mk. Vaikkakin taisteluihin on kulutettu yli 5,000 mk., on Amm. järjestöltä saatu vaan 190: —. Vaasan sekatyönt. osaston ehdotus ei parantaisi suhdetta. Suurin syy on se, että avustusta annetaan vasta silloin kuin taistelussa on yli 3 % liiton jäsenistä. Suuremmissa liitoissa on melkein aina yli 3 % taistelussa ja ovat siis edullisemmassa asemassa. Rajoitus olisi siis poistettava.

Aalto oli sitä mieltä, Tehdas- ja sekatyöväen liiton kokouksen päätöksen nojalla, että liittojärjestömuoto on edel-

leen Ammattijärj. säilytettävä. Ilmoitti, että sekatyöv. liiton edustajat yhtyvät tässä osassa Amm. järj. toimikunnan lausuntoon, sillä lisäyksellä, että asia tulee erityisen komitean harkittavaksi seuraavaan edust. kokoukseen mennessä.

Ehdotti asiasta päätettäväksi seuraavaa:

Katsoen kuitenkin siihen, että ammattillisten järjestömuotojen järjestäminen köyhälistön etua vastaavaksi on kysymys, jota ei ole helppo ratkaista, päättää edustajakokous asettaa komitean tutkimaan minkälaiset järjestömuodot ovat edullisimpia työväen ammatilliselle luokkataistelulle. Komitean on laadittava tutkimuksen perusteella asiasta mietintönsä, joka on vähintään kuusi kuukautta ennen seuraavaa edustajakokousta jätettävä asianomaisille siihen tutustumista varten.

Moisio: Asiaa ei voida haudata ilman keskustelua. Haapalaisen esitys on parempi kuin toimikunnan. On siitä ainakin se etu että voitetaan aikaa ja siksi saadaan jo ehkä uusia kokemuksia ja havaintoja.

Bryggari: Tämä kokous tulee pääasiallisesti yhtymään Amm. järj. toimikunnan tekemään lausuntoon. Liittoja olisi kuitenkin yhdistettävä, jos mieli säästää varoja. Erittäin on keskittäminen kohdistettava teollisuusliitottain. Nyt olisi jo päätettävä teollisuusliittojen muodostamisesta. Mainitsi esimerkkejä, joiden nojalla pitäisi kiinnittää huomiota teollisuusliittoihin. Olisi jo sitovasti sanottava, että liittojen on yhdistyttävä.

Wiljanen, E.: Paperityönt. liiton alustus on myöskin myöhästynyt. Tämä asia on annettava komitean tutkittavaksi. Kannatti Haapalaisen tekemää ehdotusta ja toivoi että paperityönt. liiton alustus otettaisiin huomioon.

Jokinen: Ehdotti puheajan rajottamista asiasta, yhtyi niihin, jotka kannattavat asian jätettäväksi komitealle.

Vuorio: yhtyi edelliseen puheenvuorojen rajottamisessa. Yhtyi Amm. järj. toimikunnan lausuntoon.

Korkealehto. Ehdotan puheajan rajoitusta 5 minuutiksi.

Kotiranta kannatti ehdotusta.

Hyväksyttiin.

Sarlin kannatti Amm. järj. toimik. lausuntoa, yhtyen Haapalaisen lisäykseen, valiokuntaan nähden.

Rovio kannatti samaa. Täytyy löytää pätevät syyt suuriin muutoksiin.

Murto kannatti samaa kuin edelliset.

Hautala, H.: Mitä hyötyä on siitä, että liitot hävitetään ja tilalle perustettaisiin agitatsioonipiirit. Ilman varoja ei nekään voi toimia. Parempi on nykyinen järjestelmä. 8 henkilöä ei voi toimia tarpeeksi; yhtäpaljon tarvittaisiin toimitsijoita sittenkin vaikka liitot hävitettäisiin.

S. Nieminen: Hyväksyn Amm. järj. toimik. ehdotuksen. Ehdotan puheajan rajottamista 2:teen minuuttiin.

Lehto: Hyväksyn Amm. järjestön toimikunnan ehdotuksen ja samalla kannatan Niemisen ehdotusta.

Puheaika rajoitettiin Niemisen ehdotuksen mukaisesti 2 minuutiksi.

A. Seppänen kannatti Haapalaisen ehdotusta ja esitti komiteaan valittavaksi jäseniä eri ammattialoilta.

Rae: Jos tämä kokous päättää hävittää liitot, on se suurin tyhmyys, mikä meillä koskaan on tehty. Kannatan Aallon tekemää ehdotusta.

Vuolle: Kutomateollisuustyöväenliiton edustajaryhmä on täydellisesti yhtynyt Ammattijärjestön toimikunnan ehdotukseen.

Turpeinen: Yhdyn Ammattijärjestön toimikunnan ehdotukseen, sillä lisäyksellä, että komitea asetetaan tutkimaan vastaisia järjestömuotoja.

Perttilä: Satamatyönt. liiton edust. ryhmä on yksimielisesti liittojen säilyttämisen kannalla. Liittojen hävittämisellä ei hoitokustannuksia vähennetä, koska keskusjärjestön työt ja menot silloin suunnattomasti kohoaisivat. Kannatti komitean valitsemista.

Mäki: Yhdyn Amm. järj. toimikunnan ehdotukseen.

Roine: Silmäillessäni ehdotuksia, huomaan että kaikki ovat lähteneet siltä pohjalta, että etuja pitäisi olla, mutta mitään ei uhrattaisi. En siis voi kannattaa liittojen hävittämistä. Kannatan Amm. järj. toimik. ehdotusta.

Immonen: Kysymyksen käytännöllinen toteuttaminen on sula mahdottomuus. Siis hajoitushommat saavat raueta tähän.

Hellsten: Yhdyn kannattamaan Aallon tekemää ehdotusta.

J. Mäkinen esitti kivityöntekijäin ryhmän puolesta Amm. järjestön toimikunnan ehdottamien ponsien 2 osaan lisäyksen: tai mahdollisesti muodostettaviin teollisuusliittoihin.

Ponnen 4 osaan: Jos edellä hyväksytyt järjestömuodot tulevat tässä kokouksessa hyväksytyksi, niin on kaikkia niitä toimenpiteitä j. n. e.

K.- Perho: Ennemmin tai myöhemmin on tehtävä nykyiseen järjestelmään muutoksia, siksi yhdyn Haapalaisen ehdotukseen.

O. Rauhala: Nyt olisi hyväksyttävä Amm. järj. toimikunnan ehdotus ja sen lisäksi valittava komitea siten kuin Haapalainen ehdotti.

H. Moisio: Pääasiassa kannatan Bryggarin ehdotusta. Mainitsi ettei alustuksen tekijät ole niinkään nuoria osastoja kun täällä on joku sanonut, sillä alustuksen n:o 2 tekijä osasto on jo 17 vuotta vanha.

Keskustelun päätyttyä tähän lähetettiin asia järjestövaliokuntaan, joka antoi siitä seuraavan lausunnon:

Järjestövaliokunnan mietintö n:o 1.

Koskeva järjestömuotokysymystä.

Valiokunta ryhtyissään tätä kysymystä käsittelemään, havaitsi että ne muutosehdotukset joita alustusvihossa tästä kysymyksestä oli tehty, ovat useissa kohdin harhaan johtavia, joten niiden muutosten kautta heikonnettaisiin maamme ammatillisen työväenliikkeen taistelukuntoisuutta, jota vastoin tässä kysymyksessä Ammattijärjestön toimikunnan ehdotus mielestämme paraiten vastaa niitä järjestömuotoja,

joiden kautta ammatillisen työväenliikkeen voimat paraiten keskitettäisiin, ja koska evästyskeskustelussakin jo ilmeni huomattavassa määrin sama mielipide, niin valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi seuraavat ponnet:

Katsoen siihen, että palkkatyöläisten asemaa voidaan ammatillisen järjestäytymisen kautta parhaiten turvata siten, että järjestömuodot vastaavat lähinnä niitä muotoja, mitkä työnantajillakin ovat käytännössä, päättää kokous:

että ammatillisen järjestäytymisen perusmuotona on pidettävä paikallisia ammattiosastoja ja yhdistyksiä, jotka ovat kokoonpantu ammatti- tai teollisuustyöläisryhmistä.

Siihen katsoen, että paikalliset osastot ja yhdistykset eivät enään nykyoloissa voi tarkoitusta vastaavalla tavalla turvata palkkatyöläisten etuja, lausuu kokous:

että kaikkien maamme ammattiosastojen ja yhdistysten tulee, sekä niiden yhteenkuuluvaisuuden että työnantajain voimakkaasti paisuvain järjestöjen tähden kuulua omaan ammattiliittoonsa.

Hyväksyen ne perusteet, joille maamme Ammattijärjestö on luotu, selittää kokous:

koska ammatillinen työväenliike on välttämätön osa työväen luokkataistelussa, on se kehitettävä ja pysytettävä täydellisessä yhtenäisyydessä ja siksi kehoittaa kokous kaikkia liittoja, jotka ovat Ammattijärjestön yhteydessä, täyttämään edelleenkin yhteenkuuluvaisuusvelvollisuutensa.

Lopuksi lausuu kokous:

koska edellä hyväksytyt järjestömuodot, niinä aikoina kuin niillä eri maissa on kokeiltu, ovat osottautuneet voimakkaiksi ja vaikuttaviksi palkkatyöläisten aseman kohottajiksi työmarkkinoilla, on kaikkia niitä toimenpiteitä, jotka tähtäävät näiden järjestömuotojen hajoittamiseen, ainakin tällä kertaa vastustettava mitä voimakkaimmin kaikilla tarpeellisiksi katsotuilla keinoilla.

Tämän lisäksi selittää kokous että kun on ilmennyt mielipiteitä sellaisia, joista johtuisi täydellinen mullistus Ammattijärjestön nykyisessä kokoonpanossa, mutta kun edustajakokous tätä nykyä ei ilman tutkimuksen toimittamista voi selittää mitkä noista lukuisista ehdotuksista olisivat sellaisia jotka johtuvat tositärkeestä, tai joiden muotojen kautta onnistuneemmat järjestömuodot voitaisiin luoda, ehdoittaa valiokunta

että kokous valitsisi erikoisen 7-henkisen eri ammattiryhmistä valitun komitean, joka ottaisi järjestöni uotokysymyksen perusteellisen tutkimuksen alaiseksi. Ja tämän komitean mietintö annettaisiin Ammattijärjestön toimikunnan lausunnon ohella kaikkien yhtyneitten järjestöjen tutkittavaksi niin hyvissä ajoin, että seuraava edustajakokous voisi ottaa asian keskusteltavakseen ja päätettäväkseen.

Helsingissä 23 p. toukok. 1912.

J. Pietikäinen, T. Kaija, V. Perttilä, K. Häkkinen,
P. J. Murros, H. Blomqvist, O. Hurme.

H. Moisio piti järjestövaliokunnan mietintöä epäonnistuneena. Ei hyväksynyt mietinnön ensimmäistä ja toista kohtaa. *Messulin*, vaikka sanoikin olevansa järjestömuotojen muuttamisen kannalla, hyväksyi kuitenkin valiokunnan mietinnön.

Väisänen ehdotti mietinnöstä viimeisen kohdan poistettavaksi.

J. Pietikäinen: Alustuskeskustelussa ilmeni, että liitot ovat säilytettävät ja valittava komitea joka seuraavaan edustajakokoukseen mennessä tekee ehdotuksen järjestömuodoista. Ehdotan että johtavaliokunta tekee ehdokkaat tähän komiteaan.

Moisio ehdotti viimeiseen pönteeseen lisättäväksi, että komitean olisi kyselykaavakkeita lähetettävä järjestöille, joissa m. m. kysyttäisiin minkälaisia järjestömuotoja halutaan ja sen perusteella tehtävä lausuntonsa.

Rovio ehdotti hyväksyttäväksi valiokunnan mietinnön ja ehdotti puheenvuorojen rajottamista.

Puhevuorot rajotettiin.

Peltomäki: Vastustan komitean valitsemista. Mielestäni on tehtävä jätettävä Amm.-järj. toimikunnalle.

Murtosalo: Hyväksyn muuten valiokunnan mietinnön, vaan tahtoisin viimeisen kohdan poistettavaksi.

Perttilä: Tahdon huomauttaa Moisiolle, että komitealle olisi jätettävä vapaat kädet lähettää minkälaisia kyselykaavakkeita tahansa. Tottapa se komitea ottaa Moisionkin mielipiteet tutkittavakseen.

Keskustelun päätyttyä tähän äänestettiin mietinnön ja Väisäsen ehdotuksen välillä. Mietinnön puolesta annettiin 113 ääntä ja Väisäsen ehdotuksen puolesta 32 ääntä, joten valiokunnan mietintö tuli hyväksytyksi.

Samalla päätettiin, että johtavan valiokunnan on tehtävä ehdokkaat siihen komiteaan, joka mietinnön hyväksytyä päätettiin asettaa.

Johtava valiokunta ehdotti komiteaan valittavaksi Helsingistä seuraavat henkilöt:

H. Moisio, T. Uski, M. Paasivuori, M. Väisänen, Hj. Blomqvist, O. Hurme, J. Pietikäinen.

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Sukulaisliittojen yhdistäminen.

Esitettiin alustukset alustusvihkon siv. 23—36. Niiden lisäksi luettiin alustusvihkosta myöhästynyt seuraava alustus:

»Itsestään on selvää, että mitä yksinkertaisemmat ja selvem-
mät meillä on järjestömuodot ammatillisessa liikkeessämme, sitä
helpommaksi ja selymmäksi tulee näiden järjestöjen toiminta.
Nyt kuitenkin, mikäli se koskee suurteollisuudeksi kehittynyttä
tehdasteollisuutta, meidän järjestömuotomme eivät ole niin sel-
viä ja yksinkertaisia kuin niiden tulisi olla. Siitä juuri johtuukin
monellaista kahnasta näiden järjestöjen toiminnassa. Työväestö,
joka työskentelee samalla työnantajalla samassa teollisuuslaitok-
sessa, kuten esim. paperiteollisuusalan tehtaissa, on nykyisen
järjestömuodon mukaan jakautunut moneen eri ammattiosastoon
ja nännät osastot taasen eri ammattiliittoihin. Siten tämän saman
teollisuusalan työntekijät kuuluvat paperiteollisuus-, metalliteolli-
suus-, tehdas- ja sekatyöväen-, puutyöntekijäin-, muurari- ja
kivityöntekijäin liittoihin, joiden kaikkien olisi kuitenkin sopivin
kuulua tämän teollisuusalan — paperiteollisuustyöväen — liittoon,
silloin kuin työskentelevät tällä teollisuusallalla.

Tästä nykyisestä järjestelmästä onkin useita haittoja, ensin-
näkin se, että nämät monet eri osastot samalla paikkakunnalla kärsivät
lähes jokainen jäsenen puutetta, samalla kun toiminta muuten-
kin pysyy hajanaisena ja heikkona, niinhysin työväestön kesken
kuin työnantajaankin nähden. Mutta vielä hajanaisemmaksi ja
haitallisemmaksi tulee toiminta silloin kuin tällaisessa teollisuus-
laitoksessa tulee työselkkaus. Kukin ammattiosasto ja liittotoimi-
kunta päättää menettelystään omien mielipiteitensä mukaan, ot-
tamatta huomioon kokonaisuutta, työväestön enemmistön asemaa
ja etua, sekä siitä johtuvia erinäisiä asian puolia. Esimerkkinä
tällaisesta tahdomme tässä mainita sen työtaistelun mikä käytiin
Enson paperi- ja puuhiomotehfaalla v. 1907 lopussa, jossa noin
30 metallityöläisten osastoon ja liittoon kuuluvien jäsenten lakon
tähden noin 660 muuta saman teollisuuslaitoksen työntekijää jou-
tui työnsulkuun, mikä sitten päättyi työväestölle paljon epäedullisem-
min kuin mitä olisi ollut mahdollisuus saada sovitteluilla, jos
työväestö siellä olisi kuulunut yhteen samaan osastoon ja liittoon.
Samoin vuosina 1908—9 Äänekosken ja Kyröskosken tehtailla
korjausverstaassa työskentelevät työläiset kuuluessaan metallityö-
läisten liittoon jatkoivat työtään, laittaen koneita rikkureille, vaikka
työväestön yhteisen edun kannalta näiden olisi pitänyt taistelun
aikana siitä työstään luopua. Saman suuntaisia esimerkkiä voisi
mainita nykyisen järjestömuodon vallitessa muiltakin teollisuus-
aloilta, vaan kun uskomme järjestyneitten työntekijöitten olevan
näistä selvillä, niin jätämme ne mainitsematta.

Näiden seikkojen lisäksi on otettava huomioon se voimien ja varojen tuhlaus, mitä tämä järjestelmä aiheuttomasti viepi. Sovitteluissa täytyy olla mukana monen liiton edustaja, jonka tehtävän yhden liiton edustaja — Ammattijärjestön edustajan ohella — voisi helpommin ja useasti ehkä paremminkin suorittaa. Vielä on otettava lukuun se, miten paljon kuluu varoja ja voimia näiden pienien eri osastojen kokousten, iltamien y. m. hommissa, jotka yksi koko teollisuustyöväestön ammattiosasto voisi paljon täydellisemmin ja paremmin toimia. Tämän ohella olisi tällainen järjestömuoto omansa kasvattamaan yhä suurempaa yhteisyyden tunnetta koko saman tehtaan työväestön keskuuteen, joka ei hajanaisien pikku osastojen välillä ole ollut mahdollista.

Katsopaa siis asiaa miltä kannalta tahansa, ei voi tulla muuhun tulokseen kuin siihen, että tällaisissa tehdaslaitoksissa, joissa työntekijät ovat saman isännän alaisia ja muutenkin läheisesti toisistaan riippuvaisia, on tällainen teollisuusliittomuoto ei ainoastaan suotava vaan välttämätöin. Sen suuntaista järjestömuotoa onkin jo alettu toteuttamaan m. m. Norjassa ja siihen sitä on tultava meilläkin täällä Suomessa. Edellä esitettyyn vedoten rohkenemme siis ehdottaa:

1) että Ammattijärjestön kolmas edustajakokous päättäisi täydellisesti kannattaa suuremmille tehdasteollisuusaloille — kuten esim. paperiteollisuudessa teollisuusliittojen muodostamista;

2) että niiden ammattiliittojen osastojen, joiden alan muodostaa vaan vähäinen osa kyseenalaisten tehtaiden työväestöstä, olisi annettava oikeus jäsenineen ja varoineen yhdistyä sen teollisuusalan osastoon ja liittoon;

3) että asianomaiset liittojen toimikunnat veloitetaan edellä lausuttujen periaatteiden mukaisesti ryhtymään toimenpiteisiin teollisuusliittojen muodostamiseksi, ensin paperiteollisuudessa ja sitten muilla suuremmilla teollisuusaloilla, mikäli siihen halua ja tarvetta ilmenee.

Suomen Paperiteollisuustyöväen liittohallinto.»

Kysymyksestä syntyneessä keskustelussa lausui

J. Marttila: Ehdotan että kustakin ryhmästä vaan yksi esiintyisi puhujana ja toiset sitä kannattaisivat. Täten säästyisi kokouksen aikaa.

A. Räsänen: Aina siitä saakka kun tuo kuuluisa Engson työriita oli, on ollut puhetta teollisuusliittojen perusta-

misesta. Ensimmäiseksi alkoi Ensossa palkkaliike puutyöntekijöillä kosken sulkutyössä. Liittotoimikunta kysyi silloin, että onko toisilla mitään sitä vastaan. Samoin oli palkanparannushommat metallityöläisillä ja paperityöläisetkin olivat olojensa parannuspuuhissa. Siis kaikki ryhmät olivat yhteistoiminnassa, eikä pienintäkään hankausta ollut eri liittojen välillä. Syy lopussa oli se, että paperityöläiset menivät rikureiksi, eikä siinä, että työläiset kuuluivat eri liittoihin. Ajan kanssa me tullaan kuitenkin teollisuusliittoihin, vaan sitte vasta kun kehitytään.

I. Mäkinen: Tässä kokouksessa todennäköisesti pyritään siihen, että liitot edelleen säilytetään. Kysymys on vaan siitä, ammatti- vaiko teollisuusliitot ovat parempia.

Kivityöntekijäin ryhmä on asettunut sille kannalle, että liitot ovat muutettavat teollisuusliitoiksi ja ryhmän puolesta esitän seuraavat ponnet:

- 1) että liittojärjestelmä pysytetään edelleenkin;
- 2) että liittojen lukumäärä on saatava mahdollisimman pienilukuiseksi, yhdistämällä nykyisiä liittoja teollisuusliitoiksi;
- 3) että kokous nyt jo päättää että ensi Ammattijärjestön edustajakokoukseen mennessä on liittojen kesken yhtyminen lopullisesti tapahtunut, kukin liitto pitäen huolen siitä mihin teollisuusliittoon se voi yhtyä;
- 4) että Ammattijärjestön toimikunnan on annettava tarpeellisia neuvoja liittojen yhdynnässä.

Kekäläinen: Tie- ja vesirakennustyöläisten liiton edustajaryhmä on sitä mieltä, että Ammattijärjestön edustajakokous ei voi tässä asiassa päättää sen enempää kuin ennenkään. Alustusvihkossa olevat ehdotukset todistavat, ettei niiden tekijät tunne mikä ammattikunta kuuluisi mihinkin teollisuusalaan, joten voimme sitäkin suuremmalla syyllä yhtyä siihen, mitä ennen on päätetty.

J. Kemilä: Nahkatyöntekijäin liiton edustajaryhmä on päättänyt yhtyä kannattamaan Ammattijärjestön toimikunnan ehdotusta. Ehdotti puheenvuorojen rajoittamista ja ajan 2 minuuttiin.

R. Hämäläinen: Sukulaisliittojen yhdistämistä pidän tarpeellisena, mutta en hyväksy sitä tapaa, jolla esitysvihkossa olevien esitysten mukaan yhdistäminen tehtäisiin. Amm.-järj. toimikunnan ehdotus rakentuu vapaaehtoisuuden pohjalle ja sillä pohjalla kannatan yhdistämistä.

Puhevuorot rajoitettiin.

Kontula: Ensiksi pyydän ilmoittaa, että esiinnyn paperiteollisuusliiton ryhmän nimessä. Jos olisi teollisuusliitot, niin ei tarvitseisi kullakin teollisuusalalla samalla paikkakunnalla kuin yksi osasto. Sen tähden onkin ryhmä asettunut sille kannalle, että teollisuusliittoa olisi muodostettava.

E. Murto: Täytyy tunnustaa, että liittoja vieläkin on liikaa, vaikka niitä onkin supistettu, mutta ei järkevillä syillä voida myöskään kannattaa alustusvihkossa olevia esityksiä. Mielestäni olisi paras vahvistaa Amm.-järj. 2:sen edustajakokouksen tästä asiasta tekemä päätös. Mahdollisesti voisi sitä vähän kiristää aivan pikkuliittoihin nähden. Parasta olisi että tämäkin kysymys annettaisiin sen komitean tehtäväksi, jota Haapalainen on ehdottanut. Pyydän että se valiokunta, johon tämä kysymys lähetetään, selventää ponsia niin, että niissä sanotaan mitkä liitot ovat yhdistettävät.

K- Rovio: Täällä kai ollaan yksimielisiä siitä, että joi-takin sukulaisliittoa on yhdistettävä. Mutta ketään ei voida kuitenkaan siihen pakottaa. Jos heitä siihen pakotettaisiin, olisi se sama, jos ketä pakotettaisiin vastoin tahtoaan naimisiin, eikä siitä silloin tulisi hyvää sopua. Teollisuusliittojen yhdistämisestä yhdyn Murtoon ja lisäksi ehdotan, että Ammattijärjestön toimikunta kustantaisi pienen kirjasen, jossa käsiteltäisiin ammatti- ja teollisuusliittoa, kumpi muoto niistä olisi parempi. Ehdotan siis:

Koska ammattiliittojen muodostamista teollisuusliitoksi on meillä vielä sangen vähän selostettu, niin päättää kokous, että Ammattijärjestön toimikunnan on julkaistava asiaa selosteleva kirjanen.

Varpe: Se esitysten tulva, joka täällä vihkosessa on, todistaa parhaiten, että nykyiset liitot eivät ole tarkoitustaan

vastaavia. Täällä kyllä kuvataan mahdottomaksi esitettyjä toimenpiteitä, mutta ne eivät ole mahdottomia. Jos liitot yhdistetään, niin on siitä hyötyä, sillä työtaistelut ovat nykyään jo niin suuria, että ne käsittävät koko suuret teollisuusalat. Näillä perusteilla yhdyn kivityöntekijäin edustajaryhmän ehdotukseen.

Rauttu: Tästä asiasta on Amm.-järj. 2:sen edust. kok. päätös. Tämä päätös on onntto, sitä kun ei ole noudatettu. On sanottu että teollisuus on kehittynyt niin että pitää siirtyä ammattiliitoista teollisuusliittoihin. Metalliteollisuus on muuttunut suurteollisuudeksi, mutta läkki-, pelti- ja vaskiseppäin työ ei ole samassa määrässä kehittynyt, joten siinä voidaan hyvin puolustaa ammattiliiton säilyttämistä, vaikka sen Amm.-järj. edustajakokouksen päätöksen mukaan olisi ollut yhdyttävä metallityöntekijäin liittoon. Peltisevät ovat kokonaan rakennustyöstä riippuvaisia, joten ne kuuluvat rakennustyöläisiin, ja jos yhdistäminen tulee kysymykseen, ovat peltisevät yhdistettävät rakennustyöväen liittoon. Toistaiseksi ovat läkki-, pelti- ja vaskisevät vielä siinä käsityksessä, että oma liitto, vaikka se onkin pieni, voi paremmin valvoa ammattilaisten etuja, kun metallityöntekijäin liitto. Edustajaryhmä kannattaa Haapalaisen »Työmieheissä» esittämää mielipidettä.

Aug. Lehto: Alustuksen tekijät ovat tietysti tarkoittaneet hyvää, mutta toinen asia on, ovatko he siinä onnistuneet. Epäilen, että eiköhän toisissa osastoissa synnyttäisi katkeruutta yhtyä niin huonosti järjestyneeseen liittoon kuin paperityöntekijäin liitto on. Ehdotan asian valiokuntaan.

S. Vuorio: Täällä on ajettu innokkaasti ammattiliittojen pakollista yhdistämistä ja haukuttu siinä törkeästi toisella kannalla olevia. Täällä selitetään, että suuret joukot maa-seuduilla kannattavat yhtymistä, mutta luottamusmiehet vastustavat. Se ei kuitenkaan ole totta. Yhtymiseen ei ole vielä jäsenet valmistuneet ja siinä syy, miksi Ammattijärjestön edustajakokouksen päätöstä on niin vähän voitu toteuttaa. Paperityöläisten alustus on epäonnistunut. Liittojen yhdistäminen on tapahtuva vapaaehtoisesti, koska esim. tie- ja

vesirakennusliiton yhdistäminen johonkin sille sopimattomaan liittoon aiheuttaisi ennen Amm. järjestöstä eroamisen kuin päätöksen noudattamisen.

O. Hyvönen: Tämä asia oli jo viime edustajakokouksessa pitkän pohdinnan alaisena, eikä päästy sen pitemmälle kuin pöytäkirjasta näkyy. Tunnen ainoastaan rakennusalaa, ja näyttää minusta siltä, että pitäisi olla rakennustyöläisten liitto. Tosin ei ole saatu vielä uuniseppäin liittoakaan yhtymään sukulaisliittoon, mutta siitä huolimatta olen minä sitä mieltä, että rakennustyöväen liitto perustettaisiin. Ehdotan:

että kokous päättää kehottaa Ammattijärjestön alaisia, rakennusalalla toimivia liittoja ryhtymään toimenpiteisiin mainittujen liittojen yhdistämiseksi yhdeksi rakennustyöläisten liitoksi.

J. Lumivuokko: Alustukset ja täällä pidetyt puheenvuorot osottavat, että jotakin pitäisi tehdä, mutta mitä?

Asia on valmistettu huonosti, ja ehdotan sen takia, että kokous hyväksyisi täällä tehdyn ehdotuksen, että tämäkin kysymys annettaisiin valitun järjestömuotokomitean valmistettavaksi.

A. Seppänen: Pakkokeinot eivät auta. Asia lähetetään valiokuntaan.

Puhe aika rajoitettiin 5 minutiksi.

J. Aaltonen: Näyttää siltä, että ammatillisen liikkeen eduksi on useilla ollut halua tehdä paljon työtä, mutta toinen asia on, minkälaisen palveluksen he ovat tehneet ammatilliselle liikkeelle. Käsitykseni mukaan oli pettymys sekin, kun niin kiireellisesti yhdyttiin viime Ammattijärjestön edustajakokouksen päätöksen mukaan Sahateollisuusliittoa ja tukkityöläisiä yhdistämään. Jos sen kanssa ei olisi hätäköity, olisi kukaties asiat paremmalla kannalla. Ei siis tämäkään kokous voi pakottaa liittoja yhtymään.

Artturi Aalto: Tehdas- ja Sekatyöväenliiton ryhmä on asiata käsitellyt ja ehdottaa edustajakokouksen päätettäväksi seuraavan ponnen:

Että läheisten ammattien ja teollisuusalojen liitot keskenään ryhtyvät eri liittojen yhdistämistöimiin, sovittaen ku-

kin liitto itse, tarkasti silmälläpitäen sitä, ettei ammatillinen liike siitä kärsi, mihin liittoon se voisi yhtyä;

että tässä yhdistelyssä on Ammattijärjestön toimikunnan annettava tarpeellista ohjausta.

Että edustajakokous antaa sen komitean, joka tutkii ammatillisia järjestöniutoja, tehtäväksi tutkia mitkä liitot olisivat yhdistettävät. Komitea antaa siitä lausuntonsa seuraavalle Ammattijärjestön edustajakokoukselle. Lausunto on vähintään 6 kuukautta ennen edustajakokousta esitettävä asianomaisille järjestöille ellei siihen mennessä tarpeelliset yhtymiset jo ole tapahtuneet.

V. Perttilä: Käytännöllisistä syistä voitaisiin eri liittoja yhdistää. Ammattijärjestön toimikunnan ehdotus on sellainen, että se antaa vapauden jokaiselle mihin tahtoo yhtyä. Työläiset eivät näy kuitenkaan itsekään tietävän mihin he kuuluvat. Ehdottaisin, että muuten hyväksyttäisiin Ammattijärjestön toimikunnan ehdotus, vaan, että valittaisiin tässä kokouksessa yksi jäsen kustakin ryhmästä antamaan lausuntonsa jo tälle kokoukselle. Ehdotan:

että kokous hyväksyisi Ammattijärjestön toimikunnan ehdotuksen, sekä valitseisi tässä kokouksessa yhden jäsenen jokaisesta ryhmästä, jotka tämän kokouksen ajalla tekisivät suunnitelman sopivien liittojen yhdistämisestä, joka suunnitelma pidettäisiin ohjeena vastaisissa liittojen yhdistämiskysymyksissä.

Puheaika rajoitettiin 2 minutiksi.

A. Kukkola: Kutomotyöläisten liiton edustajaryhmä kannattaa pääasiassa Ammattijärjestön toimikunnan ehdotusta. Omasta puolestani luulen, että kutomotyöläiset eivät voi yhtyä vaatetustyöntekijäin liittoon.

Jokinen: Pohjolan tukkityöläiset kuuluvat mielestäni parhaiten satamatyöntekijäin liittoon.

Veijola: Tämän edustajakokouksen olisi tehtävä päätös, että tukkityöläiset yhtyisivät pian muodostettavaan kuljetustyöläisten liittoon.

Juhola yhtyi pääasiallisesti Amm. järj. toimikunnan antamaan lausuntoon V. Perttilän tekemällä lisäyksellä.

Sarlin oli sitä mieltä, että kaikki metallityöläiset, eri ammateissa, olisivat jo voineet ja olisivat olleet velvollisetkin yhtymään metallityöläisten liittoon. Siihen kuuluukin jo enempi läkki- ja vaskiseppiä kun omaan ammattiliittoon.

Toivola: Ensiksi vastaan Sarlinille, että ainoastaan joku osa vaskiseppiä kuuluu metallityöntekijäin liittoon. Tästä asiasta ei siis voida tehdä mitään muuta päätöstä, vaan hyväksyttäköön Ammattijärjestön toimikunnan ehdotus.

K. A. Jokinen: Kun suurin osa Pohjolan satamatyöläisistä on pakotettu työskentelemään talvet ynnä kevätkesät tukkien ja propsien kaadossa ja uitossa, niin olisi suotavaa, että Pohjolan tukkityöläisille vastainen järjestäytyminen suotaisiin satamatyöntekijäin liiton kautta kuulua Suomen Ammattijärjestöön.

O. Hurme kannatti Tehdas- ja sekatyöv. liiton ryhmän esittämää pontta.

P. J. Murros: Täällä on sanottu, että ammattilypeys estää yhtymistä, mutta siinä ei ole perää. Suositon metallimiesten liittoon malliveistäjiä, joiden työ riippuu metalliteollisuudesta.

Moisio kannatti Perttilän lausuntoa.

Roine: Erityisesti tekee mieleni vastata sille turkulaiselle, joka täällä sanoi, että alustusten ja puheenvuorojen monilukuisuus viittaa siihen, että liittojen kokoonpanoa on muutettava. Minä olen kuitenkin saanut tästä kouksesta sen käsityksen, että se on tyytyväinen nykyiseen järjestelmään.

Majanen: Hyväksyn Ammattijärjestön toimikunnan ehdotuksen J. Aaltosen lisäyksellä.

Turpeinen: Olen teollisuusliittojen kannalla ja yhdyin täydellisesti siihen mitä paperiliiton ryhmän puolesta on sanottu. En voi kannattaa niitä, jotka ovat ehdottaneet paperiliiton yhdistämistä sekatyöväen liittoon, vaikka myönnänkin, että se liitto on edellä paperityöväen liitosta.

M. Väisänen: Vaatetustyöntekijäin ryhmä hyväksyy täydellisesti Ammattijärjestön toimikunnan ehdotuksen.

K Lindroos: Leipurien ryhmä vastustaa pakollista liittojen yhdistämistä.

Toikka: Ehdotan:

että kokous velvoittaa toimikuunan tekemään tarkat tukimukset siitä, mitä liittoja voidaan yhdistää, ja tekemään niille liitoille asiasta ehdotukset, tarkasti perusteltuna jo tämän kuluvaan vuoden aikana. Elleivät ne liitot ole yhtymiskehotusta noudattaneet ennen ensi Amm. järjestön ed. kokousta, on Amm. järjestön toimikunnan tehtävä esitys ensi Amm. järjestön kokoukselle, joka siitä kiinteästi päättää.

Keskustelun tähän päätyttyä äänestettiin valiokuntaan lähettämisen ja Perttilän sen ehdotuksen välillä että Amm. järj. toimikunnan ehdotus nyt hyväksytään ja valitaan komitea tekemään kokoukselle ehdotusta mitkä liitot ovat yhdistettävät.

Perttilän ehdotus sai 40 ääntä ja valiokuntaan lähettämisen puolesta annettiin 140 ääntä, joten asia meni järjestövaliokuntaan. Sieltä palattua esitettiin

Järjestövaliokunnan mietintö n:o 3.

Ammattiliittojen yhdistämisestä.

Valiokunta on, käsiteltyään asiaa tullut siihen tulokseen, että Ammattijärjestön toimikunnan ehdotuksessa on oikeaan osuttu, mutta kun pienien liittojen, samoin kuin läheisesti toisiinsa liittyvien eri järjestöjen toimintaa silmunnähtävästi haittaa, sanotunlainen toisistaan erossa toimiminen, olisi valiokunnan mielestä tarpeellista jo tässä kokouksessa lausua selvä kehoitus tällaisesta yhtymisestä. Tällainen kehoitus voitaisiin valiokunnan mielestä paraiten esittää siinä muodossa, ettei eri järjestöjen toimintaa mitenkään pakottavassa muodossa koetettaisi yhdistää mihinkään toiseen, vaan osoitettaisiin sovelias ryhmä, joka olisi tarpeeksi laaja, johon kukin ammattiala mahdollisen yhtymisen varalta kuuluisi. Tämä voitaisiin saavuttaa ainoastaan siten, että asiantuntevat henkilöt, eri ammattiryhmistä laatisivat tämänluontoisen suunnitelman.

Kun tämän edustajakokouksen ajalla sellainen toimenpide ei ole mahdollinen kokouksen ennakkopäätöksen johdosta,

pitäisi valiokunta tarpeellisena että kysymys jätettäisiin Ammattijärjestön toimikunnan huoleksi, joka laatisi edellämaitunlaisen suunnitelman, kutsumalla tarpeentullen eri ammattiryhmistä jäseniä, esim. komitean pohtimaan tätä kysymystä. Tulokset esitettäisiin valtuuston ensi huhtikuun kokoukselle vahvistusta varten. Tämän johdosta ehdottaa valiokunta:

että läheisten ammattien- ja teollisuusalojen liitot keskenään ryhtyvät eri liittojen yhdistämistoimiin;

että tässä yhdistelyssä on ammattijärjestön toimikunnan annettava tarpeellista ohjausta; sekä

että ammattijärjestön toimikunta ryhtyy toimiin selostuksen laatimiseksi siitä mihin liittoihin mahdollisten läheisiä samoja ammattialoja käsittävien järjestöjen olisi yhdyttävä.

J. Pietikäinen, Hj. Blomqvist, T. Kaija, V. Perttilä,
K. Häkkinen, P. J. Murros, O. Hurme.

Mietintö hyväksyttiin keskustelutta.

Agitatsionityön järjestäminen.

Otettiin keskustelun alaiseksi alustukset siv. 59—66, — 67—68 ja siv. 78 — 94. Niiden lisäksi jaettiin kokoukselle painettuna seuraavasisältöinen lentolehti:

Suomen Ammattijärjestön edustajakokouksen osanottajain huomioon.

Muiden tärkeiden kysymyksiä yhteydessä tulee Teidän käsiteltäväksenne kysymys: »*Ammatillisten työväenjärjestöjen ja sos.-dem. nuorisojärjestöjen keskinäisestä suhteesta*», kuten esittelyvihon 59—68 välisillä sivuilla esiintyy.

Koska tämän asian käsittelyn yhteydessä tulee ratkaistavaksi rahamäärän myöntäminen sos.-dem. nuorisoliitolle käytettäväksi työläisnuorison valistus- ja järjestämistyön edistä-

miseksi, esitämme arvoisille edustajille alla olevan tilaston tähän asti harjoittamastamme agitatsionityöstä.

Vuoden 1910 alusta vuoden 1911 kesäkuun alkuun mennessä, eli sinä toiminta-aikana jolloin liittotoimikunta huolehti agitatsionista, on S. sos.-dem. nuorisoliittotoimikunnan toimesta pidetty puheita jakautuen eri vaalipiirien osalle seuraavasti:

Hämeen läänin etel. vaalipiiri	13	puhetta	1,470	kuulijalle.
» » pohj.	»	10	»	991 »
Turun » etel.	»	17	»	1,870 »
Vaasan » »	»	9	»	680 »
Oulun » »	»	15	»	1,040 »
Kuopion » itäinen	»	26	»	1,410 »
» » läntinen	»	20	»	1,250 »
Mikkelin » »	»	36	»	1,289 »
Vuoksenlaaksossa		32	»	1,605 »
Uudenmaan »		77	»	2,830 »
Liiton sihteeri		63	»	4,434 »

Yhteensä 318 puhetta 18,869 kuulijalle.

Edellä esitetyn liittotoimikunnan nuorisagitatsionityön johdosta syntyi uusia osastoja ja nuorisopiirijärjestöt lujituivat siksi paljon, että liittoneuvosto syksyllä 1911 päätti lopettaa liittoagitaattorin pitämisen ja velvotti piirijärjestöt huolehtimaan agitatsionityöstä. Liiton silloinen agitatsionirahasto Smk. 2,500 jaettiin 12:ta piirijärjestön kesken. Heti syksyllä 1911 alkoivat piiritoimikunnat ottaa palvelukseensa puhujia ja tämän vuoden toukokuuhun mennessä oli seuraavilla 9 piirijärjestöllä puhujia eri pitkän ajan, nimittäin: Uudellamaalla 2[^]2 kk., Porin piirissä 1 kk., Kuopion 1 1/2 kk., Viipurin 2 kk., Kymnlaakson 1 1/2 kk., Vaasan 1 1/2 kk., Hämeenlinnan 3 kk., Tampereen 1 kk. sekä ruotsalainen keskustoimikunta piti puhujaa 1 1/2 kk. ajan. Yhteensä 15 1/2 kk. Eri piirijärjestöjen agitatsionityö jakaantuu seuraavasti:

Uudenmaan piir.	57	puh.	2,700	kuul.,	9	uutta os.	perust.
Porin	» 28	»	4,050	»	15	» »	»
Kuopion	» 60	»	3,000	»	9	» »	»
Viipurin	» 83	»	4,982	»	18	os., 1 työv.	yhd.
Kyminlaakson»	35	»	1,170	»	—		
Vaasan	» 38	»	1,926	»	2	uutta os.	perust.
H:linnan	» 70	»	3,500	»	10	» »	»
Tampereen	» 25	<i>i</i>	900	»	3	» <i>f</i>	»
Ruotsal. k.-toimik.	46	»	2,000	»	5	os., 1 työv.	yhd.
<hr/>							
Yhteensä 452 puh. 24,228 kuul., 81 os., 2 työv. yhd.							

Saman ajan kuluessa ovat puheita lisäksi pitäneet:

Liiton sihteeri (Hj. Kirjarinta)	4	puhetta	200	kuulijalle.
» » (Sulo Allen)	28	»	1,700	
Tilapäispuhujat	6	>	450	»
Yhteensä 38 puhetta 2,350 kuulijalle.				

Koko sinä aikana, jota tämä kertomus koskee, siis vuoden 1910 alusta vuoden 1912 toukokuun alkuun mennessä on nuorisopiirijärjestöjen ja liittotoimikunnan toimesta pidetty puheita seuraavasti:

Liittotoimikunnan toimesta	356	puhetta	21,219	kuulijalle.
Piirijärjestöjen	»	<u>452</u>	»	<u>24,228</u>
Yhteensä 808 puhetta 45,447 kuulijalle.				

Opastus- ja neuvontakursseja, joilla tahdotaan kasvattaa osastoihin kykeneviä toimihenkilöitä, on ollut seuraavilla piirijärjestöillä: Vaasan etel. ja Kyminlaakson kahden eri talvitoiminta-ajalla, Uudenmaan, Vuoksenlaakson ja Viipurin piirijärjestöillä yhtenä vuonna. Ohjaajina näillä kursseilla ovat poikkeuksetta sihteerit olleet, joten suurempi rahallinen uhraus on näin ollen vältetty.

Kokonaiskustannukset agitatsionityöstä sinä aikana jota tämä selostus koskee ovat nousseet:

Liitolle	Smk. 5,063:55
Piirijärjestöille	» 1,344:95
Yhteensä Smk. 6,408:50	

Vielä lyhyt katsaus siihen, mitä liitto on saanut puolueelta avustusta sinä aikana, jota tämä selostus koskee sekä miten paljon on liitto ja sen alaiset piirijärjestöt omia varojaan agitatsiooniin käyttäneet:

Puolueavustus	Smk. 2,500: —
Liiton varoja	» 2,563:55
Piirijärjestöjen varoja.	» 1,344:95
Yhteensä Smk. 6,408:50	

Jättäessämme tämän selostuksen edustajain tarkkailtavaksi, tahdomme lopuksi kiinnittää huomiotanne niihin perusnäkökohtiin ja pyrkimyksiin, joiden mukaisesti olemme työskentelymme ohjanneet. Noudattaen kansainvälisen sos.-dem. nuorisoliikkeen työskentelyohjelmaa olemme koettaneet pääasiassa pyrkiä seuraaviin päämaaleihin:

1:o) saada työläisnuorison luokkatunteet hereille huomauttamalla sille yhä jyrkemmiksi käyvistä luokkavastakohdista;

2:o) saada täten herännyt joukko johdetuksi yhteiseen järjestettyyn joukkotoimintaan omissa järjestöissään, sos.-dem. nuoriso-osastoissa;

3:o) saada osastojen tietuopuolinen ohjelma keskustelujen, puheiden ja esitelmien kautta sellaiseksi, että sen avulla selviäisivät heille, työläisnuorisolle, heidän kurjan luokka-asemansa todelliset syyt sekä sen kurjuuden vastustamiskeinot ja että se toiminta samalla kehittäisi köyhälistönuorisoa kykeneväksi käytännöllisen luokkataisteluliikkeen tehtäviin;

4:o) saada yhteisen yhdyssiteen Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton ja sen piirijärjestöjen kautta nuoriso käsittämään keskitetyn järjestäytymismuodon merkitys ja perehdyttää sitä sen mukaiseen työskentelyyn;

5:o) saada liitto- ja piiriverojen sekä osastomaksujen — vaikka pientenkin — avulla nuorisolle selväksi, että köyhälistön luokkataisteluliikkeessä on ennenkaikkea jokaisen yksilön, joka oikeuksia vaatii, täytettävä myöskin velvollisuutensa täsmällisesti ja uhrauduttavakin.

Yleensä koko tarkoituksemme on siis kohdistunut *nuorison itsenäisesti, ominvoimin toimivaan johtamiseen*, kasvatuksemme siten nuorisosta sen täysi-ikäiseksi tultua kykenevän luokkataisteluarmeijan.

Vielä lopuksi toivomme arvoisilta edustajilta, kun kysymys ammatillisesta nuorisoagitatsioniasiasta päätetään, että se rahallinen avustus, jota meidän käytettäväksi mainittuun tarkoitukseen on ehdotettu myönnettäisiin. Siten olisi toiveita saada maamme köyhälistönuoriso ammatillisiin järjestöihin. Tulevaisuudessa sitten nähdään ja arvostellaan miten siinä työssä onnistutaan.

Helsingissä 21. 5. 1912.

Toveruudella:

Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton Toimikunta.

P. J. Murros: Täällä alustusvihossa on kaikenlaisia ehdotuksia agitatsionin järjestämisestä. Mielestäni ei ole oikein, että osastoja pakotettaisiin kuulumaan agitatsionipiireihin, sillä pakolla ei kuitenkaan saada hyviä tuloksia. Mainittakoon, että jo ensimmäisessä Ammattijärjestön edustajakokouksessa tehtiin päätös, että kaikkien on kuuluttava paikallisjärjestöihin. Tuo päätös jäi kuitenkin vaan paperille ja paikallisjärjestöt hävisivät. Puutyöntekijäin ryhmän enemmistön puolesta esitän seuraavan ehdotuksen:

Amm. järjestön toimikunnan ehdottamien ponsien 3 kohta ehdotetaan muutettavaksi seuraavasti:

Kukin liitto suorittaa agitatsioniveroa 5 p:ää jäsentä kohti kuukaudessa ja tilittää ne Ammattijärjestölle siinä järjestyksessä kuin Ammattijärjestön säännöt varsinaisistakin veroista määräävät. Ja liitot vaikuttakoot siihen suuntaan, että alaisensa osastot liittyvät vapaaehtoisesti ammatillisiin agitatsionipiirijärjestöihin.

Kinnunen: Agitatsioni on siirrettävä agitatsioniipiireille. Siten tulisi valistustyö tehokkaammaksi ja kustannukset pienenisivät. Toivon, että kokouksen aikaa säästetään ja ne, joilla ei ole mitään uutta esitettävänä, luopuisivat puheuo- rostaan.

Kekäläinen: Tässä kokouksessa ovat omituisena järjestö- jä agitatsionikysymys. Ammattijärjestön valtuustokin on teh- nyt agitatsionityön kalliiksi järjestäessään agitatsioniipiirit. Meidän liiton edustajaryhmä on sitä mieltä että agitatsioni- piirit lakkautettaisiin ja Ammattijärjestölle otettaisiin neljä puhujaa. Näiden matkat järjestää Ammattijärjestön toimi- kunta. Puolueopistoon olisi uhrattava enemmän varoja.

Konttinen: Olen Amm. järj. toimikunnan kannalla, mutta se piiri, jota minä edustan, on toisella kannalla. Minä en voi yhtyä esim. Metallityönt. Kaukaan osaston esitykseen. Valtiollisen ja ammatillisen agitatsionin yhdistäminen ei tuota hyviä tuloksia. Ei meillä ole sellaisia mestaripuhujia, jotka voisivat valtiollista ja ammatillista kumpaakin tyy- dyttävästi selittää. Parempi on että kumpikin puoli hoide- taan erikseen. Ei myöskään ole todistettu että kustannukset uuden järjestelmän aikana ensinkään tulisivat huokeammaksi. Parannusta agitatsioniin on kyllä toivottava; m. m. olisi pu- hujien saatava puheensa enemmän yksityiskohtaiseksi ja paikkakunnan oloja silmällä pitäväksi, kuin mitä tähän asti yleensä on ollut tavallista. Ehdotan asian valiokuntaan.

Bryggari: Näyttää siltä, että ammatillista agitatsionia ruve- taan harjoittamaan oikein hartiavoimalla. Mielestäni ei kui- tenkaan olisi siihen liian paljon uhrattava, sillä tavallisesti ovat puhetilaisuuksissa aina saapuvilla järjestyneet, hyvin harvoin niissä on järjestymättömiä. Agitatsioniipiirit eivät ole saaneet mitään aikaan, joten ne ovat tarpeettomat. Jos tämä kokous hyväksyisi agitatsioniipiirit, olisi veroja ainakin puolella korotettava. Mielestäni on Ammattijärjestön toimi- kunta tehnyt virheen, kun se ehdottaa, että neljä puhujaa otettaisiin ympäri vuoden, sillä kesällä ei agitatsioni auta. Tämän kokouksen olisi yhdyttävä siihen ehdotukseen, että ammatillinen ja valtiollinen agitatsioni yhdistettäisiin.

Silloin säästettäisiin kansliamenoja ja piirikokousten kustannuksia. Hyväksyn Tainiokosken ja Metallityöläisten liiton osaston n:o 24 ehdotuksen.

A. Aalto: Tämä on laaja kysymys kun tähän on yhdistetty nuorisokysymys. Tehd. ja S. liiton kokous on hyväksynyt nuoriso asiassa lähes saman suuntaiset ponnet kun Amm. järj. toimikunta nyt ehdottaa. Sivuutan siis nuorisoasian näillä huomautuksilla. Liittomme edustajaryhmä on käsitellyt Helsingin kappatyöntekijäin anomuksen naistoimistosta ja esittää sen hylättäväksi. Naisten anomus tulisi täytenä, kun ehdotuksen mukaan tulisi otettavaksi lisää puhujia. Otettakoon 1 naispuhujia niin tulos olisi sama ja halvemmalla. Osastojen kuuluminen agitatsioonipiireihin olisi saatava pakolliseksi. Ehdotan asian valiokuntaan ja toivon että se ottaisi huomioon myöskin J. Lumivuokon »Työmieheissä» julkaisemat mielipiteet ja laatisi niistä täydellisen mietinnön. Agitatsioni on etupäässä kohdistettava teollisuustyöväkeen, mutta Tehdas- ja S. liiton ryhmä toivoo että sitä kohdistetaan enemmän myöskin maatyöväkeen sekä metsä- ja uittotyöläisten keskuuteen. Ehdotan puhevuorot rajotettavaksi.

Aug. Lehto: Tampereen ammatillinen agitatsioonipiiri näkyy ehdottavan, että työnjuhlan voitto annettaisiin agitatsioonipiirille. Sillä ei kuitenkaan paljoa voitaisi agitatsiooniharjoittaa, joten on tarpeetonta sitä myöntää. Yhdyn muuten Art. Aallon ehdotukseen;

J. Aaltonen: Ammatillinen valistustyö on pidettävä niin itsenäisenä kuin mahdollista. Olen piirijärjestöjen kannattaja ja toivon että tämä kokous niiden toiminnan laillistuttaa. Piirit tulevat elinvoimaiseksi vapaaehtoisuuden tietä, sitä todistaa esim. Kotkan piiri, jossa on järjestöön yhtynyt noin 40 osastoa 2,000 jäsenellä. Se voi jo harjoittaa valistustyötäkin, josta on tullut näkyvää hyötyä. Täällä on sanottu, että piirijärjestöt tulevat kalliiksi. Se ei pidä paikkaansa Kotkan piiriin nähden. 8-kuuk. aikana ovat menot ilman puhujan palkkaa, nouseet 80 penniin. Ehdotan asian valiokuntaan.

Päätettiin rajoittaa puheenvuorot.

K- Rovio: Tietysti ollaan yksimielisiä siitä, että jos tahdotaan ammatillista agitatsionia harjoittaa, niin on sen hyväksi uhrattava. Hyväksyn muuten Ammattijärjestön toimikunnan ehdotuksen, paitsi en piirijärjestöjä. Ammattiliitot agiteeratkoon niin paljon kuin voivat. Nyt tahtoisin sanoa muutaman sanan Nuorisoliiton hyväksi. Ammattijärjestön toimikunnan ehdotus on laiha, joten yhdyin kannattamaan Tehdas- ja sekatyöväenliiton Helsingin osaston ehdotusta, että nuorisoliitolle myönnetään 1,000 mk. Nuorisoliitto on jo kunnostautunut, se on kyennyt panemaan pystyyn piirijärjestöt, jota Ammattijärjestö ei ole kyennyt, sillä on lehti hyvässä kunnossa j. n. e. Toivoisin, että edustajat muistaisivat nuoruuttaan ja myöntäisivät tuon 1,000 mk.

Virta: Vastustan piirijärjestöjä. Niistä tulee lisää veroja ja niiden kokoaminen on vaikeata. Eikä ole sanottu että kauvan riittää se ehdotettu 5 p. vero, vaan sitä mahdollisesti täytyy korottaa.

O. Rauhala: Yhdyin kannattamaan Rovion ehdotusta, että Nuorisoliitolle myönnettäisiin 1,000 mk. Nuorisoliitto on verrattain vähillä kustannuksilla saanut hyviä tuloksia. Vanhoilta työlästovereilta on meillä nuorison herätystyö jäänyt syrjään. Ulkomailla sitävastoin uhraavat työväen ammatilliset järjestöt suuria summia nuorisoagitatsionin hyväksi.

K Vainio: Kukaan puhuja ei ole vielä kosketellut sitä mitä hyötyä agitatsionin harjoittamisesta- on ollut järjestöjen kasvamiseen nähden. Viime vuosina on agitatsionista huolimatta jäsenluku alentunut. Tämä todistaa ettei yksin agitatsionilla jäseniä saada, täytyy herätä vakaumus järjestymisen tarpeellisuudesta ja vakaumusta ei voida herättää yksin agitatsionilla. Vastustan kaikkia ehdotuksia jotka tarkoittavat pysyvän agitatsionin edistämistä. Paheksun sitä että Amm. järj. toimikunta on perustanut piirijärjestöt. Vaikka se on vapaaehtoinen on se Amm. järj. II:sen edust. kok. päätöksen vastainen. Suositin että käytetään vaan tilapäispuhujia, silloin kun järjestöt -sitä pyytävät. Ylihallituksena olisi Amm. järj., joka välittäisi puhujia. Nuorison valistamistyön pidän sentään tärkeämpänä ja sitä olisi tuettava.

K. A. Jokinen: Täällä sanoi Rovio, että ammatilliset agitatsioniipiirit ovat tarpeettomat. Ne ovat kuitenkin tarpeellisia, sillä jos piirit lakkautettaisiin, alenisi järjestöjen jäsenluku vielä nykyisestäään. Oulun läänin agitatsioniipiiri on jo perustanut useita osastoja, joka osoittaa, että piireistä on hyötyä. Senpä vuoksi päätti Oulun läänin ammatillinen agitatsioniipiirikokous pyytää Ammattijärjestöltä avustusta 1,000 mk. Toivon siis, että tuo summa piirille myönnettäisiin.

Pipinen: Jätettäköön piirijärjestöön yhtyminen vapaaehtoiseksi. Puheaika rajoitettiin 5 minuutiksi.

1. Lumivuokko: Piirijärjestöt ovat perustettu vapaaehtoisuuden pohjalle ja eräillä seuduilla niitä kannatetaan, ei niitä täällä ole hävitettävä; mutta en myöskään hyväksy niitä ponsia, joilla Amm. järj. toimikunta tahtoo saada edust. kok. siunauksen piirijärjestöille.

Kokkola: Yhdyn siinä Lumivuokkoon, että tämä kokous ei tappaisi agitatsioniipirejä. Minä ajattelen, että jos hyväksytään Ammattijärjestön toimikunnan ehdotus agitatsionin järjestämisestä, niin silloin voidaan syrjäyttää nuoriso-, nais- ja leipuriliittojen rahanpyynnöt.

Kanto: Kaikki alustukset olisivat hyviä käytännössä. Yksi paha puoli vaan niillä on. Ne nielevät huomasti varoja, joten en voi niitä kannattaa.

Roine: Valiokunnan olisi ensin otettava selvää minkälaisia tuloksia piirit ovat aikaansaaneet. Porin agitatsioniipiirin tulos on minun tietääkseni »plus-minus nolla» ja jos toistenkin piirien tulokset ovat samanlaisia, silloin täytyy yhtyä kannattamaan Rovion ehdotusta. Agitatsionityö on jätettävä liittojen huoleksi. Liittojen puhujien on pidettävä paikkakunnalla ainakin yksi puhe kerrallaan kaikille yhteisesti. Ammattijärjestölle olisi otettava vaan 3 puhujaa, joista 1 naispuhujaa.

A. Räsänen: Helsinkiläisten puutyömiesten puolesta vastustetaan piirijärjestöjä. Syyt siihen ovat aivan luonnolliset. Täällä on saatu vähän paremmat elämisen ehdot, siksi ei tahdota uhrata 60 p. vuodessa takapajulla olevien paikka-

kuntien työläisten järjestämiseksi. Sellainen kanta on moitittava. Kannatan piirijärjestöjä.

J. N. Toivonen yhtyi Ammattijärjestön toimikunnan ehdotukseen.

Satamavaori: Yhdyn Räsäseen ja samalla kannatan Helsingin—Hämeenlinnan ammatillisen agitatsioonipiirin ehdotusta.

Perho: Kannatan Paavo Leppäsen »Eteenpäin»-lehdessä tekemiä esityksiä. Nuorisoasiassa kannatan 1,000 mk. luovuttamista.

E. Marto: Ammattijärjestön toimikunnan ehdotus ei vastaa tarkoitustaan. Agitatsionia ei voi järjestää hyvin, kun Ammattijärjestön toimikunta ja useimmat liittojen toimikunnat ovat Helsingissä. Tuskinpa agitatsioni tulisi kalliimmaksi kuin nytkään, vaikkapa piiritkin sitä harjoittavat. Naisliiton avustuksen pyyntö lienee tehty leikkillisesti. Samoin ei voitane vakavana pitää täällä Rovion esittämiä mielipiteitä nuorisoliittoasiassa.

I. Sarlin: Valistustyön kaikki tunnustavat tarpeelliseksi, mutta tavasta millä sitä tehdään, ei koskaan päästä yksimielisyyteen, tarpeet kun eri seuduilla ovat erilaiset. Kannatti piirejä.

M. Koponen yhtyi Ammattijärjestön toimikunnan ehdotukseen.

Kiiskinen: Käytännöllisistä syistä kannatan Ammattijärj. toimikunnan ehdotusta, sillä lisäyksellä että neljästä luennoitsijasta otetaan 1 kykenevä vakituinen naisjärjestäjä. En kannata erityistä naistoimistoa, olot eivät vielä ole siihen kehittyneet. On sanottu *että* mies voi yhtä hyvin agiteerata naisia kuin nainenkin. Se ei kuitenkaan ole totta. Suomessa on 30,000 naistyöntekijästä järjestyneitä vaille 3,000. Kannatan vielä naisten valitsemista Ammattijärjestön toimikuntaan.

Ehdotan: että ammatillisen agitatsioonityön suorittaminen jätetään etupäässä Suomen Ammattijärjestön tehtäväksi, jonka palvelukseen otetaan 3 vakinaista kykenevää luennoitsijaa, jotka vuorotellen ylempänä esitetyllä tai muulla sopivalla

tavalla annettaisiin määrääjäksi kunkin ammatillisen agitatsioniipiirin käytettäväksi.

Agitatsionityö on etupäässä järjestettävä luentotyöksi, jonka paikallisesti järjestää kussakin piirissä ammatillinen agitatsioniipiiritoimikunta yhdessä Ammattijärjestön toimikunnan kanssa.

Sen lisäksi on Ammattijärjestön palvelukseen otettava yksi vakituinen kykenevä naisjärjestäjä, jonka tehtävänä olisi

1) järjestää ja hoitaa naisten ammatillinen agitatsioni;
2) perustaa ammattiosastoja ja liittää niitä liittoihin ja Ammattijärjestöön;

3) koota tilastoa ja muita tietoja naistyöläisten luvusta eri työaloilla, työ- ja palkkaoloista sekä elämssuhteista yleensä;

4) auttaa neuvoilla ja opastuksilla naisten ammatillisia järjestöjä kunnolliseen ja tarkotustaan vastaavaan toimintaan ja

5) olla apuna työselkkausten sattuessa liitoille ja Ammattijärjestölle silloin kuin selkkauksen on naistyöntekijöitä sekaantunut, sekä

6) tehdä selville naistyöläisille heitä koskevat suojelulakimääräykset sekä auttaa naisten ammattiosastoja näitä vastaan tehtyjen rikkomusten ilmitulemisessa.

Paakki: Kuopion ammatillinen agitatsioniipiiri on tullut huomaamaan, että liittojen agitatsionityö ei vastaa tarkoitustaan. Siksi toivomme, että agitatsionityö järjestetään kokonaan piireille.

Sorvali oli sitä mieltä, että piireihin yhtyminen pitäisi olla vapaaehtoinen.

M. Väisänen: Vaatetusliiton ryhmä kannattaa Amm. järj. toimikunnan ehdotusta Aura Kiiskisen muutoksella. Nuorisoasiassa kannatan 1,000 mk. avustuksen myöntämistä.

Ammattij. toimikunnan ehdottamien agitatsionikysymyksen ponsien I:sen kappaleen ehdotan näin kuuluvaksi:

Että ammatillisen agitatsionityön suorittaminen jätetään Ammattijärjestön tehtäväksi, jonka palvelukseen otetaan 3 vakinaista kykenevää luennoitsijaa, jotka vuorotellen ylempänä esitetyllä tai muulla sopivalla tavalla annettaisiin määrääjäksi

kunkin piirin käytettäväksi. Näiden lisäksi otetaan Ammattijärjestön palvelukseen 1 vakinainen kykenevä naishenkilö, joka Ammattij. toimikunnan määräysten mukaan huolehtii naistyöläisten agitatsioonista ja järjestämistyöstä.

Karjala: Agitatsioonipiirikysymyksessä yhdyn Ammattijärjestön toimikunnan ehdotukseen. Nuorisoliitolle hyväksyn annettavaksi 1,000 mk.

Varpe: Kannatan Räsästä. Liittojen agitatsioni ei tuota tulosta. Agitatsiinin harjoittaminen jätettävä agitatsioonipiireille.

Ida Vaahtera: Tarvitseisi keksiä keinoja siihen, että naiset pysyisivät ammattiosastoissa. Jos hyväksyttäisiin Aura Kiiskisen ehdotus, niin asiaa ei olisi yhtään autettu. Kyllä minun mielestäni pitää naisillekin luennoida.

Mäkinen lausui, että kivityömiehet ovat pääkohdissaan hyväksyneet Amm. järj. toimikunnan suunnitelman, sillä lisäyksellä, että Amm. järj. puolesta järjestettyä agitatsionia supistettaisiin kesäisin, koska silloin aika on epäedullinen. Omasta puolestaan kannatti nuorisoliitolle myönnettäväksi 1,000 mk. avustuksen.

Ida Vihuri: Kutomatyöntekijäin liiton edustajain puolesta ilmoitan, että ikäraja nuorisoliitosta siirtyessä toisiin liittoihin olisi 20 vuotta. Apukassoihin osalliseksi ei voida kuitenkaan täysillä oikeuksilla hyväksyä, sillä he eivät ole niihin maksaneet. Puolet oikeudet heille voidaan myöntää. Nuorisoliitolle en hyväksy annettavaksi 1,000 mk. Ehdotan:

1) Että Suomen Sos.-dem. Nuorisoliitto veloitetaan toimimaan siten, että kaikki sen 20-vuotiaat jäsenet, jotka jo kaksi vuotta säännöllisesti ovat kuuluneet S. Sos.-dem. Nuorisoliiton alaiseen osastoon myöskin liittyvät jäseniksi ammattiosastoihin.

2) Että Suomen Ammattijärjestö veloittaa alaisensa ammattiliitot heti ensimmäisissä edustajakokouksissaan järjestämään suhteensa Suomen Sos.-dem. Nuorisoliittoon seuraavalla tavalla:

a) että ammattiosastot ottavat S. Sos.-dem. Nuorisoliiton alaisten osastojen jäsenet jäsenikensä ilman sisään kirjoitus-

maksua siinä tapauksessa, että nämä jäsenet eivät ole vielä 20-ikävuottaan täyttäneet ja ovat 2 vuotta yhtämittaisesti kuuluneet johonkin nuorisoliiton alaiseen osastoon;

b) että asianomaiselle liitolle ei ammattiosastojen myöskään tarvitse tällaisilta jäseniltä suorittaa sisäänkirjoitusmaksua;

c) että Sos.-dem. Nuorisoliitosta siirtyneet jäsenet pääsevät liittojen avustuskassoihin osallisiksi oltuaan liitossa jäsenenä puolet siitä ajasta, mikä vaaditaan ulkopuolelta järjestöjä liittyviltä uusilta jäseniltä.

3) Että Ammattijärjestön varoista ei Nuorisoliitolle rahanavustusta myönnetä, koska Nuorisoliitto ollen agitatsioni- ja valistusjärjestö on velvollinen osoittamaan jäsenillensä sen järjestömuodon, joka paraiten voi turvata heitä taistelussa taloudellisen asemansa parantamiseksi ja sen voi tehdä luja ammatillinen työväenjärjestö.

S. *Koivumäki* kannatti piirijärjestöjä. Toivoi niiden kautta voitavan parhaiten herätystyötä tehdä. Ammatillista ja valtiollista agitatsionia ei voida yhdistää.

J. E. *Jokinen*: Yhdyn kannattamaan Helsingin—Hämeenlinnan ammatillisen agitatsionipiirin ehdotusta, viipurilaisten lisäyksellä. Ehdotan:

1) että kaikkien piiriin yhtyneitten osastojen tulee pakollisesti ottaa osaa ammatillisten agitatsionipiirien menojen suoritukseen ja on kullakin itse oikeus päättää tämän veron suuruudesta, joka ei kuitenkaan saa olla pienempi kuin 15 p:nä koko- ja $7\frac{1}{2}$ p:nä puolimaksavaa jäsentä kohti neljännesvuodessa;

2) että ammatillista agitatsionia vastaisuudessa harjoitetaan piirittäin ja että Ammattijärjestön edustajakokous myöntää tähän tarkoitukseen kullekin piirille avustukseksi Smk. 1,000:—;

3) että näihin piireihin ovat kaikki ammatillisesti järjestyneet osastot velvolliset yhtymään viimeistään tammikuun 1 p:stä 1913.

M. *Niemi* hyväksyi Ammattijärjestön toimikunnan ehdotuksen.

Lehtinen yhtyi Kekäläisen ehdotukseen.

Hartikainen oli sillä kannalla, että piireihin kuulumista ei tehdä osastoille pakolliseksi.

Immonen kannatti avustusta nuorisoliitolle.

R. Hämäläinen: Lumivuokko on tuonut minun mielipiteeni ilmi, joten yhdyin hänen esitykseensä.

Forsgren: Piirijakoa en voi kannattaa.

A. Mäkinen: Olen pääasiassa Ammattijärjestön toimikunnan kannalla.

Hautala lausui muurarien puolesta, että piirijärjestöt lopetetaan, ja agitatsioni olisi kokonaan Amm. järj. hoteissa. Vastusti nuorison avustusta. Puhujina toimikoot kyvyt, eikä sukupuolisuussuhteet.

Nieminen ilmoitti kivityömiesten puolesta, että agitatsionipiireihin yhtyminen saa olla vapaaehtoista.

Kontula sanoi kuulleensa, että nuorisoliittolaiset liitossa ovat agiteeranneet jäseniä pois ammattiosastoista. (Sivulta: se on valhe.) Ei kannattanut Nuorisoliitolle avustusta. Puolusti etupäässä kotiagitatsionia.

K- V. Messulin: Kannatan kaikkia niitä, jotka vastustavat pakollista agitatsionipiireihin yhtymistä. Samoin kannatan 1,000 mk. myöntämistä Nuorisoliitolle.

M. Karvonen oli sitä mieltä että piirit on säilytettävä.

O. Salonen: Yhdyin Ammattijärjestön toimikunnan ehdotukseen, kivityöntekijäin lisäyksellä.

K- Vartiainen: Minua jo kauhistuttaa kuullessani ne puheet, joissa ollaan auliit myöntämään apurahoja. Mutta kukaan ei ole muistanut sitä mistä saadaan varoja. Olisi pidettävä silmällä sitä, että tulo- ja menoarvio saataisiin sellaiseksi, että tulot saataisiin riittämään menoille.

Jussi Railo: Rajotan sanottavani yksin nuorisokysymyksistä tehtyihin ehdotuksiin. Huomautan ettei tänne Nuorisoliiton taholta mitään apuraha-anomusta ole tehty, vaan erinäiset ammattiosastot ovat ehdottaneet, että liitolle myönnettäisi rahaa ja velvotettaisi se tekemään ammatillista valistustyötä työläisnuorison keskuudessa. Ammattijärjestön toimikunnan vastaehdotukset mainituille osastojen ehdotuk-

sille ovat uskomattoman ristiriitaiset, jos kerran vaaditaan, että 18-vuotiaat on pakotettava ammattiosastoihin, niin selvään on että raha-avustusta, jonka sanottu toimikunta kuitenkin tahtoo evätä, on silloin annettava. Jos evätään rahat, ei ole silloin tällaista pakkoakaan pantava. Kysymys on otettu siltä kannalta kuin tämä rahaerä olisi välttämätöntä Nuorisoliitolle sen pystyssä pysymiseksi. Niin ei ole asian laita. Näkyyhän kokoukselle jaetusta kertomuksesta, että Nuorisoliitto hoitokustannustensa lisäksi on omia varojaan käyttänyt agitatsiooniinkin 2,563 mk. 55 p. puolueavustuksen samaan aikaan tehdessä vain 2,500 mk. Pystyssä liitto pysyy omillaankin ja harjoittaa agitatsioniakin, mutta se voisi sitä voimakkaammin harjoittaa, jos sitä Ammattijärjestö tukisi. Vartiaisen väitteeseen rahojen riittämättömyydestä, vaan huomautan, ettei tulo- ja menoarvioehdotusta ole edes esitetty kokoukselle, jotta nähtäisi miten talous järjestyy.

Hyvönen: Kannatan Vainion ehdotusta, enkä kannata vakinaisten agitaattorien pitämistä.

Tapani Uski: Agitatsioni ei enää tehoa. Sillä oli vaikutusta niinsanotun suurlakon jälkivuosina. Ei nyt enää vaikuta Räsänen eikä Lumivuokon puheet. Olemme lukee neet sanomalehdistä, että ne ovat saaneet useasti peruuttaa puheensa kuulijain puutteessa. Kuulijat ovat jo siksi valistuneita. Amm. järj. toimikunnan ehdottamaa agitatsiinin vastaista järjestämistä en voi hyväksyä. Ne 225 markan agitaattorit, joita Amm. järj. toimikunta ehdottaa 4 vakinaiselle palkalle asetettavaksi, on samanlaista tusinaväkeä kuin entisetkin. Jos esim. ilmoitetaan että joku Halonen tai Räsänen eli joku muu 225 markan mies (sivulta: mutta ei Uski) pitää esitelmän, niin ei sellaisia työväki enää halua kuunnella. Puhujat pitää olla suuria, jos mieli tehota. En siis kannata Amm. järj. toimikunnan — — —

(Puheenjohtaja: 5 minuuttia on kulunut on lopetettava.)

J. Seppälä: Ammatilliset agitatsioniipiirit on hävitettävät ja agitatsioni jätettävä Amm.-järj. toimikunnalle. Nuorisoliittoa on avustettava 1,000 mk.

Ida Kantanen Nuorisoliiton avustuksessa yhtyi tehdas-

ja sekatyöväen liiton ponsiin, lisäksi että ikäraja olisi 19 vuotta. Naisagitatsioonissa yhtyi Aura Kiiskisen esittämiin lausuntoihin.

J. Lehto: Nuorisoliitolle on myönnettävä ehdotettu rahamäärä.

Myyrä kannatti nuorisoliiton avustusta. Yhtyi Amm.-järj. toimikunnan lausuntoon. Agifatsioonifyössä puolusti kotiagitatsionia. Ehdotti:

että Suomen Sos.-dem. Nuorisoliitto velvoitetaan voitinsa mukaan toimimaan siten, että kaikki 19-vuotiaat jäsenet, jotka jo yhden vuoden ajan säännöllisen' ovat Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton alaiseen osastoon kuuluneet, myöskin liittyvät jäseniksi ammattiosastoihin;

että Suomen Ammattijärjestö velvoittaa alaisensa ammattiliitot heti ensitilassa järjestämään suhteensa Suomen Sos.-dem. Nuorisoliittoon seuraavalla tavalla:

että ammattiosastot ottavat Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton alaisten osastojen jäsenet jäsenikseen ilman sisäänkirjoitusmaksua siinä tapauksessa, että nämä jäsenet eivät ole 19 ikävuottaan täyttäneet ja että he ovat yhden vuodenajan yhtämittaisesti kuuluneet johonkin Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton alaiseen osastoon.

K- Luoto vastusti avustusta nuorisoliitolle.

Hurme kirjalfajain ryhmän puolesta lausui, että piirijärjestöihin liittymistä ei tehtäisi osastoille pakolliseksi. Ehdotti kolmea vakinaista esiteimänpitäjää Amm.-järjestölle. Hyväksyi 1,000 markan avustuksen nuorisoliitolle.

Selma Salpa: Yhdyn Aura Kiiskisen ehdottamiin ponsiin. Piirijärjestöihin yhtyminen on tehtävä pakolliseksi, muuten siitä ei ole mitään hyötyä. Nuorisoliittoa ei ole tarpeellinen avustaa.

Emmi Huttunen yhtyi edelliseen.

V. Viitanen oli sitä mieltä, että nuorisoliikettä avustamalla tehdään voimaperäistä työtä ammatillisen liikkeen hyväksi. On väärin otaksua, että tuo avustus rasittaisi ammattijärjestöä aineellisesti.

Näillä evästyksillä meni asia koko laajuudessaan agitaationivaliokuntaan.

Agitaationivaliokunnan mietintö n:o 1.

Katsoen siihen valtavaan sos.-dem. nuorisoliiton kehitykseen ja siihen myötätuntoon, jonka se on saanut osakseen työläisnuorison taholta, ja ottaen huomioon sen nuorten työläisten suuren lukumäärän, joka meidänkin maassamme jo eri teollisuusaloilla työskentelee sekä lisäksi yleiskeskustelussa lausutut myötätuntoiset lausunnot näiden työläisten valistamisen ja järjestäytymisen välttämättömyydestä, päättää kokous,

1) että Sos.-dem. Nuorisoliiton toimikunnalle myönnetään Ammattijärjestön rahastosta vuosittain 1,000 mk. työläisnuorison järjestämistyön edistämiseksi joko suullisessa tahi kirjallisessa muodossa;

2) edustajakokous velvoittaa Sos.-dem. Nuorisoliiton toimikunnan antamaan Ammattijärjestön edustajakokoukselle tarkan selostuksen harjoittamastaan agitaationityöstä ja käyttämistään varoistaan;

3) että Sos.-denj. Nuorisoliitto veloitetaan vointinsa mukaan toimimaan siten, että sen 19-vuotiaat jäsenet, jotka jo yhden vuoden ajan säännöllisesti ovat sen alaiseen osastoon kuuluneet, myöskin liittyvät jäseniksi ammattiosastoihin;

4) että Ammattijärjestön edustajakokous velvoittaa alaisensa ammattiliitot heti ensi tilassa järjestämään suhteensa Sos.-dem. Nuorisoliittoon seuraavalla tavalla:

a) että ammattiosastot ottavat Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton alaisten osastojen jäsenet jäsenikseen ilman sisäänkirjoitusmaksua siinä tapauksessa, että nämä jäsenet eivät vielä ole 19

ikävuottaan täyttäneet ja *että* he ovat 2 vuotta yhtämittäisesti kuuluneet johonkin Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton alaiseen osastoon;

b) *että* asianomaiselle liitolle ei ammattiasaston myöskään tällaisilta jäseniltä tarvitse suorittaa sisäänkirjoitusmaksua.

J. Lumivuokko, Kustaa Rovio, Jalmari Lehtinen,
M. V. Karvonen, Ida Kantanen.

Vastalause agltatsionivaliokunnan mietintöön n:o 1.

Kun allekirjoittaneet agltatsionivaliokunnan jäsenet, innokkaina sos.-dem. nuorisoliikkeen kannattajina mielihyvällä hyväksyen nuorison valistus- ja herätystyötä koskevassa kysymyksessä ne perustelut, jotka on esitetty ammattijärjestön kokoukselle esitetyn alustusvihkon sivuilla 59-62. Mutta koska miltei kaikissa tätä asiaa koskevissa ponsissa on ehdotettu apurahan myöntämistä S. Ammattijärjestön varoista S. Sos.-dem. Nuorisoliiton käytettäväksi, nuorten työntekijäin ammatilliseen valistustyöhön, emme myöhemmin esitettävistä syistä sellaisessa muodossa voi hyväksyä, sitäkään suuremmalla syyllä koska saman valiokunnan enemmistö on hylännyt kaikkien ammatillisten agitatsionipiirien anomukset saada jonkunlaisen määrärahan vuosittain ammattijärjestöltä ammatillisen agitat. piirin käytettäväksi, perustaen kielteisen kantansa siihen, ettei S. Ammattijärjestöllä tähän tarkoitukseen ole riittävästi varoja käytettävänä, joka todellisuudessa niin onkin. Mutta samalla kuin valiokunnan jäsenet näin asian selittävät, niin siitä huolimatta ovat samassa kokouksessa valmiit S. Sos.-dem. nuorisoliitolle samaan tarkoitukseen varoja 1,000 markkaa vuosittain myöntämään.

Onko tällaisessa varojen tasottelussa vähääkään järkeä, jätämme sen kokouksen jäsenten päätettäväksi, joka valiokunnan vähemmistön mielestä on enemmän kuin hävytöntä puolueellisuutta ehdottaa näin nurinkurista ja epä-johdonmukaista agitatsionivarojen jakoa ammatillista agitatsionia varten, jota valiokunnan enemmistö ehdottaa.

Kun edelleen uskomme, ettei ammattijärjestön edustajakokous, ollakseen kyllin järkevä tästä kysymyksestä päättämään, ei tule valiokunnan enemmistön ehdotusta hyväksymään, niin ehdotamme kokouksen päätettäväksi:

että agitatsioonivaliokunnan enemmistön sos.-dem. nuorisoliittoa koskeva mietintö tarkoitukseensa soveltumattomana hyljätään

ja sen tilalle hyväksyttäväksi ehdotamme seuraavaa:

1) Että S. Ammattijärjestön toimikunta järjestäessään puhujilleen agitatsioonityötä, ottaen huomioon myöskin ne seudut missä nuoriso on sos.-dem. nuoriso-osastoihin järjestynyt, mutta joissa ammatillinen järjestymisen on heikkoa, velvoittaa toimikunta puhujansa nuorisolle selittämään ammatillisen järjestymisen tarpeellisuutta ja sitä hyötyä joka nuorisolla ammatillisesta järjestymisestä on.

2) että ammattiosastot ovat velvolliset heti näiden päätösten käytäntöön tultua ottamaan S. sos.-dem. Nuorisoliiton alaisten osastojen jäsenet jäsenikseen ilman sisäänkirjoitusmaksua siinä tapauksessa, että nämä jäsenet eivät vielä ole 18 ikävuotta täyttäneet, vaan kuitenkin ovat kuuluneet jatkuvasti 2 vuotta johonkin S. sos.-dem. nuorisoliiton alaiseen osastoon. Näistä jäsenistä ei ammattiosaston myöskään tarvitse asianomaiselle liitolle suorittaa sisäänkirjoitusmaksua.

Sekä kokous velvoittaa

S. sos.-dem. nuorisoliiton toimimaan siten, että kaikki sen 18 vuotiaat jäsenet liittyvät jäseniksi ammattiaan vastaaviin ammattiosastoihin.

Akseli Kokkola.

Jalmari Virta.

Asiasta syntyi taaskin vilkas keskustelu, mutta rajoitettiin puhe-aika ennen keskustelun alkua 2 minuutiksi.

I. Aaltonen oli sitä mieltä, että Nuorisoliitolle ei annettaisi 1,000 markkaa.

Rovio sanoi että Nuorisoliitto pystyy kyllä itsekin agitatsionia harjoittamaan, mutta piti tarpeellisena 1,000 markan myöntämistä, koska se silloin voisi agiteerata vielä tarmokkaammin.

E. Murto: Tällä kertaa ei voida tätä asiaa päättää, ennenkuin tulo- ja menoarvio on kokoukselle esitetty.

Marttila sanoi, että se osasto, josta hän on, vastustaa rahan myöntämistä.

Virta hyväksyi mietintöön liitetyn vastalauseen.

Sarlin metallityöntekijäin ryhmän puolesta ilmoitti, että se hyväksyy metallityöntekijäin liiton osaston 110 66 ehdotuksen.

O. Rauhala ehdottaa, että agitatsionivaliokunnan mietinnön 3 kohdassa oleva 19 v. muutetaan 20:ksi.

Kokkola puolusteli mietintöön liittämäänsä vastalauseita.

Markkanen hyväksyi Kokkolan vastalauseen.

Rovio ihmetteli Kokkolan lausuntoa ja sanoi vastalauseita heikoksi.

Mäki hyväksyi valiokunnan mietinnön.

Kekäläinen ehdotti 500 mk. myöntämistä Nuorisoliitolle.

Bryggari kannatti Kekäläistä.

Vuolle kannatti vastalauseita.

T. Uski: Olisi hullunkurista mennä myöntämään Nuorisoliitolle 1,000 markkaa, kun ei ole tulo- ja menoarvio vielä tunnettu.

Peili kannatti vastalauseita.

Messulin sanoi, että kun pussi on tyhjä, niin ei voida antaa.

K. A. Jokinen yhtyi Kokkolan vastalauseeseen.

J. Rauhala yhtyi vastalauseeseen.

Kekäläinen: Minä puolestani olen valmis luovuttamaan Sos.-dem. Nuorisoliitolle varoja, mutta en 1,000 mk., vaan 500 mk. vuodessa, joten hyväksyn agitatsionivaliokunnan

mietinnön n:o 1 muut kohdat sellaisenaan, paitsi että I:ssä kohdassa mainittu 1,000 mk. muutetaan 500 m-ksi. Pidän Nuorisoliiton paljon kyvykkäämpänä agitatsionityössä kuin agitatsioniipiirijärjestöt.

Lumivuokko selosteli valiokunnan mietintöä ja kannatti Nuorisoliitolle varojen myöntämistä.

Kontula, Turkia ja Peltomäki yhtyivät vastalauseeseen. Samoin *Saarivuori*.

Lehtonen kannatti valiokunnan mietintöä.

Karjala hyväksyi vastalauseen 3 kohdan.

Lindroos kannatti vastalauseetta.

Toivonen kannatti mietintöä.

Mäkelin: Mielestäni on työläisnuoriso kykenevä agitatsionityöhön. Kannatan vastalauseetta.

Rauttu kannatti valiokunnan mietintöä. Ihmetteli vastustajain pintapuolisia väitteitä.

Murros: Kannatan mietintöä. En voi hyväksyä vastalauseetta.

Murtosalo ja *Nieminen* hyväksyivät vastalauseen.

Hellgren kannatti mietintöä.

Keskustelun päätyttyä äänestettiin ensin siitä, josko asia jätetään pöydälle siksi kuin raha-asiainvaliokunta on tulo- ja menoarvion esittänyt, tahi tehdäkö asiasta heti päätös. 119 äänellä 34 vastaan päätettiin asiasta päättää heti.

Mietinnön ja vastalauseen välillä äänestettyä annettiin mietinnön puolesta 34 ja vastalauseen puolesta 137 ääntä, joten vastalause tuli hyväksytyksi.

Päätöksen johdosta jätettiin seuraava

Vastalause:

Koska Ammattijärjestön edustajakokous on hylännyt ehdotuksen apurahan myöntämisestä Suomen sos.-dem. Nuorisoliitolle sen ammatillisen agitatsionityön harjoittamisen

tukemiseksi, ilmoitamme vastalauseen moista ammatillista liikettä vahingoittavaa päätöstä vastaan.

Kustaa Rovio, Olavi H. Kekäläinen, O. Hurme, J. K. Lehto,
K. F. Hellgren, Hugo Kotiranta, O. Männistö, Viktor Koso,
Matti Väisänen, S. Svensk, Alma Luhtala, K. Perho,
Frans Heinonen, Ida Kantanen, J. Lumivuokko,
Osk. Rauhala.

Sittenkuin tulo- ja menoarvio oli hyväksytty otettiin esille.

Agitatsionivaliokunnan mietintö n:o 2.

Niiden lukuisten erilaisten ehdotuksien ja evästyskeskustelussa lausuttujen evästysten perusteella, on valiokunta käsitellyt agitatsionityön vastaista järjestämistä.

Yhtäläisyys eri ehdotusten välillä — niin erilaisia kuin ne ovat olleetkin — on kuitenkin ollut se, että ammatillisen liikkeen hyväksi on edelleen agitatsionia harjoitettava, vieläpä entistä voimakkaammin. Erimielisyys on ollut ainoastaan keinoista, siitä, miten vähimmillä kustannuksilla saataisiin laajat työläisjoukot myötätuntoisiksi pyrkimyksillemme ja mukaan riveihin.

Valiokunta tarkan ja monipuolisen harkinnan perusteella havaitsi käyttökelpoiseksi agitatsionijärjestelmäksi sen, että Ammattijärjestö ja ammattiliitot huolehtivat pääasiallisesti agitatsionista. Täten on mahdollisuus saada tehtävänsä soveltuvia puhujia, saattaa agitatsioni järjestelmälliseksi, poistaa tarpeettomat lisäkulut j. n. e.

Niinikään harkitsi valiokunta naisten erikoistoimintaa ja havaitsi sen nykyoloissa tarpeen vaatimaksi, joten se puoltaa Ammattijärjestön palvelukseen otettavaksi yhden vakinaisen naisjärjestäjän, jonka tehtävä on :

- 1) järjestää ja hoitaa naisten ammatillinen agitatsioni,-
- 2) perustaa ammattiosastoja ja liittää niitä liittoihin ja Ammattijärjestöön;

3) koota tilastoa ja muita tietoja naistyöläisten luvusta eri työaloilla, työ- ja palkkaoloista sekä elämssuhteista yleensä;

4) auttaa neuvoilla ja opastuksella naisten ammatillisia järjestöjä kunnolliseen ja tarkotustaan vastaavaan toimintaan, ja

5) olla apuna työselkkausten sattuessa liitoille ja Ammattijärjestölle silloin kuin selkkaukseen on naistyöntekijöitä sekaantunut, sekä

6) tehdä selville naistyöläisille heitä koskevat suojeluslakimääräykset sekä auttaa naisten ammattiosastoja näitä vastaan tehtyjen rikkomusten ilmitulemisessa.

Edellä esitettyjen ja tässä esiintuomattomien, mutta silti agitatsionissa merkitsevien seikkain perusteella, rohkenee valiokunta esittää Suomen Ammattijärjestön edustajakokouksen päätettäväksi seuraavaa:

Katsoen siihen hyötyyn, mitä suullisesta agitatsionista on ammatilliselle liikkeelle, lausuu kokous:

1) että kaikkien ammatillisten järjestöjen on entistä enemmän kiinnitettävä huomiota voimakkaaseen järkipäraseen valistus-, herätys- ja järjestämistyöhön;

2) että liittojen ja Ammattijärjestön taholta tehdään valistustyötä pääasiallisesti luentojen ja luentokurssien muodossa, joilla annetaan myöskin opetusta kirjanpidossa, pöytäkirjojen laatimisessa y. m. käytännöllistä toimintaa koskevissa harjoitusaineissa.

Ja sentähden päättää kokous,

että ammatillisen agitatsionityön pääasiallinen suorittaminen jätetään Suomen Ammattijärjestön tehtäväksi, jonka palvelukseen otetaan, toimikunnan hyväksi näkemänä aikana, kolme mies- ja yksi naisluennoitsija tai järjestäjä, jotka toimivat Ammattijärjestön toimikunnan antamien ohjeiden mukaan.

Yhtenäisen ja järjestelmällisen agitatsionin aikaansaamiseksi on välttämätöntä,

että Ammattijärjestön toimikunta neuvottelee jatkuvaa valistus- ja järjestämistyötä tekevien kanssa yhteisestä agitatsionitavasta.

Valtiollisille vaalipiiritoimikunnille lausuu kokous toivomuksenaan,

että ne järjestäessään puhujien ja luennoitsijainsa matkoja maaseuduille, velvoittaisivat heidät suoranaisesti vaikuttamaan ammatillisen liikkeen hyväksi.

J. Lumivuokko, Kustaa Rovio, Jalmari Lehtinen, J. Virta, Ida Kantanen, Aksel Kokkola.

Keskustelussa lausui

Vaahtera: Halusi jätettäväksi pois ohjeet naisjärjestäjää varten.

Hurme oli sitä mieltä, että neljää tarpeeksi kykenevää puhujaa ei ole saatavissa joten kolme riittäisi.

Seppänen: Ehdotan 2 puhujaa ja nekin ainoastaan 6-kuukaudeksi.

Männistö: 2 miestä ja 1 naisjärjestäjä.

Aalto: Kun tulo- ja menoarvioon on saatu varat riittämään niin voidaan mietintö hyväksyä. Toimikunta kyllä järjestää piiritoimikuntain toiveitten mukaan jos piirit pysyy.

Ida Kantanen: Agitatsionivaliokunnan mietinnön sitä kohtaa, jossa määritellään, että ammattijärjestön palvelukseen otetaan 3 mies- ja 1 naisluennoitsia tai järjestäjä en hyväksy että sitä määritellään pitääkö niiden olla miehiä tai naisia paitsi mitä tulee naisjärjestäjään. Ehdotan siis että ponsi muutetaan siinä kohden seuraavasti: Ammattijärjestön palvelukseen otetaan 3 luennoitsijaa ja 1 naisjärjestäjä.

Rae oli sitä mieltä, että agitatsionin järjestämistä ei voida jättää Amm. järj. toimikunnan huostaan kokonaisu-

dessaan koska siellä ei tunneta työoloja esim. pohjolan tukkityömailla. Ehdotti asiaa uudelleen valiokuntaan.

Kokkola halusi tehdä muutoksen mietintöön, että annettaisiin agitatsioonipiireille järjestelyoikeus. Ehdotti puhujista, että ne sopivalla tavalla annetaan määrääjäksi kunkin ammatillisen agitatsioonipiirin käytettäväksi.

Taivola kannatti valiokunnan ponsia.

Rauttu: Puhujat on palkattava ympäri vuoden eikä tilapäisesti.

Puhevuorot rajotettiin.

Peltomäki yhtyi Ida Kantasen ehdottamaan ponsilausemaan.

Uski: Kun tulo- ja menoarvio hyväksyttiin niin voidaan tämäkin hyväksyä. En kannata naisjärjestäjän ottamista vaan ainoastaan luennoitsijoita.

Lehtinen yhtyi valiokunnan mietintöön.

Toivonen halusi selvempää tulkintaa mietinnön siihen kohtaan, joka koskee naisjärjestäjää.

Selin kannatti Männistön ehdotusta.

Lumivuokko: Kun ei ole asiallisia muutosehdotuksia tehty, niin toivon että mietintö sellaisenaan hyväksytään.

Äänestettyä näistä eri ehdotuksista annettiin lopullisessa äänestyksessä valiokunnan mietinnön puolesta 81 ääntä ja Männistön ehdotuksen puolesta 76 ääntä, joten mietintö tuli hyväksytyksi.

^Agitatsioonivaliokunnan mietintö n: o 3.

Niiden tietojen nojalla, joita valiokunnalla on ollut käytettävissä sekä yleiskeskustelusta saamamme käsityksen mukaan on valiokunta käsitellyt kysymystä ammatillisista agitatsioonipiireistä ja käsityksenään lausuu niistä seuraavaa:

Epäilemättä on hyötyä eri ammattiryhmien yhteistoiminnasta, jota ammatilliset agitatsioonipiirijärjestöt tavallaan edistävät ja tukevat. Ja ei voida kieltää, etteikö nämät järjestöt olisi ammatilliselle liikkeelle hyödyksi, mutta, koska niiden toimintaa ei ilman verojen korottamista ja pakollista

niihin yhtymistä saada tarkoitustaan vastaavaksi ja kun tähän tarkoitukseen verojen korottaminen ja pakollinen niihin yhtymisvelvollisuus synnyttää vastenmielisyyttä ja sen kautta hajaannusta eri tahoilla, niin päättää Ammattijärjestön edustajakokous

todennäköisesti syntyvää hajaannusta välttääkseen hylätä ehdotuksen osastojen pakollisesta ammatillisiin agitatsioonipiireihin yhtymisestä.

Ja kun kokemus osoittaa, että piirien toiminta ei vapaaehtoisuuden pohjalla ollen ota kaikkialla menestyäkseen ja kun toiselta puolen tietävästi eräillä paikkakunnilla niitä lämpimästi suositetaan ja pidetään niiden toiminta välttämättömän tarpeellisena, niin päättää kokous

että ammatillisten piirijärjestöjen olemassaolo ja edelleen kehittäminen jätetään niiden itsensä ratkaistavaksi.

J. Lumivuokko, Kustaa Rovio, J. Wirta, Ida Kantanen.

Vastalause agitatsioonivaliokunnan mietintöön n:o 3.

Koska emme voi yhtyä valiokunnan enemmistön mieltäpiteeseen, mikäli se koskee ammatillisen agitatsioni- ja valistustyön tekemistä agitatsioonipiirittäin.

Vaikka valiokunnan enemmistö on myöntänyt agitatsioni- piirien suuren merkityksen ammatillisen valistusfyon tekemisessä, mutta siitä huolimatta on se niiden olemassaoloon ja kannatukseen nähden asettunut sille kannalle, jos tämä kanta tulisi kokouksen päätökseksi, niin muodostuisi niiden olemassaolo ja merkitys tarkoitustaan vastaamattomaksi.

Edellä esitetyn johdosta ehdotamme kokouksen yhtymään seuraavaan ponteen:

Koska ammatillisilla agitatsioonipiireillä on suuri merkitys ammatillisen agitatsioni- ja valistustyön tekemisessä, niin päättää kokous:

1) että ammatillista agitatsioni- ja valistustyötä on edelleenkin tehtävä piirittäin;

2) että piirijärjestöihin liittyminen tehdään kaikkiin Ammattijärjestöön kuuluviin osastoihin nähden pakolliseksi tammikuun 1 p:stä 1913 alkaen;

3) että piirivero on 5 penniä kuukaudessa jäseneltä ja tilittävät sen osastot piiritoimikunnille neljännesvuosittain, ja

4) että Ammattijärjestö tukee etupäässä heikompia agitatsioni-piirejä puhujain antamisella ja että Ammattijärjestölle otetaan tätä tarkoitusta varten puhujia tarpeen mukaan.

M. V. Karvonen

A. E. Kokkola.

Puheaika rajoitettiin 2 min.

Toikka: Paheksun valiokunnan menettelyä kun se on kieräillyt. Ehdotan mietinnön lähetettäväksi takaisin valiokuntaan.

Lumivuokko selosteli valiokunnan kantaa, kannatti mietinnön hyväksymistä.

Satamavuori: Liittojen agitatsioni ei vastaa tarkoitustaan sillä se on kallista pitkien matkojen tähden. Piirit voisivat paremmin harjoittaa sitä. Kannatti vastalauseita.

Seppänen A.: Agitaattorit eivät ole vielä käyneet Torniossakaan. Puhuja olisi oltava Kemin piirissä vähintään 3 kuuk. Kannatti vastalauseita.

Kokkola: Valiokunnan mietinnöt ovat tarhoituksella tehty sellaiseksi kuin ne ovat että saataisiin piirijärjestöt tapettua. Ei tahdottaisi antaa niille varoja eikä mitään kannatusta.

Lumivuokko huomautti että valiokunnassa on asiaa harjittu monipuolisesti, ja lopuksi on siellä järki voittanut.

Kokkola: Yleinen mielipide maaseudulla on se, että jos ei aineellista kannatusta anneta, niin on tehtävä pakolliseksi piireihin kuuluminen eikä tapettava piirejä.

Railo: Agitatsioonipiirien hävittäminen merkitsee sitä että esim. Pohjanmaan laajoilla agitatsioonivainioilla ei saada herätystyötä tehdyksi perusteellisemmin.

Roine kannatti valiokunnan mietintöä. Tahtoi lisätä, että jäisi Amm. järj. toimikunnalle valta avustaa piirijärjestöjä agitatsioonityössä. Ehdotti, että Ammattijärjestön toimikunnalla valtuuston suostumuksella on oikeus avustaa niitä piiriä, mitkä se katsoo tarpeelliseksi.

Altonen: Agitatsioonivaliokunta on antanut ulos perin huonoja mietintöjä. Ei ole antanut mitään merkitystä perusteelliselle herätystyölle. Kannatti vastalauseetta.

Selin: Mietintö on kyllä hyvä kun pidetään Helsingin oloja silmällä; mutta jos maaseutuoloja pidetään silmällä niin silloin on vastalause hyvä. Kannatti vastalauseetta.

Sarlin kannatti vastalauseetta.

Ala-jääski: yhdyin vastalauseeseen.

Jokinen J. E.: Mietinnössä on tahdottu salata todellista kantaa. Kannatti vastalauseetta.

Rovio huomautti että valiokunta ei ole tahtonut tappaa piirijärjestöjä, koska se ehdottaa, että ne saavat olla missä olosuhteisiin nähden voivat. Pohjanmaalle voidaan Amm. järj. taholta agitatsioonia suunnata.

Perho: Minua kummastuttaa se että valiokuntaan pantiin agitaattoria, jotka nyt riitelevät ja ehkä vielä tappelevatkin. Ei yksin pohjolassa ole agitatsioonin puutetta, mutta on sitä myöskin Länsi-Suomessa. Kannatti vastalauseetta.

Kinnunen yhtyi valiokunnan mietintöön Roineen lisäyksellä.

Kpivulaakso oli sitä mieltä, ettei voida pakottaa osastoja piireihin. Yhtyi mietintöön.

Ida Vaahtera yhtyi vastalauseeseen. Ehdotti puheenvuorojen rajottamista.

Markkanen kannatti mietintöä. Ihmetteli Kokkolaa; parempi olisi myöntää varoja nuorisoliitolle kun agitatsioni-piireille.

Kpivulaakso kannatti mietintöä.

O. Rauhala: Ammattijärjestö pystyy paremmin hoitamaan agitatsionia kun piirit. Piirit eivät voi palkata vakinaisia puhujia niinkuin Ammattijärjestö.

S. Lehtonen: Valiokunnan mietintö ei vastaa alustuskeskustelun tarkotusta. Piirijärjestöt pitää olla järjestämässä agitatsionityötä sittenkin vaikka agitatsioni tulisi Amtn. järj. toimikunnan hoteisin.

Välikoski: Piiriagitatsionityöhön ja kustannuksiin ovat kaikki järjestyneet velvolliset osaaottamaan. Siksi on piireihin yhtyminen tehtävä pakolliseksi. Sellaiset jäsenet, jotka eivät rupea pieniä piiriveroja maksamaan, saavat mennä pois järjestöstä.

J. Rauhala kannatti vastalauseita.

Karvonen: Kun valiokunnassa oli enemmistö sellaisten ryhmän edustajia, jotka ovat vähän paremmin järjestyneitä, niin siksi on mietintökin sellainen. Järjestymättömistä ryhmistä ei ole pidetty väliä.

Nieminen yhtyi valiokunnan mietintöön.

Nissinen ja *Laakso* kannatti vastalauseita.

Murros kannatti mietintöä Roineen lisäyksellä.

Mäkelin: Piirit ovat jo paljo vaikuttaneet. Kuopion piiriin on jo saatu 6 uutta osastoa ja jos olisi ollut varoja niin olisi tulos ollut parempi. Järjestöiltä ei ole saatu apua kuin Tie- ja vesirak. liitolta 75 mk. Kannatti vastalauseita.

Kekäläinen yhtyi mietintöön. Onhan haluavilla vapaus pitää yllä piirijärjestöjä. Pakottaa ei voida.

Lindell: On kysymys valistustyöstä, niiden valistamista jotka ovat huonommassa asemassa. Kenen pitäisi tehdä valistustyötä. Niiden jotka ovat jo valistuneempia. Mutta nyt ajetaan ryhmäharrastuksia. Paremmissa oloissa olevien ryhmien taholta vastustetaan valistustyötä, koska heidän pitäisi silloin uhrautua. Kannatan vastalauseita.

Lumivuokko : Mietintö ei sisällä mitään ryhmäpolitiikkaa. Käsitkseni tässä keskustelusta on vahvistunut siitä että mietintö on hyväksyttävä.

Kontula: Liittojen luottamusmiehet ovat olleet valiokunnassa auktoriteetteina mietintöä laatiessa. Ehdotan asian uudelleen valiokuntaan.

Kotiranta oli edelleen sitä mieltä, ettei agitatsioonipiirejä voida tehdä pakollisiksi.

Marttila: Täällä on jo aikalailla agiteerattu puoleen ja toiseen. Piirit lisäsivät kustannuksia eikä muuta; yhdyin valik. mietintöön.

Nuutinen puhui Karjalan järjestymättömän työväen puolesta. Yhtyi Lindellin lausuntoon ja vastalauseeseen.

Immonen: Hyväksyn vastalauseen. Silloin voisivat pikkujärjestötkin saada agitatsiona.

Lind: Jos mietintö lähetetään takaisin valiokuntaan niin siellä se ei parane. Kannatan vastalauseetta.

Pipinen kannatti mietintöä.

Kokkola: Lumivuokko ja Rovio väittävät ettei heillä ole ollut tarkoituksena tappaa agitatsioonipiirejä; mutta kun piirit eivät ole menestyneet vapaaehtoisuuden pohjalla ja jos ne edelleenkin jätetään vapaaehtoiseksi niin sillähän ne tapetaan.

Moisio: Näyttää että Kokkola on ottanut oikein urakalla ajaakseen tämän piirijakojärjestelmän lävitse. Mutta pakkotoimenpiteillä ei kuitenkaan saada asiaa parhaaseen suuntaan autetuksi. Valiokunnan mietintö on mielestäni onnistunut.

Keskustelun tähän päätyttyä ryhdyttiin äänestämään, jolloin lopullisessa äänestyksessä annettiin mietinnön puolesta 95 ääntä ja vastalauseen puolesta 73 ääntä, joten mietintö tuli hyväksytyksi.

Päätöksen johdosta jätettiin seuraavat

Vastalauseet:

Koska tiedämme että laajat joukot kaikkialla kaipaa uutteraa herätystyötä; ilman sitä ei ammatillinen liike elvy; ja koska viime aikoina on ammatillinen liike elpynyt Perä-Pohjolassa; mutta koska nyt Ammattijärjestön Ilhs edustajakokous kieltää aineellisen kannatuksensa niinkin tukalissa

olosuhteissa olevissa kun Oulun ja Kemin sekä Sortavalan-Joensuun piireiltä niin emme saata olla panematta vastalauseita sitä vastaan.

K. A. Jokinen, A. V. Rae, Osk. Kantoluoto, Heikki Halme,
Otto Nuutinen, Edvard Talpiainen, Antti Kinnunen,
A. Seppänen, K. Veijola, Väinö Vainio.

Allekirjoittaneet panevat jyrkän vastalauseen sitä enemmistö päätöstä vastaan jolla hylättiin pakollinen agitatsioni-piirijärjestöihin yhtyminen, kun näin ollen taas jäädään ilman järkiperaista agitatsionia.

A. Immonen.

B. Helin.

Koska se päätös, jonka kokous teki, lopettamalla amm. agit. piirit, ei ainoastaan suuressa määrässä heikonna amm. agit. työntekoa maassamme, vaan on myös tästä päätöksestä seurauksena se, että jo nyt — lakkautettujen piirijärjestöjen avulla syntyneet ja niiden agit. avulla eläneet — useat paikallisosastot joutuvat aivan elämän ja kuoleman varaan ja siten voipi pienetä se ammatillisesti järjestyneiden työväen luokkataistelulle vauhtia antava voima. Tähän katsoen liitän vastalauseen yllämainittua päätöstä vastaan.

A. Mäkelin.

Ylläolevaan yhtyvät

Albert Kallio, I. E. Saarivuori, Ville Laakkonen.

Koska emme voi yhtyä edustajakokouksen enemmistön päätökseen ammatilliseen agitatsioni-piirikysymykseen nähden, niin tämän tähden ilmaisemme eriävän mielipiteemme päätöksen johdosta. Meidän mielestämme ammatillisen agitatsionityön harjoittaminen olisi parhaiten vastannut tarkoitustaan ammatillisten agitatsioni-piirien kautta, johon liittyminen olisi pitänyt olla pakollisen. Nyt edustajakokouksen pää-

töksen mukaan ei piirijärjestötoiminnalla ole mitään merkitystä, jonka tähden ammatillinen järjestämis- ja valistustyö tulee kärsimään arvaamattoman vahingon.

Sahateollisuustyöväen liiton edustajaryhmä:

M. V. Karvonen, Oskar Laine, Aapo Anjala, E. Forsten,
Kaarlo Koskinen, K. Pietarinen, P. Ojala, K. Juhola,
A. Turkia, K. Javanainen, V. Hasu, J. A. Kaario,
A. Korjus, J. E. Wilhunen, Uno Välikoski,
O. Eliander, E. Lehtinen.

Koska tähänastinen agitatsioonityön järjestely on osottautunut tarkotustaan vastaamattomaksi ja koska tässä kokouksessa hyväksyttiin agitatsioonivaliokunnan mietintö n:o 3, joka tukee tätä entistä agitatsioonityön järjestelytapaa, niin saan täten liittää vastalauseeni mainittua päätöstä vastaan, koska mielestäni ammatilliset agitatsioonipiirit ovat ainoat keskusjärjestöt, jotka ammatillista agitatsioonityötä kykenevät voimaeräisimmin harjoittamaan.

Väinö J. Paakki.

Kun allekirjoittaneet, periaatteellisesta ja käytännöllisestä syystä eivät voi hyväksyä sitä päätöstä, joka agitatsioonivaliokunnan mietinnön n:o 3 mukaan tuli kokouksen pienen enemmistön päätökseksi, saattaen siten ammatillisiin agitatsioonipiireihin yhtymisen vapaaehtoiseksi, joka päätös edellyttää suoraan sanoen samaa kun jos kokous olisi tehnytkin rehellisen päätöksen agitatsioonipiirien lopettamisesta eikä kieroilla tavalla kuten päätös edellyttää, vaikka suurimmaksi osaksi on näiden ammatillisten agitatsioonipiirien ansioksi luettava sen jäsenmäärän lisääntyminen, joka viime vuoden lopulla ja tämän vuoden aikana on järjestöjemme jäsenluku lisääntynyt, joten tästä ynnä monista muista periaatteellisista ja käytännöllisistä syistä olemme pakotetut hyväksymään valiokunnan mietintöön liitetyn vastalauseen, koska

sellainen käsite täydellisesti vastaa järjestyneen työväen enemmistön vakavaa käsitettä agitatsioonipiirikysymyksestä.

Aksel Kokkola, A. Nurmi, Sulho Lehtonen, K. Perho,
 Selma Salpa, Kaarlo Lindroos, J. E. Saarivuori,
 A. V. Rae, Heikki Halme, M. Korhonen,
 K. Laakso, O. Nuutinen, Simo Purola, E. Lind,
 Ida Vaahtera, K. Häkkinen, J. Pietarila, K. Veijola,
 Antti Kinnunen, Väinö Vainio, K. A. Jokinen,
 Edvard Talpiainen, Osk. Rantaluoto, Aug. Lindell,
 O. Varpe, A. Häkkinen, A. Seppänen, K. Nissinen,
 V. Toikka, J. E. Jokinen, M. Liimatainen.

Agitatsioonivaliokunnan mietintö n:o 4.

Ottaen huomioon sen suurenmoisen kannatuksen, jonka viime vuonna ensikerran toimeenpantuna Työnjuhla sai osakseen työläisten taholta ja kun tällaisten juhlien avulla voidaan tuntuvasti kohottaa työläisten tietoisuutta ja siten hyödyttää ammatillista liikettä, päättää kokous:

- 1) että agitatsioonitarkoituksessa järjestetään vuosittain »Työnjuhla», johon valmistetaan erikoinen juhla-julkaisu;
- 2) juhlasta kertyneet varat käytetään ammatillisen agitatsioonin hyväksi.

Kustaa Rovio, J. Lumivuokko, Ida Kantanen,
 Jalmary Lehtinen, J. Virta, A. Kokkola, M. Karvonen.

Hyväksyttiin keskustelutta.

Agitatsioonivaliokunnan mietintö n:o 5.

Ammattijärjestön toimikunnan ehdotuksen mukaan on valiokunta tutkinut ehdotusta ammattiyhdistysliikkeen historian julkaisemista ja lausuu siitä käsityksensä seuraavaa;

Epäilemättä olisi ammatilliselle liikkeelle hyödyksi kokemukset käydyistä taisteluista niiden voitoista ja tappioista y. m. sen yhteydessä olevista seikoista ja koska historian kirjoittaminen osaltaan tätä edistää, niin velvoittaa kokous

Ammattijärjestön toimikunnan hankkimaan ainehistoa kotimaisen ammattiyhdistysliikkeen historian julkaisemista varten, johonka se voi harkintansa mukaan ryhtyä.

Ja tunnustaen sen hyödyn, mikä kirjallisuudella on työläisten valistamisessa, kehottaa kokous,

Ammattijärjestön toimikunnan tarpeenvaatiessa julkaisemaan lentolehtisiä koti- ja ulkomaan ammattiyhdistysliikkeestä.

J. Lumivuokko, Kustaa Rovio, J. Virta, Akseli Kokkola, Ida Kantanen, M. V. Karvonen, Jalmari Lehtinen.

Hyväksyttiin ilman keskustelua.

Ammatilliset lehdet ja kaunokirjallinen julkaisu.

Alustusvihkon siv. 73—77 olevat kysymykset lähetettiin keskustelutta Yleisasiainvaliokuntaan, joka niistä esitti seuraavan mietinnön:

Yleisasiain valiokunnan mietintö n:o 1.

Erinäiset am m. osastot ovat tehneet ehdotuksia, että eri liittojen äänenkannattajat lakkautettaisi ja Ammattijärjestön lehteä laajennettaisi, ja vielä, että se muutettaisi kerran viikossa ilmestyväksi. Tällä lailla järjestettynä saataisi kaikki toimitus» y. m. voimat kohdistettua tähän ainoaan ammatilliseen lehteen. Mutta on kuitenkin selvää, ettei kaikki liitot

tahtoisu luopua omasta äänenkannattajastaan, olisipa sopimaton Ammattijärjestön edust. kokoukselle mennä rajoittamaan liittojen sisäistä toimintaa, joka ei sille kuulu. Korkeintaan edust. kokous voisi toivomuksena lausua, että liitot kokouksissaan päättäisivät lakkauttaa äänenkannattajansa ja ryhtyä tilaamaan Ammattijärjestö-lehteä. Näistä liittojen lehdistä on ehkä useampi vanhempi, siis liittojen jäsenille vakaantuneempi. Kaunokirjallisen lehden julkaiseminen myöskin hylättäisi varojen ja voimain puutteessa.

Valiokunta ehdottaa, että edust. kokous päättää hyväksyä Ammattijärjestön toimikunnan ehdotuksen, joka on:

että »Ammattijärjestö»-lehden muuttaminen viikkolehdeksi saisi tällä kertaa raueta, ja

että Ammattijärjestölehden ilmestyminen säilytettäisi entisellään, sekä

kaunokirjallisen lehden julkaiseminen Ammattijärjestön kustannuksella, tarpeettomana hylättäisi.

S. Nieminen, A. Vuolle, Ida Vaahtera. A. Turpeinen,
Simo Purola, V. Eerola.

Vastalause.

Koska en voi hyväksyä valiokunnan enemmistön kantaa asiassa, niin katson velvollisuudekseni lausua eriävän kantani.

Koska kuitenkin tiedetään että ammatillinen liike on maassamme suurimpia työväen liikkeitä ja koska tiedetään että tiedonhalu ammatillisen liikkeen tuntemuksesta kotisekä ulkomailta käy yhä päivän polttavimmaksi kysymykseksi ja tässä suhteessa eivät enään voi joukkoja tyydyttää muutaman kerran vuodessa ilmestyvät liittojen ja Ammattijärjestön lehdet, niin ehdotan

että kokous lausuisi toivomuksenaan että liitot mahdollisimman suuressa määrin lakkaut-

taisivat muutaman kerran vuodessa ilmestyvät liittojensa äänenkannattajat, ja vaikuttaisivat siihen suuntaan että saataisiin Ammattijärjestön lehti sisällöltään rikkaammaksi ja ainakin 2 kertaa kuussa ilmestymään;

Ja että veloitetaan Ammattijärjestön toimikunta valtuuston kanssa yhdessä toimimaan siihen suuntaan että saadaan Ammattijärjestö-lehti ilmestymään ainakin 2 kertaa kuussa, ja että se vastaisi ammatillisen työväen vaatimuksia suuremmissa määrin.

K. Perho.

Kokkola ehdotti, että valiokunnan mietintö hyväksyttäisiin.

A. Aalto mainitsi, että kun lehti kerran tuottaa tappiota, niin ei voi sitä silloin laajentaa.

Hyvönen yhtyi valiokunnan mietintöön.

J. Aaltonen oli sitä mieltä, että kun lehteä leviää vaan 500 kpl., niin turhaa on sellaista lehteä pitää pystyssä. Se olisi lakkautettava tai muutettava viikkolehdeksi.

Hurme ehdotti että perusteluista poistetaan se toivomus, että liittojen äänenkannattajat olisivat lakkautettavat.

Rovio hyväksyi mietinnön sellaisenaan ja lisäksi ehdotti: kokous lausuu toivomuksen, että ammattiliitot järjestäisivät äänenkannattajainsa jaon jäsenilleen ilmaiseksi.

Sarlin: Metalliryhmä kannattaa valiokunnan mietintöä, ja lausuu toivomuksen kaikille liitoille että äänenkannattajat jaetaan ilmaiseksi kaikille jäsenille.

Messuan yhtyi kannattamaan Perhon vastalauseetta.

Vesa: Kun »Ammattijärjestö»-lehti aina vaan tuottaa tappiota, tekee se ikävän vaikutuksen. Olisi lehteä laajennettava ja järjestettävä useamman kerran ilmestymään sekä tilaushintaa korotettava. Jos tämä ei tapahdu, niin olisi hyväksyttävä vastalause.

Mäki: En hyväksy että hyökätään liittojen lehtien kimppeun. Lehdet ovat tarpeelliset. Niissä julaistaan palkkaso-

pimukset y. m., joita ei tavallisissa lehdissä julaista. Hyväksyn valiokunnan mietinnön.

Allio: Niiden liittojen taholta, joilla ei ole lehteä, koitetaan täällä tappaa toisten liittojen lehtiä. Mielestäni on sellainen surkeaa vääryyttä. Levittäkööt ne liitot Ammattijärjestön lehteä enemmän kun tähän asti.

Saxman ihmetteli sitä, että liittojen äänenkannattajia tahottavat tappaa ne, joilla itsellään ei ole lehteä ja jotka eivät ole lukeneet toistenkaan lehtiä. Ei ole mitään merkitystä sillä jos täällä tehtäisikin päätös, että liittojen on lehtensä lakkautettava. Ne jotka julkaisun pitävät tarpeellisena, tulevat edelleenkin sellaista ulosantamaan.

Railo kannatti vastalauseita sillä muutoksella, että lehti ilmestyy 1 kerran viikossa.

Nieminen ihmetteli sitä kun täällä nyt tästä asiasta keskustellaan, vaikka silloin kun oli evästyskeskustelun aika, ei siitä kukaan puhunut mitään. Hyväksyi valiokunnan mietinnön.

J. Valtonen ehdotti, että »Ammattijärjestö»-lehdelle otettaisiin vakinainen toimittaja ja lehti tulisi ilmestymään kerran viikossa.

Äänestettyä eri ehdotuksista annettiin lopullisessa äänestyksessä mietinnön puolesta 84 ääntä ja metallityöntekijäin ryhmän ehdotuksen puolesta 36 ääntä, joten mietintö tuli hyväksytyksi.

Ammattijärjestön pohjarahasto.

Esitykset alustusvihkon siv. 68—70 lähetettiin keskustellutta raha-asiain valiokuntaan, joka esitti seuraavan mietinnön:

Raha-asiain valiokunnan mietintö n:o 9.

Ammattijärjestön pohjarahasto.

Ammattijärjestön toinen edustajakokous päätti perustaa Ammattijärjestölle pohjarahaston, jossa olisi v. 1912 vä-

hintain 100,000 mk. Ammattijärjestön toimikunta ei ole voinut saada tätä päätöstä täysin toteutetuksi kuluvalle toimintakaudella sattuneiden suurien työselkkausten ja niistä johtuvien ylimääräisten verojen tähden, joten v. 1912 on vielä kantamatta 2 mk. koko- ja 1 mk. puolimaksavien henkilökohtainen vero. Valiokunta on käsitellyt tätä asiaa ja tullut siihen käsitykseen, että Ammattijärjestön pohjarahasto olisi saatava edellämäinittuun summaan, mutta, kun tällainen ylimääräinen verotus aina tuntuu jäsenistä raskaalta ja useissa tapauksissa vähentää ammattijärjestön jäseniä ja kun edustajakokous on nyt päättänyt korottaa vakinaisia veroja, jotka jo tuottavat jäsenille jonkun verran lisärasituksia, ehdottaa valiokunta,

että Ammattijärjestön toisen edustajakokouksen päätöstä pohjarahaston kartuttamisesta ei v. 1912 toteuteta, ja, että täsfeides ei pohjarahastoon mitään ylimääräistä verotusta vuosittain kanneta. Pohjarahaston tilillä jo oleva summa on kuitenkin sellaisenaan säilytettävä ja sitä kartutettava joka vuosi sillä ylijäämällä, mikä Ammattijärjestön edellisen vuoden vakinaisista tuloista näyttää rahastoon siirrettäväksi riittävän.

Jafet Lehtinen, S. Svensk, Evert Jormala, J. Aaltonen,
Artt. Aalto.

Vuorio: Minua on evästetty siten, että pohjarahastoa kartutettaisiin 100,000 mk.

Koponen yhtyi edelliseen.

Lumivuokko: Tässä kokouksessa on tehty monta sellaista päätöstä, jotka vaativat erikoisia varoja. Lausui puutyömiestenryhmän mielipiteen, että yhä edelleen kannettaisiin 2 mk. ja 1 mk. ylimääräisenä verona jäseniltä vuodessa.

Sarlin yhtyi valiokunnan mietintöön. Ylimääräisiä veroja olisi nyt vältettävä.

Messuan tahtoi että vielä tänä vuonna kannettaisi pohjarahastoon sama kuin viime vuonnakin.

Saxtnan: Kun tilikertomus osoittaa pohjarahastossa olevan yli 50,000 mk., niin sen maksamisessa on riittävästi veroa, sillä se on lainattu käyttörahastoon, johon Amm. järj. toimikunnalla on sääntöjen mukainen oikeus veroittaa.

Railo: Yhdyn Lumivuokkoon.

Aalto huomautti, että valiokunta ei ehdottanut ylim. verojen asettamista, koska sääntöjen mukaan pohjarahaston hyväksi voidaan asettaa ylimääräinen verotus siitä huolimatta.

Kemilä ja *Taivola* kannattivat mietintöä.

Hellgren: Kirjaltajain ryhmä yleensä vastustaa ylim. veroja; yhdyn valiokunnan mietintöön.

Immonen yhtyi Lumivuokkoon.

Bryggari: Kannatan hyväksyttäväksi toisen edustajakokouksen päätöksen.

Liimatainen yhtyi valiokunnan mietintöön.

Äänestyksessä sai Lumivuokon ehdotus 22 ääntä ja Bryggarin ehdotus 35 ääntä. Valiokunnan mietinnön ja Bryggarin ehdotuksen välillä äänestettyä sai edellinen 126 ääntä ja Bryggarin ehdotus 18 ääntä, joten mietintö tuli hyväksytyksi.

Ammatillisten järjestöjen suhde sos.-dem. puolueeseen.

Alustusvihkon siv. 58—59 ja siv. 66—67 olevat esitykset menivät keskustelutta menettelytapavaliokuntaan.

Menettelytapavaliokunnan mietintö n:o 4.

Valiokunta on käsitellyt sille lähetetyn kysymyksen Ammatillisten järjestöjen ja Sosialidemokratisen puolueen suhteesta toisiinsa, sekä on myöskin tutkinut Paperiteollisuustyöväen liittovaliokunnan tästä asiasta/kokousta varten valmistaman alustuksen ja on tullut siihen tulokseen, että Paperiteollisuustyöväenliiton edustajakokouksen päätös on ristiriidassa Ammattijärjestön toisen edustajakokouksen tekemän päätöksen kanssa, koska mainittu päätös edellyttää, että am-

matillisiin järjestöihin on otettava sellaisiakin henkilöitä jotka eivät tahdo yhtyä sos.-dem. puolueeseen.

Valiokunta ehdottaa kaiken edellä esitetyn perusteella:

että Ammattijärjestön toisen edustajakokouksen tekemä päätös tästä asiasta pidetään edelleenkin voimassa.

Tapani Uski, K. Lindroos, Jaakko Rauhala, Jussi E. Jokinen, Hugo Kotiranta, K. Luoto, Osk. Rauhala.

Myyrä: Ammattijärjestön 3:mas edustajakokous kumooa tässä asiassa Suomen paperiteollisuustyövän liiton kolmannen edustajakokouksen päätöksen, että kaikkien liiton jäsenten on kuuluttava sos.-dem. puolueeseen, joka päätös on 2:sen Ammattijärjestön edustajakokouksen päätöksen vastainen.

Ilmoitti lisäksi, että alustus ei ole liittovaliokunnan vaan paperit.t. liiton Kymin osaston laatima.

O. Rauhala selitti, että paperityöni liiton päätös on silloin kumottu, kun hyväksytään valiokunnan mietintö.

Mietintö hyväksyttiin yksimielisesti.

Suomen Ammattijärjestön säännöt.

Alustusvihkon sivuilla 110—122 olevien järjestöjen tekemien muutosehdotusten ja siv. 123 —136 Amm.-järj. toimikunnan laatiman sääntöehdotuksen johdosta lausuttiin lähete keskustelussa seuraavaa:

P. J. Murros tahtoi 3 §:län 4-kohdan toimikunnan ehdotuksesta muutettavaksi niin että »toimikunta on oikeutettu määräämään veron, joka nousee enintään 50 p. koko- ja 25 p. puoleksimaksaville jäsenille viikossa». — 8 §:län 4 kohd. »Ammattijärjestön avustus alkaa 7 vuorokauden kulltua siitä kun taistelu alkoi.»

Hurme ehdotti, että Amm.-järj. vakinaisia veroja korotettaisiin niin, ettei tarvitseisi joka tapauksessa turvautua ylimääräisiin veroihin.

S. Vuorio sanoi olevansa sääntöehdotuksen kannalla kokonaan.

Immonen: Vakainainen vero korotettava 40 penniin koko- ja 20 penniin puolimaksavilta jäseniltä.

Bryggari sanoi, että veroja olisi tuntuvasti korotettava.

Rfilvalaakso: Ylimääräistä veroa ei saa toimikunta määrätä yli 30 p:in, valtuusto saa määrätä 50 p:iä, mutta pitää olla $\frac{2}{3}$ enemmistö päätöksen takana.

/. Sarlin: Vakainainen vero pitäisi olla 2 mk. koko- ja 1 mk. puolimaksavilta jäseniltä vuodessa.

Että edustajakokousten edustajain luku ei olisi niin suuri kuin nykyisin, olisi 9 §:län 3-kohdan taulukko muutettava seuraavaksi:

alle 200	—	1
201	—	400 — 2
401	—	600 — 3
601	—	800 — 4
801	—	1,000 — 5
1,001	—	1,300 — 6
1,301	—	1,600 — 7
1,601	—	1,900 — 8
1,901	—	2,200 — 9
2,201	—	2,500 — 10
2,501	—	2,900 — 11
2,901	—	3,300 — 12
3,301	—	3,700 — 13
3,701	—	4,100 — 14
4,101	—	4,500 — 15
4,501	—	5,000 — 16
5,001	—	5,500 — 17
5,501	—	6,000 — 18
6,001	—	6,500 — 19
6,501	—	7,000 — 20
7,001	—	7,500 — 21
7,501	—	8,000 — 22
8,001	—	8,500 — 23
8,501	—	9,000 — 24

9,001-- 9,500	—	25	edustajaa
9,501--10,000	—	26	
10,001--10,500	—	27	»
10,501--11,000	—	28	
11,001--11,500	—	29	

j. n. e. jokaiselle 500:lle jäsenelle 1:si edustaja.

l. Aaltonen ehdotti sääntöjen avustusprosenttia muutettavaksi sekä jäsenveroja korotettavaksi.

K J- Lehto: Ylimääräiset verot ovat pysyttävä entisellään. 8 §:län C. a) olisi lisättävä: vaan joiden työnlaatu vaatii pikaisempaa käsittelyä.

5. Nieminen: Yhdyn Amm.-järj. toimikunnan ehdotukseen.

Koponen kannatti Sarlinin ehdotusta.

Roine: Vakinaiset verot on korotettava; 50 p:niä täysin ja 25 p. puoleksimaksavilta jäseniltä.

Karvonen yhtyi edelliseen.

Halonen ehdotti 9 §:län 3-kohdan kuulumaan:

Yhtyneillä järjestöillä on oikeus lähettää edustajia kokoukseen seuraavalla tavalla: Liitto lähettää 1 edustajan jokaiselta vajaalta kahdeltasadalfa ensi tuhat-luvulla ja sitte 1 edustajan jokaiselta vajaalta 250.M toisella tuhat-luvulla ja sen jälkeen 1 edustajan jokaiselta vajaalta 500:lta. Siis seuraavan kaavan mukaan:

1 - 200	—	1	edustajaa
201-- 400	—	2	
401-- 600	—	3	
601-- 800	—	4	
801--1,000	—	5	
1,001--1,250	—	6	
1,251- -1,500	—	7	
1,501--1,750	—	8	
1,751--2,000	—	9	
2,001--2,500	—	10	
2,501--3,500	—	11	
3,001--3,500	—	12	

j. n. e.

Taivola: Yhdyn edelliseen.

Kantola: Vakinainen vero on pysytettävä entisellään, samoin ylimääräinen.

Moisio kannatti Murroksen lausuntoa. Ehdotti sellaista muutosta, että osasto voitaisiin ottaa Amm.-järjestykseen ilman että se kuuluu johonkin liittoon. Vastusti edustajain luvun vähentämistä.

Nuutinen: Täällä on liittoja liika paljo, ei siis voida antaa osastoille oikeutta yhtyä Amm.-järj. muuten kun liiton kautta.

Kanto lausui ryhmänsä kannattavan sääntöehdotusta kokonaisuudessaan.

A. Aalto: Ylimääräinen vero on pysytettävä entisellään, korottamisesta on toimitettava liittoäänestys.

Toikka ehdotti muutosta tilikertomusta julkisuuteen saatamiskohdassa. Samalla toivoi, että puoleksi maksavat saisivat Amm.-järjestöltä samallaisen avustuksen kuin kokomaksavatkin. Yksityiselläkin jäsenellä pitäisi olla oikeus tehdä ehdotuksia Amm.-järj. edustajakokoukselle.

Sääntövaliokunnan mietintö n:o 1.

Tarkastaessaan toimikunnan laatimaa ehdotusta Ammattijärjestyksen säännöiksi ja samalla vertaillen siihen niitä eri järjestöjen tekemiä muutosehdotuksia, jotka eivät toimikunnan ehdotuksessa ole huomioon otetut, kuin myös kokouksessa tehtyjä muutosehdotuksia, on valiokunta päättänyt Ammattijärjestyksen toimikunnan laatimasta sääntöehdotuksesta puoltaa hyväksyttäväksi

1 ja 2 §§:n

sellaisinaan.

3 §:län

muut kohdat ehdotetaan hyväksyttäväksi sellaisinaan ja 4 kohta muutettavaksi näin kuuluvaksi:

4) Ylimääräistä veroa kannetaan Ammattijärjestön apurahastoon ja sen suuruuden määrää joko toimikunta, valtuusto, tai järjestöjen jäsenien kesken toimitettava äänestys. Toimikunta on oikeutettu määräämään maksettavaksi veron joka nousee enintään 50 p. koko- ja 25 p. puoleksi maksaville jäsenille viikossa. Valtuustolla on oikeus korottaa vero 70 p. koko- ja 35 p. puoleksi maksaville jäsenille viikottain, mutta tarvitaan siihen $\frac{2}{3}$ osan enemmistö päätöksen tekoon osaa ottavista jäsenistä. Jos vieläkin korkeampi vero on välttämätön, päätetään siitä järjestöjen kesken toimitettavalla äänestyksellä. Näin tehtävä päätös pannaan täytäntöön, jos se saa äänestykseen osaaottavien jäsenten yhteenlasketuista äänistä $\frac{3}{4}$ osan enemmistön.

4 §:län

muut kohdat ehdotetaan hyväksyttäväksi sellaisinaan ja 3, 5 ja 13 kohdat muuttamalla näin kuuluvaksi:

3) Toimikunnan muodostavat edustajakouksen valitsema puheenjohtaja ja 10 jäsentä sekä yhtä monta varajäsentä, jotka siinä järjestyksessä kuin vaalissa ovat ääniä saaneet, astuvat poistuneiden jäsenten sijaan.

Toimikunnan jäseniä valittaessa koetettakoon saada toimikunnassa edustetuiksi niin monta eri liittoa kuin mahdollista.

Sitä paitsi ehdottaa valiokunta pöytäkirjaan merkittäväksi toimikunnalle kehotukseksi, että vakinaisen toimikunnan jäsenen toimestaan luovuttua, hänen sijaansa kutsuttakoon samasta liitosta tai sen kanssa sukulaisuudessa olevasta liitosta valittu varajäsen, vaikka ei hän olisikaan siihen vuorossa äänilukunsa perusteella.

5) Toimikunta kokoontuu niin usein kuin asiat vaativat ja on se päätösvaltainen puheenjohtajan tai hänen sijaisensa ja 7 jäsenen läsnäollessa.

13) Jos joku toimihenkilöistä laiminlyö tehtävänsä tahi käytöksellään antaa aihetta muistutuksiin, on toimikunnalla valta hänet erottaa. Tyytymätön voi vedota asian valtuustoon, jolla on lopullinen ratkaisuvallta.

Jos eroaminen tai erottaminen muuten tapahtuu, olkoon irtisanomisaika molemmin puolin yksi kuukausi.

5 §:län

hyväksymällä muut kohdat mutta 6 kohdan muuttaen näin kuuluvaksi:

6) Tilintarkastajat saavat toimestaan palkkiota esittämänsä, toimikunnan hyväksymän, laskun mukaan.

6 §:län

kohdat 1, 2, 3, 4, 5 ja 7 ehdotetaan hyväksyttäväksi sellaisinaan ja 6 kohta näin muutettuna:

6) Valtuuston kokouksissa olkoot läsnä puheenjohtaja, rahastonhoitaja ja kaksi muuta toimikunnan jäsentä. Heillä on siellä puhe- ja esitysoikeus, sekä äänioikeus niissä asioissa, jotka eivät koske toimikuntaa.

Jos ne toimikunnan jäsenet, jotka eivät ole siihen velvolliset, haluavat olla läsnä valtuuston kokouksessa, on heillä siellä puheoikeus.

7 §•

ehdotetaan hyväksyttäväksi sellaisenaan.

8 §:län

1 ja 2 kohta ehdotetaan hyväksyttäväksi sellaisenaan ja 3 kohta muutettuna näin kuuluvaksi:

3) Ammattijärjestön avustusta ei saa järjestö, jonka taistelussa olevain jäsenten luku ei nouse yli 2 pros. järjestön jäsenluvusta; se määrä on asianomaisen järjestön kokonaan itse avustettava.

4, 5 ja 6 kohta sellaisenaan paitsi C. c kappale muutettuna näin kuuluvaksi:

c) Toimikunta päättää ensinmainitussa tapauksessa 5 ja jälkimmäisessä 10 päivän kuluessa onko sen myönnytyksellä tai ei ehdotus työnantajille esitettävä.

Siinä tapauksessa, että asema näyttää kovin huonolta, on toimikunnalla valta jyrkästi kieltää työsopimuksen irtisanominen.

Ellei toimikunta näin jyrkkää kieltoa anna, mutta ei myöskään suo avustusta taistelulle, tehköön sen yhtynyt järjestö omalla vastuullaan.

9 §:län

1, 2, 3, 4 ja 5 kohdat ehdotetaan hyväksyttäväksi sellaisinaan. 6 kohta muutettuna näin kuuluvaksi:

6) Toimikunnasta tulee edustajakokouksessa olla läsnä puheenjohtajan, rahastonhoitajan ja kaksi muuta jäsentä. Toiset toimikunnan jäsenet saavat olla, jos tahtovat kokouksessa. Toimikunnan jäsenillä ei ole siellä äänioikeutta.

Kohdat 7, 8, 9, 10 ja 11 ehdotetaan hyväksyttäväksi sellaisinaan ja 12 kohta muutettuna näin kuuluvaksi:

12) Edustajan päivärahan ja matkakulut paitsi niiden, jotka eivät ole velvolliset läsnäolemaan, maksavat yhtyneet järjestöt siten, että kukin saa kustannuksista edustajalukunsa perusteella suhteellisen osansa. Sitä varten maksetaan ensin Ammattijärjestön kassasta matkakulut, 3 1. rautatiellä ja 2 1. laivassa sekä hevoskyyti kestiekvaritaksan mukaan, ja edustajakokouksen määräämä päiväpalkka. Sitten lasketaan paljonko kutakin edustajaa kohti edustajakokous tuli maksamaan ja kukin yhtynyt järjestö maksaa kustannukset Ammattijärjestön kassaan sen edustajaluvun mukaan joka sillä oli oikeus lähettää.

Lopuksi valiokunta ehdottaa, että nyt hyväksytyjen uusien sääntöjen voimaanastumispäiväksi määrätään heinäkuun 1 päivä tänä vuonna.

Helsinki 24 p. toukok. 1912.

Sääntöehdotuksen käsittelyyn ovat seuraavat valiokunnan jäsenet ottaneet osaa:

Emil Murto, Eemil Leino, K. F. Hellgren, Matti Väisänen,
M. Kontula, Osk. Murtosalo, A. Turkia, S. Vuorio,
E. Lind, K. Lindroos.

Vastalause.

Kun en voi hyväksyä sitä, että vakinaiset verot pidetään niin alhaisina kuin 30 ja 15 p. neljänneksittäin, niin tahdon täten ilmoittaa vastalauseen valiokunnan enemmistön päätöstä vastaan.

Kun tarkastelin Raha-asiain valiokunnan tulo- ja menoarvio-ehdotusta, niin huomasin tulopuolella merkityksi 5,000 mk. niinkin epävarmasta asiasta kun Työnjuhlan vietto, joka

yhtähyvin voi koitua tappioksi. Tämänkin huomioon ottaen näkee että tulot eivät edes riitä peittämään menoja, varsinkin jos Agitatsioonivaliokunnan mietintö n:o 2 tulee hyväksytyksi.

Olen aina ollut sitä mieltä ja parinkymmenen vuoden kokemuksella tullut siihen käsitykseen, että vakinaisen verotuksen korkeana ollessa jäsenet saavat olla enemmän rauhassa ylimääräisiltä verotuksilta ja sitäpaitsi on sekin selvää, että korkeat liittoverot yleensä kiinnittävät paremmin jäseniä liittoonsa kun mitä alhaiset.

Tällä lyhyellä perustelulla pyydän ehdottaa:

että vakinaiset verot S. Ammattijärjestölle korotettaisiin 50 penniin koko- ja 25 penniin puoleksi maksavilta jäseniltä.

H:ki 24 p. toukok. 1912.

K. F. Hellgren.

Ylläolevaan yhdymme:

A. Turkia.

Emil Murto.

Vastalause.

Jos Ammattijärjestön säännöt hyväksytään valiokunnan esittämässä muodossa, ehkäisevät ne käsityöläisliittojen kehitystä sentähden, että hyökkäyslakkojen teko ja niiden avustaminen säännöissä tulee estetyksi. Tätä en voi hyväksyä, ja ehdotan senvuoksi, että sääntöehdotuksen 8 §:n toisen osan c kohta muutetaan näin kuuluvaksi:

c) entisten työehtojen puolesta lakkoon lähteneet sekä hyökkäystaisteluissa olevat.

K. Lindroos,

Vastalause.

Ammattijärjestön säännöt, jos ne hyväksytään valiokunnan esittämässä muodossa, eivät takaa yhtäläisiä oikeuksia kaikille yhtyneille järjestöille, vaan ehkäisevät avunsaannin niiltä järjestöiltä, joilla on lukuisasti pieniä osastoja ja joissa työtaistelut myös ovat pieniä ja tapahtuvat eri aikoina. Koska ammattijärjestön sääntöjen tulisi olla sellaiset, että niissä taataan samanlaiset oikeudet yhtyneille järjestöille koska keran velvollisuudetkin asetetaan samanlaisiksi, niin emme voi hyväksyä valiokunnan mietintöä, vaan ehdotamme,

että 8 §:n 3 kohta sääntöehdotuksesta kokonaan poistetaan.

Matti Väisänen.

K. Lindroos.

1 ja 2 §:lä hyväksyttiin keskustelutta. 3 §:län ensi kohdan johdosta lausui

Murto: Pyydän kiinnittää huomiota valiokunnan mietintöä seuraavaan l:seen vastalauseeseen. Ehdotan sen hyväksyttäväksi, silloin ei tarvitse yhtämittaa määrätä ylimääräisiä veroja.

Sinisalo ehdotti veroksi 40 p:iä koko- ja 20 p:iä puolimaksavilta jäseniltä neljännesvuodessa.

Ojala kannatti Amm.-järj. toimikunnan ehdotusta.

Männistö, Roine ja Nieminen kannattivat vastalauseetta.

Karjala, M. Väisänen, Markkanen ja Ida Vaahtera yhtyivät lausunnoissaan Sinisalon ehdotukseen.

Marttila sanoi, että minut on evästetty niin, että vakinaisen vero on täysinmaksavilta 1 markka neljännesvuodelta ja 50 penniä puolimaksavilta.

Saxman: En missään tapauksessa tahdo olla korkeampien verojen, kuin tähän asti, vastustaja; mutta en voi olla huomauttamatta siitä, että useimmissa liittokokouksissa ollaan kitsaita korottamaan liittoveroja ja jos nyt Amm. järj. vero korotetaan joutuu usea liitto siihen asemaan ettei se voi Amm. järj. veroa maksaa ellei verota -jäseniään yli-

määräisesti. Korotettakoon kuitenkin Amin. järj. vero, mutta ollaan myöskin liittokokouksissa valmiit liittoveroja korottamaan.

Lumivuokko yhtyi Saxmanin esiintuomilla perusteilla kannattamaan verojen entisellään pysyttämistä.

Hautala: Vähissä varoissa ollen näyttää toimintamme aivan teatteripeliltä. Mielestäni pitäisi vero olla 1 mk. koko- ja 50 p:ää puolimaksavilta neljännesvuodessa.

I. E. Jokinen: Vastustan verojen korotusta, koska enemmistö on niin huonosti palkattua, että pienikin korotus herättää jäsenissä vastarintaa.

F. Heinonen: Leipurien ryhmä on verojen entisellään pysyttämisen kannalla.

Äänestettyä annettiin lopullisessa äänestyksessä 40 p:nin puolesta 92 ääntä ja 30 p:nin puolesta 74 ääntä, joten Amm. järj. vakinaiseksi veroksi hyväksyttiin 40 p:ää koko- ja 20 p:ää puolimaksavilta jäseniltä neljännesvuodessa.

2:nen ja 3:s kohta hyväksyttiin sellaisenaan. 4:nen kohdan johdosta lausui

Kpivulaakso: Ehdotan kohdan kuulumaan: että ylimääräistä veroa kannetaan Ammattijärjestön apurahastoon ja sen suuruuden määrää joko toimikunta, valtuusto tai järjestöjen jäsenien kesken toimitettava äänestys. Toimikunta on oikeutettu määräämään maksettavaksi veron joka nousee enintään 50 koko- ja 25 p. puoleksimaksaville jäsenille viikossa.

E. Murto: Valiokunta ei ole kaikkia ehdotuksia voinut ottaa huomioon, vaan on pitänyt kohtuullisena että veron määräämisoikeus pidetään näin rajotettuna.

Kinnunen: Jos valtuustolla ei ole oikeutta veroittamaan, niin sillä ei ole mitään merkitystä. Yhdyn valiokunnan ehdotukseen.

Korhonen hyväksyi valiokunnan mietinnön muuten paitsi että valtuusto ei saa ylimääräistä veroa korottaa yli 50 penniä.

Vuorio ja *Hautala* hyväksyi valiokunnan mietinnön.

Saarivuori: Kannatan ylimääräisen veron 30- ja 15 penniin.

Marttila: Kun vakinaiset verot ovat jo korotettu, niin ylimääräisiä veroja ei saa enää korottaa. Hyväksyn verot entiselleen. Mainitsi, että entisetkin ylimääräiset verot ovat vaikuttaneet jäsenten eroamisia runsaassa määrin.

Taivola: On luultavaa että vastaisuudessakin tulee suuria taisteluita, joiden avustamisessa tarvitaan rahaa. Kannatan valiokunnan mietintöä.

Saarinen, Nieminen ja Nurmi hyväksyivät toimikunnan ehdotuksen.

Hellgren: Me joudumme nyt samanlaiseen ristiriitaan verojen korottamisessa kun viimeisessäkin Ammattijärjestön edustajakokouksessa. Olen valiokunnan ehdotuksen kannalla.

Karvonen: Meidän ryhmämme enemmistö on hyväksynyt valiokunnan ehdotuksen.

Lopullisessa äänestyksessä Koivulaakson ehdotuksen ja valiokunnan mietinnön välillä sai edellinen 28 ääntä ja jälkimäinen 103 ääntä, joten valiokunnan mietintö tuli hyväksytyksi.

§:län loppuosa hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

4 §:län 1 :si kohdan johdosta lausui

Karjala: Tahtoisin tähän seuraavan muutoksen: Ammattijärjestön toimintaa hoitaa edustajakokouksen valitsema toimikunta ja liittoäänestyksellä valittu valtuusto.

Leino E.: Sellaisia esityksiä kun Karjala esitti on tehty, mutta Amm. järj. toimikunta oli sitä mieltä, että tässä suhteessa annettaisiin kullekin liitolle oikeus valita valtuustoon jäsenet tavalla minkä katsovat parhaaksi.

Karjalan ehdotus raukesi kannattamattomana ja hyväksyttiin 1:si kohta sekä samoin 2:n kohta ehdotuksen mukaan.

3:n kohdan johdosta sanoi

Kemilä että hän yhtyy valiokunnan mietintöön, että toimikunnassa pitää olla 10 jäsentä.

Murto: Valiokunta on ollut sitä mieltä, että toimikunnassa tulisi edustajaksi niin monta eri ammattikuntaa kuin mah-

dollista. Valiokunnalle on kyllä ehdotettu että varajäsenet tulisivat siitä ryhmästä mistä vakinainen on eronnut, mutta valiokunta ei tahdo sitä sääntöihin; kokous voi lausua sellaisen toivomuksen pöytäkirjaan.

Leino lausui, että pienempi toimikunta on työkykyisempi kuin suuri. Suurta toimikuntaa harvoin saa kokonaisuudessaan koolle. Mutta koska kokouksessa ollaan suureksi osaksi sitä mieltä että pitäisi saada useampien ryhmien edustaja toimikuntaan, niin hyväksyn valiokunnan mietinnön.

Saxman oli sitä mieltä, että toimikunnassa saa olla 10 jäsentä, sillä toimikunnan suuruus ei tähänkään asti ole ollut haittana työssä.

Lampila' Ehdotan 3 § 3 kohdan loppuosan sellaiseksi, että varajäsen astuu vakinaisen tilalle siitä ammattiryhmästä mistä vakinainen on eronnut.

Nieminen, S. kannatti Lampilan ehdotusta.

Hurme kannatti valiok. mietinnöstä kyseessäolevan kohdan loppuosan poistamista.

Sarlin: Kaikki liitot eivät voi saada edustajaansa toimikuntaan ; kannatti valiokunnan mietintöä.

Halonen: Ehdotan poistettavaksi mietinnöstä loppuosan mikäli se koskee pöytäkirjaan merkitsemistä.

Toimikunnan jäsenluvusta äänestettäessä sai toimikunnan ehdotus 10 ääntä ja valiokunnan ehdotus 127 ääntä, joten valiokunnan ehdotus hyväksyttiin.

Varajäsenien siirtymisestä vakinaisen tilalle hyväksyttiin 73 äänellä 23 ääntä vastaan, jotka annettiin valiokunnan ehdotuksen puolesta, Lampilan ehdotus.

4:s kohta hyväksyttiin toimikunnan ja 5:s kohta valiokunnan ehdotuksen mukaan.

§:län seuraavat kohdat 12:sta kohtaan asti hyväksyttiin keskustelutta. 12:sta kohdan johdosta lausui

A. Kpivulaakso: Ehdotan kuulumaan: Puheenjohtaja ja rahastonhoitaja ovat kokonaan Ammattijärjestön palveluksessa ja nauttavat siitä edustajakokouksen määräämän palkan; eivätkä he saa vastaanottaa muita tehtäviä.

Marto huomautti että toimihenkilöitä voidaan käyttää sellaisissa tilapäisissä sivutehtävissä, jotka tarkoittavat yhteistoimintaa. Siksi olkoon toimikunnalla siinä[^] kohti harkintavalta.

Koivulaakson ehdotus raukesi joten toimikunnan ehdotus hyväksyttiin.

13:sta kohta hyväksyttiin ehdotuksen mukaan.

§:län loppuosa hyväksyttiin ehdotuksen mukaan.

5 §:lä. Muissa kohti hyväksyttiin toimikunnan ehdotus paitsi 6:ssa kohdassa, jossa hyväksyttiin valiokunnan ehdotus.

6 §:län 3 kohdan johdosta lausui

Toikka: 6 § 3-kohta vain tarpeettomasti johdattaa asioita lähemmin tuntemattomat työläiset sekä myöskin näinä ahtaina aikoina viranomaiset luulemaan, että täällä on jotain salaista toimintaa ja että varoja käytetään väärin. Siksi ehdotan että tämä kohta lähetetään valiokuntaan kohdan 3 momentin poistamista varten.

§:lä hyväksyttiin toimikunnan ehdotuksen mukaisesti muissa kohti, mutta 6:ssa kohdassa hyväksyttiin valiokunnan ehdotus.

7 §:lä hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

8:n §:län 1:si kohta hyväksyttiin.

2:seen kohtaan esitti

Hautala: Ehdotan muurarien ryhmän puolesta c kohtaan: Entisten työehtojen puolesta lakkoon lähteneet sekä niissä tapauksissa jolloin työriita joutuu sovinto-oikeuden ratkaistavaksi.

Murto: Valiokunta on käsitellyt muurarien ryhmän tapaisia ehdotuksia ja on tullut siihen mielipiteeseen että ne kuuluvat etupäässä liitoille eikä Ammattijärjestölle.

Lindroos huomautti että kaikille työläisryhmille pitäisi taata sääntöjen nojalla samat oikeudet kun velvollisuudetkin tulevat samoiksi. Oli sitä mieltä, että hyökkäystaisteluissaakin pitäisi saada Amm. järjestön avustus.

Isokangas yhtyi Lindroosin lausuntoon.

Myyrä puolusti Lindroosin valiok. mietintöön tekemää vastalauseetta.

Roine vastusti Hautalan ehdotusta.

Messuan: En voi kannattaa Lindroosin ehdotusta, hyväksyn sääntöehdotuksen.

5. *Nieminen:* Kannatan Hautalan ehdotusta. Jos ammattikunta näkee, että voisi saada hyviä tuloksia, vaikka omalla kustannuksellaankin alkaisi taistelun, mutta jos pakotetaan sovinto-oikeuteen, niin olisi pakottajain silloin kulojen suoritukseen osaaotettava.

Majanen vastusti muurarien ryhmän sekä Lindroosin ehdotusta. Ei pitänyt sellaisia ehdotuksia oikeutettuina.

Marto: Sääntöehdotus sisältää Lindroosin ehdotuksen. Kyllä toimikunnalla sentään pitää olla oikeus lausua kantansa lakoista.

Ensi äänestyksessä sai Hautalan ehdotus 12 ääntä ja Lindroosin ehdotus 15 ääntä. Lindroosin ehdotuksen ja toimikunnan ehdotuksen välillä äänestettyä sai Lindroosin ehdotus 10 ääntä ja toimikunnan ehdotus 110 ääntä, joten toimikunnan ehdotus tuli hyväk sytyksi.

3:nen kohdan suhteen lausuttiin;

Toikka kannatti valiokunnan vähemmistön vastalauseetta, että koko kohta säännöistä poistetaan.

Markkanen kannatti prosenttimäärän poistamista. Annettakoon avustusta ilman mitään prosenttieriä.

Selma Salpa yhtyi vastalauseeseen.

5. *Lehtonen* toivoi kokouksen yhtyvän valiokunnan ehdotukseen.

Marto: Prosenttimäärän poistajat ovat väittäneet, että se määräys sortaa pikkuliittoja. Kemilä täällä aikasemmin ilmoitti, että jos heidän liittonsa olisi päässyt taisteluun, niin olisi siihen liiton jäsenluvusta joutunut 80 %. Puutyönt. liitto on jo kauvan ollut taistelussa mukana, mutta ei ole saanut vielä yhtään avustusta. Liittojen on myöskin itse jotakin uhrattava taisteluihinsa.

Väisänen: Tämä kohta on vaatetustyöläisten liitossa synnyttänyt tähänkin asti vastenmielisyyttä. He eivät käsitä sitä, että Ammattijärjestölle pitäisi aina maksaa, mutta ei koskaan mitään saada. Parempi on poistaa tuo epämieluis-

nen kohta säännöistä, ettei se edelleen olisi vastenmielisyyttä synnyttämässä.

Heinonen: Johdonmukaisuus vaatii, että kun Ammattijärjestön taholta annetaan lupa taisteluun, niin siltä taholta on myös avustettava. Kannatti vastalauseita.

Taivola ja Raatia hyväksyivät mietinnön.

Kontata: Valiokunta on koittanut löytää kultaista keskietä. Kannatti valiokunnan ehdotusta.

Roine: Ammattijärjestön avustusta saavat kaikki järjestöt, jotka voimassa oleviin sääntöihin perustuvan lakkoluvan ovat saaneet.

Kemilä puolusti prosenttierän poistamista. Yhtyi vastalauseeseen.

Hyvönen: Jos toivotaan pikkuliittoja edelleenkin mukaan, niin on prosenttimäärä poistettava. Hyväksyn vastalauseen.

Lehtonen huomautti, että vaatetustyöläisten on ennen pitkää erottava Amm.-järjestöstä, jollei tuota prosenttijärjestelmää säännöistä poisteta.

Hämäläinen: Täällä olen edustajista saanut sen käsityksen, että suuret ovat oikeutetut ja pienet saavat sortua. Kannatan vastalauseita.

Pietikäinen puolusteli valiokunnan mietintöä. Huomautti m. m., että Puutyömiesten liitto on näihin asti ollut suurin, eikä se vielä ole yhtään penniä saanut taisteluissaan Amm.-järj. avustusta.

Äänestettiin valiokunnan mietinnön ja vastalauseen välillä, jolloin 95 äänellä 51 vastaan hyväksyttiin valiokunnan mietintö.

4:s kohta hyväksyttiin.

5:nen kohdan johdosta ehdotti

Toikka; Tunteisiin vetoaminen ei auta. Täydyn siis vedota järkeen. Tiedämme, että jos työnantajilla on taistelun aikana vaikka kuinka huonoa työvoimaa saatavissa, niin he jatkavat taistelua paljon kauvemmin kuin mitä he jatkaisivat, jos heillä ei olisi minkäänlaista työvoimaa. Jos nyt jätämme jonkun osan työläisistä semmoiseen asemaan,

että heidän on nälän pakottamana mentävä työhön taistelun alaiselle työmaalle, niin sehän vahingoittaa meitä kaikkia. Sentähden ehdotan, että sääntöehdotus tältä kohdalta lähetetään takaisin valiokuntaan muodostettavaksi:

Ammattijärjestön avustus lasketaan päivittäin, sunnuntai- ja juhlapäivät mukaan luettuna, ja on se 1 mk. päivässä sekä koko- että puolimaksaville jäsenille.

Toikan ehdotusta ei kannatettu, vaan hyväksyttiin toimikunnan ehdotus.

6:s kohta hyväksyttiin.

7:nen kohdan C. c) loppulauseeseen ehdotti Toikka poistettavaksi. Ei kannatettu, mutta hyväksyttiin siinä kohti valiokunnan ehdotus.

9 §:län] ja 2:nen kohta hyväksyttiin.

3:nen kohdan johdosta lausui

Raattu: Ehdotan seuraavan muutoksen:

Liitto lähettää 1 edustajan jokaiselta alkavalta 100-luvulta, 2 edustajaa sitä seuraavalta 200-luvulta, 3 edustajaa sitä seuraavalta 300-luvulta, 4 edustajaa sitä seuraavalta 400-luvulta, 5 edustajaa sitä seuraavalta 500-luvulta.

Talvola kannatti Rautun ehdotusta.

Rovio: Tunnustetaan nyt jo, että tämäkin kokous on liian suuri ja kun järjestöt yhä kasvaa, niin ehdotan vaaliperusteeksi sen mitä evästyskeskustelussa ehdotin.

Sarlin kannatti Rovion ehdotusta.

Hurme yhtyi ehdotettuun edustajain jäsenluvun supistamiseen.

Hellgren: Valiokunnassa ei ollut muuta kuin 2 jäsentä, jotka tahtoivat edustajain lukua vähentää, mutta ei ollut aikaa tehdä laskelmia. En luota oikein Rovion laskelmiin, mutta voi sekin olla hyvä. Olisi palautettava valiokuntaan.

Kokkola kannatti lähetettäväksi valiokuntaan.

Aalto kannatti edustajaluvun supistamista. Kannatti asiaa uudelleen valiokuntaan.

Mäki kannatti toimikunnan ehdotusta.

Moisio: En kärsi suuren liiton edustajana sitä, että pikkuliitot meitä komentaa. Kannatan ehdotusta.

Murto lausui valiokunnan puolesta, että valiokunta ei ole voinut ehdottaa edustajaluvun supistamista kaikkien ehdotusten mukaan, kun näyttää siltä, että kukin järjestö koettaa valvoa omia etujaan.

Pietikäinen: Ehdotan, että edustajia valitaan 1 jokaiselta 1 000:sta aina yhteen 1,000 ja 1 edustaja kultakin sitä seuraavalta 500-luvulta.

Aug. Lehto yhtyi niihin, jotka ehdottavat edustajalukua vähennettäväksi. Yhtyi Kokkolan ehdotukseen.

S. Vuorio sanoi olleensa jo valiokunnassa sitä mieltä, että edustajalukua on vähennettävä.

Väisänen sanoi olleensa valiokunnassa sitä mieltä, että edustussuhde pidettäisiin entisellään, mutta on hän valmis kannattamaan supistamista.

Rauttu yhtyi Pietikäisen ehdotukseen.

Äänestyksessä toimikunnan ehdotuksen ja muutosehdotusten välillä päätettiin 86 äänellä 48 vastaan lähettää kohta valiokuntaan muutettavaksi.

Sääntövaliokunta esitti siitä uudelleen seuraavaa:

Yhtyneillä järjestöillä on oikeus lähettää edustajia edustajakokoukseen seuraavan taulun mukaan:

alle 200	—	1	edustajaa
201 - 400	—	2	
401 — 600	—	3	
601 — 800	—	4	
801 — 1,000	—	5	
1,001 — 1,200	—	6	
1,201 — 1,400	—	7	
1,401 — 1,700	--	8	
1,701—2,000	—	9	»
2,001—2,300	—	10	
2,301—2,600	—	11	
2,601—3,000	—	12	
3,001—3,400	—	13	
3,401—3,800	—	14	
3,801—4,200	—	15	

ja tästä alkaen 1 edust. jokaista alkavaa 500 jäsentä kohden.

Messulin ehdotti, että tällä kertaa hyväksyttäisiin tässä kohden Ammattijärjestön toimikunnan laatima sääntöehdotus.

E. Murto selitti, että tämä kohta lähetettiin valiokuntaan muutoksen tekemistä varten ja nyt täällä ei tahdottaisi muutoksia. Onko siinä johdonmukaisuutta.

Sulho Lehtonen; Komitean ehdotus on vääryys pikkuaittoja kohtaan. Ehdotan, että se muutetaan niin, että edustajia lähetetään 1 jokaiselta sataluvulta 500 asti.

Immonen: Ehdotan Sääntövaliokunnan ehdotuksen alkuosan muutettavaksi näin kuuluvaksi:

1—100	—	1	edustajaa
101—200	—	2	
201—300	—	3	»
301—400	—	4	»

ja tästä alkaen valiokunnan ehdotuksen mukaan.

H. Moisio kannatti Ammattijärjestön toimikunnan ehdotusta.

Hellgren: Puollan valiokunnan ehdotusta. Ihmettelen pikkuliittojen edustajain kantaa, kun ne luulevat kärsivänsä vääryyttä.

Hurme kannatti valiokunnan mietintöä.

Äänestyksessä sai Immosen ehdotus 8 ääntä ja toimikunnan ehdotus 34 ääntä. Uudelleen äänestettäessä sai toimikunnan ehdotus 35 ääntä ja valiokunnan ehdotus 112 ääntä, joten valiokunnan ehdotus tuli hyväksytyksi.

4:s ja 5:s kohta hyväksyttiin.

6:ssa kohdassa hyväksyttiin valiokunnan ehdotus.

7, 8, 9, 10 ja 11:sta kohta hyväksyttiin.

12:sta kohdasta lausuttiin:

Hurme kannatti toimikunnan ehdotusta. Samoin Jormala.

A. Räsänen: Ehdotan 12 kohdasta poistettavaksi määräyksen »hevoskyyti kestikievaritaksan mukaan», koska kaikissa paikoissa ei voi ajaa kievarikyydillä.

Hellgren puolusteli valiokunnan mietintöä. Mainitsi valiokunnassa olleen sen mielipiteen, että jokaisen liiton on lähetettävä niin paljon edustajia kun sillä on oikeus lähettää.

Saxman: On mitä luonnollisinta, että kaikkien pitää

olla mukana yhteisiä päätöksiä tekemässä ja siihen meille antaa takeet valiokunnan ehdotuksen hyväksyminen.

Hyvönen: Kannatan Hurmeen ehdotusta ja olen sitä mieltä, että jokaisella järjestöllä on vapaus olla lähettämättä edustajia, eikä niiden myöskään silloin tarvitse maksaa kuluja.

E. Murto: Jos me jättäisimme tämän kohdan sellaiseksi kun toimikunta on ehdottanut, niin voisi sitä kiertää. Sitä varten valiokunta on tehnyt sen sitovammaksi, sillä kaikilla pitää olla samanlaiset velvollisuudet.

Kontula yhtyi valiokunnan mietintöön.

Väisänen sanoi, että meillä ei nyt ole täyttä edustajamäärää, vaan syy siihen on kiireellinen työaika.

Vainio yhtyi Saxmanin lausuntoon, mutta ehdolla, että Ammattijärjestön kassasta maksetaan palkka myöskin kokoukseen saapumattomille.

Hurme kannatti Vainion ehdotusta.

Hellgren sanoi olevansa edelleenkin valiokunnan mietinnön kannalla. Vainion ehdotus on järjetön, joten sitä ei voida ottaa edes äänestyksen alaiseksi.

Puheenjohtaja selitti Vainion ehdotukseen nähden olevansa samaa mieltä kuin edellinen.

Äänestyksessä sai valiokunnan ehdotus 88 ääntä ja toimikunnan ehdotus 55 ääntä, joten valiokunnan ehdotus tuli hyväksytyksi.

Sääntöjen voimaan astumisesta.

V. Kanto ehdotti, että säännöt astuvat voimaan 1 p:nä tammik. 1913.

Tainio kannatti edellistä.

Roine ja *J. Aaltonen* kannattivat valiokunnan ehdotusta.

Äänestyksessä Kannon ja valiokunnan ehdotuksen välillä 137 äänellä 15 vastaan hyväksyttiin valiokunnan ehdotus.

Sääntöjen hyväksytyä jätettiin seuraavat

Vastalauseet:

Kun valiokunnan mietintö hyväksyttiin, että valtuusto voi kohottaa veroja 70 penniin viikossa, synnyttää se vasten-

mielisyyttä huonommin paikatuiissa osastoissa. Jos korkeampi vero on välttämätön olisi siitä päätettävä järjestöjen kesken toimitettavalla äänestyksellä.

Matti Korhonen.

Panen vastalauseen 3 § 4 kohdan loppuosaan jossa myönnetään valtuustolle oikeus korottaa ylimääräinen vero 70 koko- ja 35 puolimaksaville jäsenille viikossa.

J. A. Koivulaakso.

Yhdymme yllä olevaan:

Väinö Myyrä.

M. Liimatainen.

Koska Suomen Ammattijärjestön kolmas edustajakokous on päättänyt korottaa Ammattijärjestön vakinaisen veron 40 piiriin neljännes-vuosittain niin panemme tätä päätöstä vastaan vastalauseen syystä, että osaston evästämänä emme voi olojen pakottamana tänänsä veroja korottaa.

E. Sorvali.

A. Pätäri.

Vastalause puheenjohtaja A. Lehton mielivaltaiseen menettelyyn, koska Ammattijärjestön sääntöjen toista pykälää aljettaissa lukemaan pyytämäni puheenvuoron (minkä pyynnön jätin toiselle samaan aikaan toimessa olleelle puheenjohtajalle H. Mannerille) sain vasta sen jälestä kuin mainittu pykälä oli jo hyväksytty ja seuraavasta eli 3 §:stä käytetty noin 30 puhevuoroa ja näinollen olen pakoitettu merkitsemään vastalauseeni jo mainitun toisen pykälän toista ja kolmatta osaa vastaan koska en voinut puheessani tuoda ilmi eriävää kantaani.

H. Moisio.

Hylkäämällä sääntöjen 8 §:n 3 kohtaan tehdyn muutosehdotuksen sellaisena kun se on esitetty sääntövaliokunnan kolmannessa vastalauseessa, on edustajakokous riistänyt käsi-

työläisliitoilta oikeuden saada avustusta työtaistelussa tasa-puolisesti suurempien liittojen kanssa, näissä liitoissa kuin työtaistelut eivät ole koko maata käsittäviä, vaan pieniä ja eri aikoina tapahtuvia, käsittäen kerrallaan vaan pienen jäsenmäärän. Se oikeudeton asema, mihin käsiteollisuusliitot sekä sellaiset liitot yleensä joissa liitto on muodostettu pienistä osastoista, ovat enemmistön äänimäärällä tulleet asetetuiksi, on omansa herättämään vaan erimielisyyttä sekä ammattijärjestöstä eroamispyrkimyksiä. Sen vuoksi pidämme tehtyä päätöstä S. Ammattijärjestöä vahingoittavana, koska se heikentää työväestön yhteenkuuluvaisuustunnetta sekä siihen liittyvää velvollisuudentuntoa, ja panemme jyrkän vastalauseen sellaista päätöstä vastaan, jolla ei suoda tasapuolisia oikeuksia kaikille S. Ammattijärjestöön yhtyneille liitoille.

K. Lindroos.

Frans Heinonen, Sakari Isokangas, Maria Korpelainen, Selma Salpa, Sulho Lehtonen, Hugo Heinonen. S. Svensk, Matti Väisänen, Väinö Peltomäki, Alma Luhtala, Emmi Huttunen, A. Häkkinen, A. Hämäläinen, A. Nurmi, Joh. Kemilä, H. Markkanen.

Allekirjoittanut pyytää täten 3:n §:län 1:ssä kohdassa tehtyä päätöstä vastaan asettaa jyrkän vastalauseensa sen johdosta koska katson ettei päätetty vero tule riittämään Ammattijärjestön menoihin, jos tahdotaan ammatillista työväenliikettä voimaperäisesti eteenpäin viedä.

Rich. Roine.

Edellä o.levaan vastalauseeseen yhtyvät:

P. Kinnunen, Jussi Sarlin, Ivar Renberg, Viljo Visa, K. F. Hellgren, Emil A. Ailio, O. Hurme, Lauri Mörsky, M. Korkealehto, Väinö J. Paakki, Hugo Kotiranta, Viktor Koso, K. Rovio, O. Männistö, Emil Murto, K. Niemi, Hj. Blomqvist, V. Kontinen.

Yhdymme kirjaltajaryhmän vastalauseeseen, joka koskee Ammattijärjestön vakinaisten verojen

Kohottamista:

Matti Niemi, Herm. Hautala, J. K. Lehto, Sven J. Forssgren, J. Lehtimäki, S. Nieminen.

Vastalause sitä Ammattijärjestön edustajakokouksen päätöstä vastaan, jolla päätettiin Ammattijärjestön vero korottaa 40 p:iin vuosineljännekseltä.

Jalmari Virta.
Anton Pipinen.

Antti Roslakka.
Reino Hämäläinen.

Järjestöjen ja järjestyneen työväen suhtautuminen rikkureihin ja pettureihin.

Alustusvihkon sivuilla 41—51 olevat esitykset menivät keskustelutta menettelytapavaliokuntaan, joka esitti seuraavaa :

Menettelytapavaliokunnan mietintö N:o 7,

Kysymys työväenjärjestöjen sekä järjestyneen työväestön suhteesta rikkureihin ja pettureihin on epäilemättä yksi tärkeimmistä kysymyksistä, joita kokoukselle on esitetty ja jossa edustajakokouksen on määriteltävä selvä menettelytapa.

Valiokunta onkin asiaa harkittuaan tullut siihen tulokseen, että Ammattijärjestön toisen edustajakokouksen päätös ei ole käytännössä täysin sovelias, siinä kun määritellään samankokoinen sakko rikkureilta ja pettureilta, olkoonpa siten, että nämä ovat tehneet tämän tekonsa vaikkapa aivan äärimmäisessä hädässä. Olemmekin senvuoksi sitä mieltä, että tästä seikasta päättäminen olisi jätettävä asianomaisille järjestöille itselleen, jotka jokaisessa eri tapauksessa harkinnan jälkeen ja tapauksen laadun mukaan tekisivät päätöksensä.

Edellä esitetyn perusteella ehdottaa valiokunta kokouksen päätettäväksi seuraavaa:

1) Katsoen siihen välinpitämättömyyteen, millä rikkurikysymystä on käsitelty yksityisten järjestyneitten puolelta, ja millä järjestöt ovat kysymystä joukoille valaisseet,

velvoittaa kokous kutakin liittynyttä järjestöä huolehtimaan rikkurikysymyksen voimaperäisemmästä selvittelystä järjestönsä keskuudessa, sekä toimimaan siten, että tätä asiaa työväensanomalehdistössä entistä enemmän selvitetäisiin;

2) päättää, että rikkureina toimineet on ehdottomasti järjestyneitten puolelta asetettava ankaran moraalisen boikoteerauksen alaisiksi, ei ainoastaan yksityisessä vaan myöskin yleisessä elämässä

ja että rikkurina toimineet voidaan ottaa jäsenyyteen, jääden kuitenkin päätöksen teko kussakin erikoistapauksessa asianomaisen järjestön itsensä tehtäväksi, riippuen niistä asianhaaroista, jotka mahdollisesti ovat rikkuruuteen vaikuttaneet;

3) sekä päättää asettaa tällä tavoin jäsenyyteen otetut erikoismääräysten alaisiksi jäsenyyteen ja luottoon nähden, ollen nämät määräykset riippuvaiset siitä, minkä luontoinen rikkuruus on ollut, sekä että tämän lisäksi vaaditaan tunnuste määrätystä rahakorvauksesta siltä varalta, että rikoksensa tunnustanut uudelleen ryhtyisi rikkuriksi;

4) edellämainittujen erikoismääräysten soveltamisen helpottamiseksi luokittaa rikkuruuden 3:meen luokkaan:

a) itsetietoisiin, b) huutavan puutteen tai puuttuvan tietoisuuden aiheuttamiin, c) alaikäisiin tai holhuunalaisiin, jotka ryhtyvät rikku-reiksi vasten omaa tahtoaan;

5) mitä edellä on sanottu rikkureista, koskee samalla tavalla myös lakkopettureita.

Hugo Kotiranta.
Tapani Uski.

Jaakko Rauhala.
K. Luoto.

Osk. Rauhala.

Vastalause Menettelytapavaliokunnan mietintöön N:o 7.

Koska emme voi yhtyä valiokunnan enemmistön mieltäpöteeseen mikäli se koskee lakkopettureita, sillä mielestämme järjestöillä on olemassa käytännössä paljon tehokkaampia keinoja niiden kurissa pitämiseen, ne kun voidaan saada lakkotaisteluun lähtiessä antamaan tunnuste erikoisesti hyväksytystä rahasummasta, mikä heidät siten pakottaa, rikottuaan yhteisiä päätöksiä suorittamaan järjestöille sopimuksessa hyväksymänsä summan.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme, että kokous hylkäisi sille esitetyn mietinnön ponsista 5:nen kohdan ja hyväksyisi sijaan seuraavan pönnen:

että Ammattijärjestön toisen edustajakokouksen samasta asiasta hyväksymien ponsien 1:ssä ja 2:ssa kohdassa lausumia periaatteita edelleenkin on taisteluun lähtiessä noudatettava, jääden kuitenkin tarkempi määrittely rahasummista y. m. seikoista asianomaiselle taistelevalle järjestölle itselleen, ottamalla huomioon mitä edellä on rikkureista sanottu.

Jussi E. Jokinen.

Kaarlo Lindroos.

Wirta ja Bryggari hyväksyi vastalauseen.

Halonen: Jäsenyyteen ja toveruuteen otettaessa itsetietoista rikkuria, joka aineellisen edun on antanut houkutellessa itsensä rikokseen voidaan vaatia rahallista korvausta 25—200 mk. asti, joka luovutetaan Ammattijärjestön apurahastoon.

Roine huomautti, että yleensä rikkuriasiassa vastaisuudessa tehtäisiin työtä järjestyneiden taholta. Näihin asti on oltu perin leväperäisiä.

Taivola: Liittomme taholla ollaan sitä mieltä, että rikkuria kohtaan ei oltaisi erittäin ankaria. Kannatan mietintöä.

Rauttu yhtyi Taivolaan ja kannatti valiokunnan mietintöä.

Uski: Valiokunta on tehnyt sellaisen mietinnön jota voidaan kiertää miten halutaan. Olisi pitänyt tällainen asia paremmin alustaa valiokuntaan lähettäessä. Yhtyi valiokunnan ponsiin.

Pietarila tahtoi hyväksyä 1:sen ja 2:sen kohdan ponsista. Ja lopun poistettavaksi.

Hurme: Kun ei evästyskeskustelussa saanut evästä valiokuntaa niin hyväksyn mietinnön ja kehoitan noudattamaan ponsia tarkoin.

Tuominen yhtyi Hurmeen lausuntoon.

Wainio: Porvarilliset rangaistuslaitokset myöskin kohtelevat pahantekijöitä mitä raakamaisemmin; valiokunta pyrkii myöskin siihen. En hyväksy ponsia.

Kotiranta lausui, että mietintö on onnistunein mitä tämän kokouksen valiokunnissa on tehty. Siinä ei sidota järjestöjä rahasakkoja käyttämään. Kannatti mietintöä.

Jokinen oli sitä mieltä, että on aina työtaisteluihin lähtiessä otettava rahallinen sitoumus, joka voidaan laillisesti periä rikkuriksi menneeltä.

Lindroos kannatti valiokunnan ponsia.

Äänestyksessä mietinnön ja vastalauseen välillä hyväksyttiin 120 äänellä 18 vastaan valiokunnan mietintö.

Kiertokirjeiden julkaisukieli.

Alustusvihkon siv. 36—38 olevista esityksistä antoi Raha-asiainvaliokunta seuraavan mietinnön, joka keskustelutta hyväksyttiin:

Raha-asiainvaliokunnan mietintö N:o 6.

Valiokunta on, käsitellessään tätä ehdotusta tullut siihen käsitykseen, että Ammattijärjestön toimistosta lähetettävät kiertokirjeet ovat julaistavat myös ruotsin kielellä, koska eri järjestöissä on ainakin osaksi ruotsinkielisiä jäseniä, joiden on myös saatava selvyys kiertokirjeiden sisällöstä. Valiokunta on tullut siihen käsitykseen että S. Metallityöntekijäin liittotoimikunta ehdotusta tehdessään tästä kysymyksestä on osunut oikeaan ja sen vuoksi ehdottaa valiokunta että

kaikki Ammattijärjestön toimistosta osastoille menevät kiertokirjeet ovat julaistava sekä suomen että ruotsinkielisenä, kuitenkin siten, että ruotsinkielisiä kiertokirjeitä monistetaan ainoastaan se määrä mikä niitä välttämättömästi tarvitaan.

Valiokunnan puolesta:

Jafet Lehtinen.

Evert Jormala.

J. Aaltonen.

S. Svensk.

Artturi Aalto.

Esperantokielen käytäntöön ottaminen.

Alustusvihkon siv. 38—40 esityksistä antoi Raha-asiainvaliokunta seuraavan mietinnön:

Raha-asiain valiokunnan mietintö n:o 7.

Esperantokielen käytäntöön ottaminen.

Valiokunta on, tätä kysymystä harkitessaan tullut siihen käsitykseen, että meillä toistaiseksi ei ole tarpeellista päättää tästä asiasta, koska ei ole vielä edes lopullista selvyyttä olemassa siitä, tuleeko tästä kielestä pysyvä maailman kieli. Valiokunnan mielestä ei myöskään ole meikäläisissä järjes-

töissä tarpeenvaatima toistaiseksi maailmankielen käytäntöön ottaminen, senvuoksi ehdottaa valiokunta,

että edustajakokous tällä kertaa antaa tämän kysymyksen tarpeettomana raueta.

Valiokunnan puolesta:

Jafet Lehtinen, S. Svensk, Evert Jormala,
J. Aaltonen, Artt. Aalto.

Tästä syntyneessä keskustelussa lausui:

Toikka: Esperantokielen käytäntöön ottamisen alkuvaikeuuksissa täydyn yhtyä esitysvihkon sivuilla 38—40 (n:o 22) oleviin perusteluihin ponsineen. Sen puolesta puhuu sekin seikka, että meillä lienee tässäkin kokouksessa pulmallinen kysymys, löytää siksi kielitaitoinen mies Ammattijärjestön puheenjohtajaksi, että se voisi siinä vaikeuksista toimia. Muutaman vuosikymmenen kuluttua ei meillä olisi näitä vaikeuksia, jos nyt jo ryhtyisimme ehdotettuihin toimenpiteisiin. Ammattijärjestön toimikunta on koettanut kumota sen tarpeellisuutta, mutta ei ole onnistunut kumoaan kuin sivuseikan. Pääasia tässä on se, että saada kaikkien eri maiden työläiset samantapaisiin toimenpiteisiin. Eihän tällä toimenpiteellä tietenkään ole mitään merkitystä yksistään täällä Suomessa. Tätä toimenpidettä ei toimikunta ole yrittänyt kumota. Arvatenkin siitä syystä, kun se olisi ollut totuuden mukaisilla perusteluilla vaikea tehtävä. Tällaisen kansainvälisen kielen tarpeellisuutta en uskoisi kenenkään kieltävän enään tällä ajalla, jolloin työväenliike on näin suuressa määrässä kansainvälistä kuin se nyt jo on. Mutta niin ei ole kuitenkaan asianlaita, sillä kiivaita vastustajia näkyy vielä löytyvän. Se jää minulle arvoituksiksi, millä perusteilla sitä vastustetaan. Melkeimpä tekisi mieli uskomaa sitä, jota ei nyt kuitenkaan pitäisi toisesta ihmisestä uskoa.

S. *Koivumäki* oli samaa mieltä edellisen kanssa.

Roine sanoi, että tämä kieli ei ole yleisissä sosialistikongressseissa saanut tunnustusta yleiseksi kieleksi. Sen perusteella se voidaan hylätä.

Halonen yhtyi Ammattijärjestön toimikunnan lausuntoon.

A. Aalto puolusteli valiokunnan mietintöä mainiten lisäksi, että siitä tulisi suuria kustannuksia.

Suurella enemmistöllä hyväksyttiin valiokunnan mietintö.

Lakko-, sulku- y. m. tilastot ammattiyhdistysliikkeessä.

Alustusvihkon siv. 51—58 oleva esitys meni keskustelutta menettelytapavaliokuntaan, joka esitti:

Menettelytapavaliokunnan mietintö n.o 5.

Tutkittuaan sille lähetettyä kysymystä »Lakko-, sulku- y. m. tilastot ammattiyhdistysliikkeessä» on valiokunta tullut siihen tulokseen, että sellaisten saanti olisi aivan välttämätön, ja koska Suomen Metallityöntekijäin liiton toimikunnan edustajakokousta varten laatima alustus ponsiehdotuksiin, jotka löytyvät alustus vihkossa siv. 51—58 näyttää meistä olevan onnistunut ehdotus tämän kysymyksen eteenpäin viemiseksi niin ehdotamme:

että kokous hyväksyisi mainitut ehdotukset.

Tapani Uski, Jussi E. Jokinen, Jaakko Rauhala,
Kaarlo Lindroos, Kalle Luoto, Hugo Kotiranta,
Osk. Rauhala.

Hyväksyttiin keskustelutta.

Ammatillisten järjestöjen suhtautuminen henkivakuutusyhtiöihin.

Esitettiin alustusvihkon siv. 94—101 oleva alustus. *Koivulaakso* ehdotti hyljättäväksi koko kysymyksen. *kotiranta* ei kannattanut porvarillisia vakuutusyhtiöitä.

Öli sitä mieltä että työväen omalle henkivakuutuslaitokselle olisi annettava tunnustus.

E. Halonen kannatti tehtyä alustusta ja ponsia. Kolmannessa ponnassa ehdotti:

Lausuu kokous, että ammattiyhdistysliikkeen edun kannalta katsottuna ei ole sallittava että työväen luottamusta nauttivat henkilöt j. n. e. Siihen katsoen, että joidenkin työväenliikkeen piirissä olevien henkilöiden keskuudessa on ollut suunnittelun alaisena työväen oman henkivakuutusyhtiön perustaminen, selittää kokous, että: henkivakuutus on työväestölle niin paljon epäedullinen säästämismuoto ettei voida ollenkaan hyväksyä että työväen nimiin perustettaisiin eriyinen henkivakuutuslaitos.

Perttilä lausui, ettei tästä olisi mitään sanottavaa. Jääköön koko asia jokaisen yksityisasiaksi. Kun henkivakuutusyhtiön perustaminen on kysymys, jota täydytään pitää sellaisena, joka koskee pääasiassa ainoastaan sitä osaa paremmin palkatusta työväestöstä jolle se itseavustuskeinona on mahdollinen ja edullinen, katsoo kokous:

ettei se katso asiakseen enemmän puoltaa kun kieltääkää sen perustamista, vaan jättää kysymyksen ammatillisesti järjestyneiden työläisten henkilökohtaisen harkinnan varaan.

Sarlin: Koska säästäväisyys ei voi pelastaa köyhälistöä, niin ei sitä myöskään voi tehdä henkivakuutus. Ei olisi toimittava siten että siitä olisi työväenliikkeelle vahinkoa. Kun vakuuttajia kuitenkin löytyy niin on vakuutuslaitoksia-kin. Ei olisi ratkaisevasti sanottava mitään muuta kuin se, että ei järjestöjen jäsenet saisi ainakaan porvarillisten vakuutuslaitosten palveluksessa olla.

Aalto pitkässä puheessaan piti sitä oikeana, että kysymys on tullut täällä esille. On ensin ratkaistava kysymyksen periaatteellinen puoli, onko henkivakuutuksesta työväen luokkataistelulle hyötyä vaiko vahinkoa. Porvarillisten henkivakuutusyhtiöiden on täytynyt keksiä uusia muotoja, saadakseen mahdollisimman paljon työväestöä ottamaan henkivakuutuksen. Tähän on n. s. kansanvakuutustapa osotautunut tehokkaaksi. Sen avulla on saatu työväestöä suu-

ret joukot ottamaan viikkomaksulla vakuutuksen. Hyvänä työaikana kyllä työläiset voivat maksaa viikkomaksut ja sen lisäksi järjestöjen jäsenmaksut, mutta työttömänä aikana maksut jäävät rästiksi. Kun sitten tulee ansiotilaisuus, jolloin maksut ovat maksettavat, tulee kysymys kumpaisen maksun maksaa, vakuutusmaksun vai järjestön jäsenmaksut; silloin otetaan persoonallinen hyöty etusijalle ainakin vähemmän itsetietoisten työläisten keskuudessa ja maksetaan vakuutusmaksut, mutta jäsenmaksut jätetään maksamatta, kun varat eivät kaikkiin riitä. Tämä on luokkataistelulle vahingollista. Onko paha sillä poistettu, että perustetaan oma laitos entisten lisäksi. Ei tietenkään. Jos täällä annetaan tunnustus vakuutusasialle, seuraa siitä se, että Työväen henkivakuutusyhtiön agentit katsovat moraaliseksi velvollisuudekseen saada työläiset liittymään omaan henkivakuutusyhtiöön, huolimatta siitä olisiko työväen järjestymiselle siitä vahinkoa. Yhtiö metallityöntekijäin liittotoimikunnan ehdottamiin ponsiin.

Vuorio: Ponnit hyväksytään paitsi viimeinen ponsi. Ehdoitin puhevuorot ja puheajan rajoitettavaksi 2-minuuttiin.

Toikka: Henki vakuutuslaitokseen ei mielestäni voida järjestöjen varoja kiinnittää. En kannata tämän kokouksen sille siunauksen antamista.

Hurme: Yhdyn Aaltoon. Jos työväestö oman laitoksensa perustaa niin katsoo työläiset velvollisuudekseen siihen yhtyä vaikka ei varat riittäisikään. Pitkänkin työttömyyden jälkeen on vakuutusmaksut maksettava ja silloin jää järjestöjen verot maksamatta.

Saarinen oli sitä mieltä, että kun työväki on perustamassa omaa vakuutuslaitosta, niin siihen nähden olisi asetettava suopealle kannalle, sillä onhan siinä tarkasti katsottuna hyviäkin puolia.

Puhe aika rajoitettiin 5 minuuttiin.

Häkkinen yhtiö vakuutusliikkeen vastustajiin.

Nuutinen samoin.

Koponen: Yhdyn Perttilään; jätettäköön yksilöjen asiaksi.

Hyvönen: Yhdyn Perttilään ja Aaltoon. Kun työväen

vakuutusliikkeen on toimittava samoin kun porvarillisten liikkeittenkin niin on ne haitaksi. Siis ehdotan:

koska henkivakuutusyhtiö ei voi nykyisessä porvarillisessa yhteiskunnassa toimia järjestyneen sos.-dem. työväen ohjelman mukaan, ei Ammattijärjestön edustajakokous katso tarpeelliseksi kehoittaa alaisiaan järjestöjä mainittua laitosta tukemaan.

Vainio yhtyi edelliseen suurella mielihyvällä.

Kprkealehto: En suosi henkivakuutuslaitoksia. Työväki kuitenkin vakuuttaa. Siksi hyväksyn työväen oman vakuutushankkeen.

Jokinen: On jo nähty mitä vakuutusliikkeet ovat vaikuttaneet. Parhaita voimia on saatu vakuutusliikkeitten palvelukseen. Ne ovat luopuneet työväenliikkeestä. Oman vakuutuslaitoksen perustaminen olisi myöskin tuomittava.

Immonen yhtyi Perttilään."

Marttila yhtyi niihin jotka vastustavat vakuutuslaitoksia.

Koivumäki moitti henkivakuutusliikettä yleensä. Vanhuuden turva on hankittava valtiollista tietä.

S. Lehtonen: Henkivakuutuskysymys on laajalle työväen juurtunut, jota ei voida tukahduttaa. Oma vakuutuslaitos on jo tarpeellinen. Olisi kokouksen lausuttava, että järjestöt merkitsevät osakkeita omassa vakuutuslaitoksessa.

Mäki: Olen ollut puolitoistakymmentä vuotta Helsingissä, ollut myöskin lakoissa ja maksanut jäsenmaksuni vaikka olen porvarillisessa vakuutuslaitoksessa. Vakuutuslaitoksen avulla olen tullut toimeen tarvitsematta avustusta. Oma vakuutuslaitos on tarpeellisenä saatava aikaan.

Moisio yhtyi Perttilään. Kannatti asian lähettämistä tnenettelytapavaliokuntaan. Moitti sitä, että täällä koitetaan agitatsioonipuheita pitää.

105 äänellä 25 vastaan rajoitettiin puheaika 2 minuuttiin.

Taivola yhtyi Perttilään.

Saxman: En voi yhtyä Perttilän ehdotukseen. Ammattijärjestön on määrättävä kantansa että osastot tietäisivät määrätä myöskin kantansa.

Markkanen: Kysymys on nostettu liian myöhään. Jos se olisi nostettu aikasemmin niin olisi meillä semmoinen rahalaitos kun Suomi-yhtiöllä. Vakuutuslaitos on perustettava.

Räsänen: Tuntuu perin hullunkuriselta että täällä on ehdotettu oikein paheksumislausuntoa niille järjestyneille tovereille jotka kannattavat työväen oman henkivakuutusyhtiön perustamista. Ihme ettei ole lausuttu paheksumista siitä, että järjestyneet toverit syövät joka päivä ilman lupaa! Ja eiköhän täällä tehdä lopuksi sellaista päätöstä, että kaikki vakuutetut toverit potkitaan pois Ammattiyhdistyksistä, jotta lopullisesti päästäisiin eroon täällä usein mainituista »humpuukimaakareista» — ? Mutta uskallanpa väittää, että vaikkapa tuollainenkin »poisto» tehtäisiin, niin silläkään ei voitaisi estää työläisiä itseään vakuuttamasta, sillä vakuutus-aate omaisuuden, tapaturman ja kuoleman varalta on järjestyneeseen työväkeen jo vahvasti juurtunut. Työläiset siis kuitenkin ottavat vakuutuksia porvarien vakuutuslaitoksissa, jos omaa laitosta ei ole.

Kilpailu on taas pakottanut noita porvarien vakuutuslaitoksia muuttumaan yhä vapaamielisemmiksi, joten niillä on entistä enemmän työväkeen vaikutusta. Vakuutus on suorastaan taloudellista, eikä »utopistista», joksi sitä on täällä nimitetty. Joka tilaisuudessa me tunnustamme, että työväen yhteistoiminta on taloudellisella pohjalla tuettava. Jonkun toisen toverin kanssa minä saan pelkällä nimellä rahaa lainaksi Kansallis-Osakepankista, mutta työväen pankista en saa penniäkään. Näin katsellen ei siis työväen pankista näytä olevan mitään apua työmiehelle. Mutta jo lyhyessä ajassa olemme tulleet huomaamaan työväen pankin hyödyllisen merkityksen yhteistoimintaan nähden. Henkivakuutusliikkeellä tulee olemaan yhteistoiminnassa samallinen merkitys kuin pankilla, mutta yksilöllisesti se on hyödyllisempi kuin mikään säästöpankki. Täällä eräs helsinkiläinen edustaja pauhasi puolisen tuntia työväen henkivakuutuslaitosta vastaan. Tuomitsi sen jos miksikin humpuukilaitokseksi. Mutta mitähän se sama toveri ajattelikaan muutamia

kuukausia sitte, kun hän vakuutusasiamiehelle jutteli olevansa halukas vakuuttamaan erään sairaalloisen perheensä jäsenen, jos sellainen olisi vakuutettavaksi kelvannut! — Mutta sellaisessa tapauksessa olisi kai hengen vakuuttaminen ollutkin »ges chäftia» eikä humpuukia —.

K Heinonen: Panen vastalauseeni kokouksen menettelyä vastaan kun ensin toisten annetaan puolituntia puhua pötyä ja kun päästään asian ytimeen niin rajoitetaan puhe aika 2 minuuttiin. Ehdotan kokouksen päätettäväksi: Ammattijärj. edustajakokous on, tutkittuaan Metallityöntekijän liittotoimikunnan alustuksen henkivakuutuskysymyksestä, huomannut että siinä esitetyt esimerkit henkivakuutuksen haitallisuudesta ovat suurimmaksi osaksi enemmän kuviteltuja, kuin todistettuja. Näin ollen päättää edustajakokous, lausumatta mitään henkivakuutuksen periaatteellisesta puolesta, että jokaiselle henkilölle jää täydellinen vapaus vakuuttaa itsensä eli ei. Mutta kun tilasto osottaa että Suomessa on työläisvakuutettuja noin 100,000, joiden vakuutusmaksut nyt menevät sellaisille yhtiöille, joissa työläisillä ei ole mitään määräysvaltaa, ja kun on todennäköistä, että työläisvakuutettujen luku yhä kasvaa, lausuu kokous sen kehotuksen, että ne työläiset, jotka voivat ja tahtovat vakuuttaa henkensä, tekisivät sen nyt perusteilla olevassa Työväen henkivakuutusyhtiössä, koska tähän yhtiöön useat työväenjärjestöt jo ovat kiinnittäneet pääomaa, ja todennäköisesti tässä yhtiössä tulee määräysvalta pysymään järjestyneen työväen ja työväenjärjestöjen käsissä.

Uski yhtyi Heinosen esittämiin ponsiin.

Peltomäki: Yhdyn Saxmaniin, että kokous jotakin lausuisi.

Kinnunen vastusti vakuutusliikkeiden perustamista.

Majanen samoin.

Hartikainen yhtyi Perttilään. Kannatti omaa yhtiötä.

Kosonen yhtyi Haloseen.

Ailio: Koska porvarilliset henkivakuutusyhtiöt tarjoavat edullisia paikkoja työväen luottamusmiehille, niin on ainoa keino, millä tätä voidaan estää, että työväellä on oma vakuutuslaitoksensa.

Bryggari: Yhdyn Saxmaniin ja Aaltoon ja Markkaseen. Omasta vakuutuslaitoksesta tulisi jarru ammattiliikkeelle.

Rauhala, O.: Yhdyn Perttilään. Vaikka tämä kokous lausuisi mitä tahansa niin siitä huolimatta ihmiset vakuuttavat itsensä. Vakuutus ei ole mitään humpuukia. Emme voi määritellä mitä ihmiset saavat tehdä, mitä eivät.

Haapio lausui esimerkkejä ulkomaalaisista vakuutuslaitoksista. Kannatti työväen omaa vakuutuslaitosta. Toivoi että skandinaviaalaiset toverit lausuisivat mielipiteensä tässä asiassa.

Välikoski: Ihmettelen järkeviä ihmisiä, jotka vastustavat vakuutusliikettä ja ovat itse vakuutettuja. Vakuutusliike ei ole haitaksi ammattiliikkeelle.

K. Vartiainen: Olen niitä »mustia lampaita», jotka kannattavat työväen omaa vakuutuslaitosta. Olisi jo 10 vuotta sitte pitänyt perustaa omat henki-, palo- y. m. vakuutuslaitokset. Ehdotan että ylläoleva metallityönt. liiton ponsi hylätään. Ja että Ammattijärj. 3:s edustajakokous lausuu toivomuksenaan:

että työväen kesken olisi perustettava palo-, henkivakuutus- y. m. taloudellisia yrityksiä, joiden johto on työväestön käsissä, ja joiden tarkoituksena on työläisten taloudellisen aseman tukeminen.

Nieminen, S.: En olisi uskonut että täällä löytyy porvarillisten liikkeitten agenttia. Ehdotan kysymyksen hylättäväksi ilman valiokuntaan lähettämistä.

Tainio oli sitä mieltä, että henkivakuutusasia jäisi kunkin työläisen yksilöllisen harkinnan varaan.

Keskustelun tähän päätyttyä lähetettiin asia 99 äänellä 41 vastaan yleisasiainvaliokuntaan. Viimemainitut annettiin kysymyksen kokonaan hylkäämisen puolesta.

Yleisasiain valiokunnan mietintö N:o 3.

Ammattijärjestön suhtautuminen työväen-nimellisiin henkivakuutusyhtiöihin.

Henkivakuutusaate ja niiden yhtiöiden perustaminen on kysymys, jota täytyy pitää sellaisena joka koskee pääasiassa

ainoastaan sitä osaa paremminpalkattua työväestöä jolle henkivakuutus itseavustuskeinona on mahdollinen ja edullinen. Mutta katsoen siihen, että suuri joukko ammatilliseen liikkeeseen kuuluvia henkilöitä on jo liittynyt ja kaikesta huolimatta uusia liittyy erilaisiin henkivakuutusyhtiöihin, niin lausuu kokous:

ettei kysymys Ammattijärjestön puolesta anna aihetta mihinkään toimenpiteeseen, vaan jättää kunkin järjestön ja yksityisen jäsenen omaksi asiaksi suhtautumisen henkivakuutusyhtiöihin.

A. Vuolle.
Ida Vaahtera.

Simo Purola.
V. Eerola.

Vastalause:

Kun yleisiasiainvaliokunta mietinnössään n:o 3 asettuu sille kannalle ettei kokous määräisi varmaa kantaansa henkivakuutusyhtiöihin nähden, pyydän täten ilmoittaa eriävän mielipiteeni ja ehdotan,

että kokous pitää henkivakuutusyhtiöt vahingollisina työväenliikkeelle ja sen vuoksi kokous on sitä mieltä ettei työväenjärjestöjen eikä niiden jäsenten ole edistettävä mainittujen yhtiöiden toimintaa. Varsinkin on työväen luottamustoimissa olevien henkilöjen kiellettävä puuhasta mainittujen yhtiöiden eduksi.

Helsinki 23/5 1912.

Sigfrid Nieminen.

Runsaan puheenvuorojen pyynnön tähden rajoitettiin puheaika 2 minuuttiin.

O. Rauhala: Vastalause on täydellinen köyhyyden todistus, eikä sitä ole hyväksyttävä. Kannatan valiokunnan mietintöä.

K- Mäki hyväksyi valiokunnan mietinnön.

Varpe: Hyväksyn mietinnön ja paheksun *että*. täällä puhutaan pöytäkirja paksuksi pöytä.

Halonen hyväksyi vastalauseen. Valiokunnan mietintö ei tyydytä.

Bryggari oli vastalauseen kannalla.

Rovio hyväksyi valiokunnan mietinnön.

Ailio yhtyi K. Heinosen evästyskeskustelussa tekemään ehdotukseen.

Roine: En voi kannattaa mietintöä enkä vastalauseetta. Asia olisi lähetettävä takaisin valiokuntaan, jolloin sen olisi tehtävä päätös, että vakuutusyhtiö perustetaan ja työväestön on siinä vakuutettava itsensä.

Perttilä yhtyi valiokunnan mietintöön ja ponteent.

Virta hyväksyi valiokunnan mietinnön.

Kprkealehto yhtyi Heinosen tekemään ponteent.

Jussi Sarlin arveli, että suurin osa järjestynyttä työväkeä lienee jo vakuuttanut itsensä porvarillisissa laitoksissa, muuten ei kai puolustettaisi niin paljon mietintöä. Hyväksyi vastalauseen.

Männistö yhtyi valiokunnan lausuntoon.

J. Peili yhtyi Heinosen lähetekeskustelussa tekemiin ponsiin.

Kokkola hyväksyi valiokunnan mietinnön.

T. Uski: Olisin ollut sitä mieltä, että olisi ollut selvemmin sanottava tunnustus vakuutuslaitoksesta.

Suominen ja *Sinisalo* hyväksyivät mietinnön.

Markkanen: Jos työmiehellä on kaksi paitaa, on se vahingollista, jos kerran henkivakuutuskin on vahingollista. Hyväksyn valiokunnan mietinnön.

Hautala: Ihmettelen että vastalauseen on pannut mies, joka on suuri keinottelija asunto-osakeyhtiöissä. Kannatan mietintöä.

Matti Turkia: Heinosen ehdotus ja vastalause ovat äärimmäisiä vastakohtia, jotka eivät saisi tulla päätökseksi. Ei myöskään valiokunnan lausunto ole täysin selvä. Ehdotan päätökseksi seuraavan ponnen:

Edustajakokous käsiteltävään ammatillisten järjestöjen suhtautumista henkivakuutusyhtiöihin, katsoo ettei asia anna kokoukselle aihetta henkivakuutusyhtiöitä puoltavan eikä niitä vastustavan päätöksen tekoon.

K Heino ja *S. Heino* hyväksyivät valiokunnan mietinnön.

M. Kontula hyväksyi Turkin ehdotuksen.

Ida Kantanen ehdotti, että kokous asettuu vastustamaan henkivakuutusaatetta ja kieltää järjestöjä ottamasta osakkeita Työv. henkivakuutusyhtiössä.

Nieminen puolusteli vastalauseitaan.

Räsänen: Kannatan Heinosen ponsia.

Saarinen puolusteli vakuutuslaitoksen perustamista. Mainitsi, että heidän liittonsa jäsenistä on suurin osa jo vakuuttanut itsensä. Yhtyi Heinosen ponsiin.

Ailio esitti asiasta seuraavat ponnet:

Ammattijärjestön edustajakokous on, tutkittuaan metallityöntekijäin liiton toimikunnan alustuksen henkivakuutus-kysymyksestä, huomannut, että siinä esitetyt esimerkit haitallisuudesta ovat suurimmaksi osaksi enemmän kuviteltuja kuin todisteltuja. Näin ollen päättää edustajakokous, lausumatta mitään henkivakuutuksen periaatteellisesta puolesta, että jokaiselle henkilölle jää täydellinen vapaus vakuuttaa itsensä tai ei.

Mutta kun tilasto osottaa, että Suomessa on työläisvakuutuksia noin 100,000, joiden vakuutusmaksut nyt menevät sellaisille yhtiöille, joissa työläisillä ei ole mitään määräysvaltaa ja kun on todennäköistä, että työläisvakuuttettujen luku yhä kasvaa, lausuu kokous sen toivomuksen, että ne työläiset, jotka voivat ja tahtovat vakuuttaa henkensä, tekisivät sen nyt perusteilla olevassa Työväen henkivakuutusyhtiössä, koska tähän yhtiöön useat työväenjärjestöt jo ovat kiinnittäneet pääomansa ja todennäköisesti tässä yhtiössä tulee määräysvalta pysymään järjestyneen työväen ja työväenjärjestöjen käsissä.

Kotiranta yhtyi edelliseen.

/l. A. Koivulaakso: Yhdyn Sigfrid Niemisen panemaan

vastalauseeseen. Katson vakuutuslaitoksen vahingoittavan ammatillista työväenliikettä.

Keskustelun tähän päätyttyä ryhdyttiin äänestämään.

Äänestettäessä Ailion ehdotuksen ja Turkian ehdotuksen välillä, sai Turkian ehdotus 72 ja Ailion ehdotus 19 ääntä.

Turkian ehdotuksen ja Niemisen vastalauseen välillä äänestettyä sai Turkian ehdotus 100 ja Niemisen ehdotus 19 ääntä.

Turkian ehdotuksen ja mietinnön välillä äänestettyä sai mietintö 101 ja Turkian ehdotus 51 ääntä, joten mietintö tuli hyväksytyksi.

Leipurilain noudatuksen valvonnan apuraha.

Esitykset alustusvihkon siv. 101—103 menivät keskustelutta raha-asiain valiokuntaan.

Raha-asiain valiokunnan mietintö n:o 3.

Leipurilain noudatuksen valvonnan apuraha.

Raha-asiain valiokunta on, harkittuaan S. Leipurityöntekijäin liittotoimikunnan ehdotusta, että Ammattijärjestö myöntäisi sanotulle liitolle 500 markan vuotuisen apurahan käytettäväksi lainvalvontatyöhön, tullut siihen käsitykseen, että tällaisen valvontatyön voi mainittu liitto aivan hyvin itse kustantaa, koska näiden kysymysten tähden ei liiton tarvitse taisteluun varustautua. Kun sen lisäksi Ammattijärjestöllä ei ole varoja käytettävänä tällaisiin tarkoituksiin, vaan ne varat, mitkä ovat käytettävissä, tarvitaan välttämättömästi agitatsioonin ja työtaistelujen avustamiseen, ehdottaa valiokunta

että edustajakokous hylkää mainitun anomuksen.

J. Aaltonen, S. Svensk, Jafet Lehtinen,
Evert Jormala, Artt. Aalto.

F. Heinonen: Kun evästyskeskustelua ei annettu pitää ennen valiokuntaan lähettämistä, lausun siitä paheksumiseni, ja kun en hyväksy valiokunnan mietintöä, esitän seuraavaa:

1) Se seikka, että laki on voitu laatia ja saatu sille vahvistus ei merkitse vielä paljon, jos lain käytäntöön panosta ei pidetä huolta. Taistelua lain käytäntöön panon puolesta ei myöskään voida verrata työtaisteluihin, sillä niissä saadut vauriot voidaan heti korjata kun työväestö vaan on järjestynyt, mutta edullisia työväen suojelulakeja ei saada yhtä helposti ja yhtä nopeasti, jonka seikan kokemus niin epäamättömästi todistaa. Taistelua lain käytäntöön panon puolesta on senvuoksi pidettävä asiana, jota koko työväestön tulee tukea, koska kyseessä ei ole yksin leipurien etu, vaan myöskin koko työväestön etu.

2) Koska lain soveltaminen kohtaa vaikeuksia sentähden, että työpaikkojen luku ammatissa on suuri — tilaston mukaan 971 — ja koska maaseutuleipomot tästä syystä jäävät joko tarkastusta vaille tai yhden tarkastuksen varaan vuodessa. Jos laki koskisi tehdasalaa, jossa työpaikkojen luku on pienempi, olisi lain valvonta luonnollisesti helpompaa.

3) Koska ammatin työväestöstä suuren osan muodostavat oppilaat ja naiset ja koska työväestö lisäksi on varsin nuorta — tilaston mukaan on 53,5 % 15—24 vuotiaita — niin on selvä, että se on heikompi vastustamaan työnantajan käyttämiä pakkokeinoja kuin joku muu työläisryhmä.

4) Koska v. 1910 ammattitarkastuskertomuksista käy selville, että leipomoita vastaan on tehty lähes 2,600 muistutusta ja että paljon epäkohtia on siis olemassa. Ja koska suuri osa muistutuksista koskee leipomojen puhtautta, sekä niitä huoneustoja, joissa leipä valmistetaan, niin vaatii työväestön etu leivän kuluttajana että lainvalvontaa on tässä kohden parannettava.

5) Koska ammattijärjestöt muissa maissa huolehtivat alaiensa järjestöjen ja niiden jäsenten oikeusavusta ja koska sääntöjen 1 § 6 kohta edellyttää, että myös S. Ammattijär-

jestön tarkoitus on edistää työväen suojelulain kehitystä työväestön eduksi.

6) Koska on selvä, että kesäkuun 4 p:n lakia vihaa koko maan kapitalistiluokka ja että sen käytäntöönpanoa vaikeutetaan porvarillisten virastojen kautta, puhumattakaan siitä, että leipomojen omistajat itse ovat avunsaantitarkoituksessa turvautuneet jo »yleisvaltakunnallisuutta» edustaviin viranomaisiin. Kun lain vihollinen on näin voimakas ja leipurintyöntekijöitä vastassa koko sen ylläpitämä vastarinta sekä toisella puolen järjestymätön työväestö, niin olisi väärin, jos maan järjestynyt työväestö tukisi lain vihollisten pyyteitä joko toimeettomuudellaan tai kieltämällä edustajiensa kautta pyydetyn apurahan.

7) Koska puutteellinen tarkastus ja alhaiset sakot kiihottavat leipomojen omistajia harjoittamaan lainrikkomuksia ja luomaan niitä edellytyksiä, joita senaatin lausunnon mukaan tarvitaan lain muuttamiseksi, ja koska työväestölle ei ole eduksi että kapitalistiluokka pääsee osoittamaan että kyseenalaisesta laista on saatu huonoja kokemuksia.

8) Koska ne perusteet, joilla ammattijärjestön toimikunta esittää apurahapyynnön hylättäväksi, osoittavat sellaista asian ymmärryksen puutetta että niille ei voi antaa vakavaa huomiota, sillä vuosikymmenien työtä ei saa panna alttiiksi niin kevyesti kuin toimikunta ehdottaa.

9) Koska tässä asiassa ei auta yksin asialle annetut tunnustukset vaan vaaditaan tekoja ja koska tehty anomus lain valvonta-avusta perustuu liiton jäsenten yksimieliseen tahtoon.

Ehdotti asian takaisin raha-asiain valiokuntaan.

Aalto: Raha-asiain valiokunta kun tiesi, ettei Ammattijärjestön varat riitä kaikkiin avustuksiin, niin se ei voinut tehdä toisellaista ehdotusta.

Sarlin hyväksyi valiokunnan ehdotuksen.

Roine: Leipurilaki on katsottava samallaiseksi kuin työ-sopimukset muilla aloilla. Kun siis ei muille liitoille ane-ta avustusta työsopimuksien noudattamisen valvomiseksi, ei sitä voida antaa myöskään leipuriliitolle.

Vainio hyväksyi valiokunnan ehdotuksen.

Hellgren vastusti leipuriliiton raha-avun pyyntöä.

Hyvönen sanoi, että jos ollaan johdonmukaisia, niin pitäisi antaa kaikille liitoille avustusta. Mutta kun varat eivät riitä, niin ei voida antaa leipureillekaan.

Äänestyksessä Heinosen ehdotuksen ja valiokunnan mietinnön välillä, hyväksyttiin suurella enemmistöllä valiokunnan mietintö.

Päätöksen johdosta jätettiin seuraava

Vastalause:

Vedoten niihin perusteluihin, joita leipurien edustaja Fr. Heinonen esintoi lainvalvonta-apuraha-asian käsittelyssä, painavat allekirjoittaneet jyrkän vastalauseen edustajakokouksen tekemää kielteistä päätöstä vastaan.

S. Isokangas, K. Lindroos, M. Korpelainen,
Frans Heinonen.

Apurahoja valistustyöhön.

Esitys alustusvihkon siv. 105 meni keskustelutta raha-asiainvaliokuntaan, joka esitti seuraavaa:

Raha-asiain valiokunnan mietintö n:o 4.

Raha-asiainvaliokunta on käsitellyt S. leipurityöntekijäin liiton anomusta 500 markan myöntämisestä Ammattijärjestön varoista mainitulle liitolle käytettäväksi etupäässä leipomoissa työskentelevien naispuojisten työntekijäin valistamiseksi. Valiokunta on ollut sitä mieltä, että naispuolisten työntekijäin valistaminen on välttämätöntä kaikissa eri ammattikunnissa, joten Ammattijärjestön on kohdistettava agitatsioni myöskin naistyöntekijöihin. Kun edustajakokouksessa on käsitelty Ammattijärjestön toimikunnan ehdotusta neljän puhujan palkkaamisesta vakinaisesti ja että näistä yksi olisi

naispuhuja ja järjestäjä ja koska tämä ehdotus, mikäli valiokunta on käsittänyt on saanut valtavan kannatuksen, on valiokunta tullut siihen käsitykseen, ettei vasfedes Ammattijärjestön varoja myönnettäisi yksityisille liitoille agitatsionia varten, vaan käytettävänä olevat varat käytetään Ammattijärjestön puhujien palkkaamiseen. Valiokunta on myös ollut sitä mieltä, että Ammattijärjestölle olisi palkattava yksi naispuhuja, jota käytetään naistyöntekijäin järjestämistyöhön kaikilla ammattialoilla, siis myöskin leipuriammatin alalla.

Edellä esitettyjen seikkojen perusteella esittää valiokunta

että Ammattijärjestön edustajakokous hylkää S. Ieipurityöntekijäin liiton anomuksen ja päättää, ettei vasfedes yksityisille liitoille myönnetä agitatsionia varten avustusta Ammattijärjestön varoista.

Valiokunnan puolesta:

Jafet Lehtinen, J. Aaltonen, Evert Jormala,
Artt. Aalto, S. Svensk.

Isokangas: Leipurien anomuksen valistusapurahasta ehdotan hyväksyttäväksi seuraavilla perusteilla:

1) koska järjestymättömyys naisten keskuudessa on noin 90 %, joka seikka sellaisenaan todistaa suurta kehittymättömyyttä;

2) koska ruokaleivän valmistajat yleensä sekä maan itäosissa oleva vesirinkeliyöväestö on kokonaan järjestymätöntä ;

3) koska lain voimaan tulon jälkeen on ammattialalle alkanut siirtyä järjestymätöntä työväestöä muilta työaloilta sekä maan rajojen ulkopuolelta, joka seikka vaikuttaa häiritsevästi liiton toimintaan;

4) koska asian tilassa voidaan aikaansaada parannus vaan sen kautta, että liiton agitatsionityötä avustetaan pyydytyllä raha-avulla.

Korpelainen kannatti Isokankaan esitystä.

Hautala yhtyi valiokunnan mietintöön. Lausui paheksumisensa että leipurit aina anovat. Useat seuraavat puheenvuorojen käyttäjät yhtyivät valiokunnan mietintöön.

Mäki oli sitä mieltä, että olisi pantava täällä toimeen yleinen keräys leipurien hyväksi (naurua).

Keskustelun tähän päätyttyä hyväksyttiin suurella enemmistöllä valiokunnan mietintö.

Yhteistyö Skandinavian maitten ammatillisten keskusjärjestöjen kanssa.

Esityksestä alustusvihkon siv. 107—109, antoi järjestövaliokunta seuraavan mietinnön:

Järjestövaliokunnan mietintö n:o 2, koskeva Skandinavian maiden keskusjärjestöjen neuvottelukokousta Tukholmassa.

Valiokunta ehdottaa, että Ruotsin, Norjan ja Tanskan ammatillisten keskusjärjestöjen neuvottelukokouksen väliaikainen päätös (alustusvihon sivu 107) hyväksyttäisiin ja

että Skandinavialaiseen työväen kongressiin lähetetään Ammattijärjestön puolesta 2 edustajaa, joiden valinta toimitetaan tässä edustajakokouksessa ja muut lähemmät toimenpiteet ja yhteistoiminta jätetään Ammattijärjestön toimikunnan ja valtuuston huoleksi.

J. Pietikäinen, T. Kaija, V. Perttilä, K. Häkkinen,
P. J. Murros, Hj. Blomqvist, O. Hurme.

Vainio ehdotti, että lähetettäisiin vaan yksi edustaja.

Ojala kannatti yhtä edustajaa lähetettäväksi.

Bryggari: Viimeinen edustajakokous piti tärkeänä edustajien lähettämistä ulkomaisten kokouksiin. Tulos on ollut

mitätön. Ne muistuttavat vaan keisariyhtymisiä, joilla ei ole mitään tulosta. Vastustan edustajien lähettämistä.

Peltomäki hyväksyi mietinnön sellaisenaan.

V. Perttilä: Edustajat ovat nähtävästi jättäneet esitysvihkon lukematta, koska eivät huomaa että lähetettävien edustajien tulee neuvotella keskenäisesfä sopimuksesta Skandinavian maiden työväenjärjestöjen välillä. Kannatan mietintöä.

Karjala, Ailio ja Roine kannattivat valiokunnan ehdotusta.

Useain puhujain kannatettua sekä yhden että kahden edustajan lähettämistä ryhdyttiin äänestämään.

Bryggarin ja Vainion ehdotusten välillä äänestettyä sai Bryggarin ehdotus 2 ja Vainion ehdotus 58 ääntä.

Äänestettyä Vainion ehdotuksen ja mietinnön välillä tuli mietintö 91 äänellä 62 ääntä vastaan hyväksytyksi.

Edustajain vaali.

Johtava valiokunta ehdotti Skandinavian maitten työväen järjestöjen kongressiin lähetettäväksi Ammattijärjestön puheenjohtajan ja rahastonhoitajan.

Virta ehdotti toiseksi *V. Perttilää*.

Nieminen ehdotti toiseksi toimittaja *Valpasta*.

Kotiranta ehdotti kirjaltajain ryhmän puolesta sanottuun kongressiin toiseksi edustajaksi kirjaltaja *Hellgren iä*.

Markkanen ehdotti *Valpasta* toiseksi edustajaksi.

Kprkealehto: Riittää kun toinen edustaja on Ammattijärjestön toimitsija. Kannatti *Kotirannan* ehdokasta.

Rovio kannatti tulevaa puheenjohtajaa, toisen määrätköön toimikunta.

Kokkola: Yhdyn *Rovioon*.

Sorvali: *Perttilä* on kielitaitoinen, joten kannatan hänen lähettämistään.

Koivumäki: Kokouksen on valittava edustajat, että ei tulisi samanlaista kukkotappelua, kun kerran aikaisemmin puolueen edustajain kesken.

Ailio kannatti Hellgrenin valitsemista.

Moisio huomautti, että mietinnön hyväksymisen nojalla on tässä kokouksessa edustajat valittava. Kannatti valiokunnan ehdotusta.

Laakso: Yhdyn valiokunnan mietintöön.

Sittenkuin Ammattijärjestön puheenjohtaja oli valittu toimitettiin nimihuudon perusteella lippuäänestys. Vaalivaliokunta esitti

vaalin tuloksen:

Osk. Tokoi	147 ääntä
K. Vartiainen . . .	68 »
K. F. Hellgren . . .	53 »
V. Perttilä	30 »

Vaalin tuloksen perusteella hyväksyttiin kaksi ensimmäistä vakinaiseksi ja seuraavat varaedustajiksi.

Vastalause:

Pyydämme merkitä vastalauseemme kokouksen päätöstä vastaan kahden edustajan lähettämistä Skandinavian kongressiin seuraavilla perusteilla:

1:si koska maamme ammatillisesti järjestyneiden työläisten mielipide olisi tullut kokouksessa ilmi yhdelläkin edustajalla; 2:ksi koska ulkomaalaiset ovat aina Suomen kokouksissa edustettuna ainoastaan yhdellä edustajalla, vaikka naapurimaamme järjestöt varoihinsa ja jäsenlukuunsa nähden voisivat useamminkin edustajan lähettää ja 3:ksi koska kokous on hylännyt useimmat avustuspyynnöt rahavarojen vähyyden tähden, joten katsomme tämän liialliseksi varojen tuhlaukseksi.

T. Bryggari.

K. Pietarinen.

J. Rauhala.

J. Heinonen.

J. Marttila.

O. H. Kekäläinen.

Työtaistelussa olevien turvaaminen.

Alustusvihkon siv. 110 olevan esityksen johdosta antoi yleisasiainvaliokunta seuraavan mietinnön:

Yleisasiainvaliokunnan mietintö n:o 2.

Työtaistelussa olevien turvaaminen.

Valiokunta on käsitellyt Riihimäen puutyöntekijäin osaston ehdotusta, että Ammattijärjestön kautta perustettaisiin sellaisia työlaitoksia, jotka lakon, työsulun, tai työttömyyden aikana voisivat työansiolla avustaa ammatillisesti järjestyneitä työläisiä. Valiokunta on sitä mieltä, että tällaisista työlaitoksista voisi kyllä olla jonkinlaista hyötyä ammatillisessa liikkeessä, mutta kun Ammattijärjestöllä ei tällaiseen tarkoitukseen ole varoja käytettävissä, ehdottaa valiokunta:

että edustajakokous tällä kertaa hylkää tämän kysymyksen.

S. Nieminen.

A. Wuolle.

Ida Vaahtera.

K. Perho.

Simo Purola.

A. Turpeinen.

V. Eerola.

Mietintö hyväksyttiin yksimielisesti.

Edustajain päiväpalkka.

Hurme ehdotti päiväpalkaksi 10 mk.

Marttila: Tie- ja vesirakennustyöläisten ryhmä esittää edustajan päiväpalkan 7 markaksi.

Lehtinen ehdotti 6 markkaa.

Selin: Paperityöväen liiton ryhmä kannattaa 8 mk.

Vesterinen oli 7 markan kannalla.

T. Uski oli 10 markan kannalla.

Sulho Lehtonen: Olen sitä mieltä että maalaisille maksetaan 10 mk. ja helsinkiläisille 8 mk.

Taivola kannatti niitä, jotka ovat ehdottaneet 10 markkaa.

E. Murto yhtyi niihin, jotka ehdottivat 8 markkaa.

Perho kannatti Lehtosen ehdotusta.

Immonen: Kannatan 10 mk.

Mäkinen: Kannatan 8 mk.

Hautala: Muurarien ryhmä kannattaa 10 mk. Olisin kyllä sitä mieltä, että enemmän pitäisi saada, mutta kun sitä ei täällä kannatettaisi, luovun siitä.

Jokinen : Tehdas- ja Sekatyöväen ryhmä kannattaa 8 mk.

Vainio oli omasta puolestaan 5 markan kannalla, mutta kun toiset eivät ole siihen tyytyväisiä, niin ehdotti 6 markkaa.

Ensin päätettiin maksaa kaikille edustajille sekä pyhä että arkipäiviltä sama palkka. Sitten ryhdyttiin eri ehdotuksista äänestämään, jolloin lopullisessa äänestyksessä 90 äänellä 80 vastaan, jotka annettiin 10 mk. puolesta, päätettiin maksaa 8 mk. päivälle.

Ammattijärjestön toimikunnan jäsenten palkkio.

Raha-asiain valiokunnan mietintö n:o 5.

Kun Ammattijärjestön edustajakokouksen on päätettävä Ammattijärjestön toimikunnan jäsenten palkkiosta, on valiokunta käsitellyt tätä asiaa. Valiokunta on sitä mieltä, että tämä toimi on sellainen, että siitä johtuva työ on tehtävä aina ylityönä, tavallisesti illalla, jolloin kokoukset kestävät keskimäärin noin neljä tuntia. Kun meillä yleisenä periaatteena on, että tehdystä työstä on työntekijän saatava palkka ja kun melkein kaikissa liitoissa nykyään maksetaan toimikunnan jäsenille palkkio ja kun Amm. järj. toimikunnan jäsenen tehtävä sen lisäksi on mitä edesvas- tuullisin, ehdottaa valiokunta

että edustajakokous päättää, että Ammattijärjestön toimikunnan jäsenille maksetaan Amm. järj. toisen ja kolmannen edustajakokouksen väliseltä ajalta sekä nyt koolla olevasta edustajakokouksesta seuraavaan edustajakokoukseen saakka 1:50 penniä jokaiselta kokoukselta palkkiota jäsenelle.

Jafet Lehtinen.
Evert Jormala.

S. Svensk.
J. Aaltonen.

Artt. Aalto.

Aalto selosteli valiokunnan mietintöä, että viime edustajakokouksessa päätetty toimikunnan jäsenten palkkio koski kulunutta toimintakautta, jonka nojalla tämä ehdotus on tehty koskevaksi kulunutta ja tulevaa toimintakautta.

Vuorio: Tie- ja vesirak. työl. ryhmä ehdottaa, että Ammattijärjestön toimikunnan jäsenten kokouksissa käyntipalkkio olisi 1 mk. kultakin kokoukselta ja, että edellisessä kokouksessa tehty päätös katsotaan olleen voimassa tähän kokoukseen asti.

Bryggari: Edellisen kokouksen päätös on kuluneeseen aikaan nähden sitova. Hyväksyn mietinnön tulevaa toimintakautta koskevan osan.

Immonen yhtyi edelliseen.

Messuulin: Vakinaisissa luottamustoimissa oleville ei olisi mitään maksettava. Yhdyn muuten Bryggarin ehdotukseen.

Kokkola: Hyväksyn valiokunnan mietinnön. Ihmetteli nyt kitsastelijoita, jotka kokouksen edustajain palkkoja määrittellessä olivat korkean päiväpalkan kannalla.

Murto: Voidaan poistaa se kohta mikä koskee kulunutta aikaa ja maksetaan tulevalle toimikunnalle 2: — mk. kokoukselta. Muutosta varten lähetettäköön takasin valiokuntaan.

Äänestettäessä sai Bryggarin ehdotus 27 ääntä ja Vuorion ehdotus 24 ääntä.

Bryggarin ehdotuksen ja valiokunnan mietinnön välillä äänestettyä 113 äänellä 15 vastaan hyväksyttiin Bryggarin ehdotus.

Puheenjohtajan, sihteerin ja rahastonhoitajan palkka.

Roine, Selin, Luoto, Murto y. m. ehdottivat kuukausipalkat 300 mk:si.

Bryggari, Koponen, A. Saarinen y. m. ehdottivat puheenjohtajalle 300 mk. ja rahastonhoitajalle 250 mk.

Kun vielä oli ehdotettu 200 ja 260 mk. rahastonhoitajalle sekä 275 mk. puheenjohtajalle ryhdyttiin äänestämään ensin puheenjohtajan palkasta.

Äänestyksessä sai 300 mk. 48 ääntä ja 250 mk. 84 ääntä.

250 mk. ja 275 mk. välillä äänestettyä päätettiin 82 äänellä 63 ääntä vastaan maksaa puheenjohtajalle 250 mk. kuukaudessa.

Rahastonhoitajan palkaksi äänestysten perusteella hyväksyttiin niinkään 250 mk. kuukaudessa.

Matkarahaa päätettiin maksaa 2 mk. päivältä.

Valtuuston jäsenten palkka.

Lyhyen keskustelun jälestä päätettiin valtuuston-jäsenille maksaa 8 mk. päivälle.

Tulo- ja meno-arvio.

Raha-asiainvaliokunnan mietintö no 8.

Tuloja:

Vakinainen vero:

18,000 kokomaksavaa jäsentä ä		
1:60 p.	28,800.—	
4,000 puolimaks, jäsentä ä —: 80 p.	3,200:—	32,000:—

Siirto 32,000:—

	Siirto	32,000:—
Mielenosotusmerkeistä		3,000:—
Amm. järj. lehden tilauksista		1,000:—
Korkoja		400:—
»Työnjuhla»-julkaisun tilauksista		3,500:—
Satunnaisia tuloja Työnjuhlista y. m.		5,000:—
	Smk.	44,900:—

Menoja :

2 toimitsijan palkka ä 500 mk. kuuk.		6,000:—
Toimitsijain matkarahat ja päiväpalk. y. m.		1,200:—
Toimiston vuokra, valo ja puhdistus.		1,200:—
Puhelin, posti- ja sähkösan. maks.		800:—
1 valtuuston kokous		1,200:—
Painokustannuksiin		2,000:—
Amm. järj.-lehden kustannuksiin.		1,400:—
Satunnaisia menoja		2,500:—
Työväenopiston kustannuksiin.		2,500:—
Työväenarkiston kustannuksiin.		300:—
»Työnjuhla»-julkaisun kustann.		3,000:—
4 puhujan palkka ä 225 kuuk. hengelle		10,800:—
Matkakuluja puhujille.		2,400:—
Jäännös apurahastoon		9,600:—
	Smk.	44,900:—

Jafet Lehtinen.

S. Svensk.

Evert Jormala.

J. Aaltonen.

Artt. Aalto.

Bryggari: Puhujain palkaksi on arvioitu 10,800 mk. Sillä ymmärretään että puhujat pidettäisiin ympäri vuoden. Ehdotan että puhujia ei pidetä kesäkuukausina ja menoarviosta poistetaan toinen puoli.

Rae kannatti Bryggaria.

68 äänellä 48 ääntä vastaan, jotka annettiin Bryggarin ehdotuksen puolesta, hyväksyttiin mietintö.

Puheenjohtajan vaali.

Eri liittojen edustajaryhmien edustajat olivat yhteisessä neuvotteluissa asettaneet S. Ammattijärjestön puheenjohtajaehdokkaaksi seuraavat henkilöt: Oskari Tokoi, Matti Paasivuori, Kalle Heinonen, Herman Saxman ja K. F. Hellgren. Arvostelussa lausuttiin:

A. E. Kokkola: Ryhmien yhteinen kokous ei ole päässyt yksimielisyyteen. On täytynyt asettaa 5 ehdokasta. Tokoi asetettiin teoreetikkona mutta hänellä ei ole käytännöllistä kokemusta. Alistaa kokouksen päätettäväksi; kannatti Heinosen valitsemista.

Hellgren ilmoitti kieltäytyvänsä puheenjohtajan ehdokkuudesta. Kannatti Saxmannia puheenjohtajaksi.

Paasivuori kieltäytyi Ehdoitti valittavaksi yksimielisesti Kalle Heinosen.

Haapalainen sanoi ettei hän ole vielä koskaan nähnyt Tokoita ammattiliikkeessä. Ehdotti puheenjohtajaksi Paasivuorta. Perusteli ehdotustaan seikkaperäisesti. Huomautti, että kielten oppineisuus ei saa tulla kysymykseen.

E. Murto: Täällä jo Haapalainen ja Hellgren sanoi, että Ammattijärjestön puheenjohtajan pitää olla käytännöllinen mies. Tokoi ei ole sellainen. Viimeisellä sijalla oleva Hellgren, on asetettava ensimmäiselle tilalle, sillä hän on vanha ammattiyhdistysmies. Se on ikävää, että on kieltäytynyt, ja kun Heinonen nyt on kieltänyt, enkä voi kannattaa Saxmanniakaan, sillä hän tarvitaan Metallityöntekijäin liitossa niin toivon kuitenkin, että kieltäytymiset peruutetaan, joten ehdotan I sijalle K. F. Hellgrenin, II H. Saxmanin ja III M. Paasivuoren.

Räsänen: En ehdota 3 miestä. Noin viikko sitten ehdotin M. Paasi vuorta; ei hän ole suurpuhujia; ei hän ole täydellinen; mutta emme tarvitse täydellistä. Hän ei tullut enään pankkivaltuustoon, ja voi siis täydellisesti ottaa tehtävän vastaan.

Aalto kannatti Kalle Heinosta puheenjohtajaksi.

Kpivulaakso kannatti Paasivuorta ryhmänsä puolesta ja omasta puolestaan K. Heinosta.

S. Nieminen: Älkäämme ottako huomioon agitaattorien puheita. Tarvitsemme työmiestä. Sellainen on O. Tokoi. Hän on työ mies. Häntä vastaan ei ole sellaisia syytöksiä kun esim. Haapalaista. Jos hän kieltäytyy niin sitten Saxman. On hänellä joitakin virheitä sanottu olevan mutta en tiedä niitten todenperäisyyttä. Paasivuorta ei ainakaan Helsingin rakennustyöväki kannata.

Roine: Olen sitä mieltä, ettei Hellgreniä voida pitää päteväenä ehdokkaana, koska meillä eivät kirjaltajat ole yleensä muun työväen suosiossa. Sanoi ettei Tokoita voida kiinnittää ammattiliikkeeseen koska hän on valtiollisessa toiminnassa mukana. Lopuksi kehotti valitsemaan Paasivuoren tai Saxmanin.

Sarlin: On turhaa täällä ruveta ketään kiittämään tai moittimaan. En kannata Tokoita, hän ei ole ammattiyhdistysmies. Kannatan Hellgreniä.

Murros: Puutyöntekijäin ryhmä kannattaa O. Tokoita.

Kekäläinen: Ryhmän enemmistön kanta on se että valittaisiin Tokoi. Itse en tunne ehdokkaita enkä siis voi heistä mitään mainita. Kuuntelen toisten arvostelua ja ilmoitan kantani äänestyksessä.

Jokinen kannatti ryhmänsä puolesta Heinosta.

Hautala: Puhujat valittavat sitä että ehdokkaissa ei ole ammattiliikkeen tuntijoita. Lisätään ehdokkaita. Haapalainen on ammattiliikkeen tuntia. Miksi on Saxman asetettu listalle eikä Haapalaista. Ne ovat veljekset kaikissa kysymyksissä, vaikka ei hänellä ole kaikkia »kravunkuorijuttuja» mutta ei hänellä ole kaikkia muitakaan mitä Eerolla on.

Mäkinen sanoi, että kivimiehet ovat asettaneet Tokoin etutilalle. Sanoi ehdokkaansa olevan pätevän. Oletti että valinta kaikkia tulee tyydyttämään.

Hartikainen Kannatti Saxrannia.

Kontula: Minulle on kerrottu Amerikassa että Tokoi on ollut useita vuosia ammattiliikkeessä. Ehdotan siis ensi tilalle Tokoin ja toiselle tilalle Paasivuori.

Lehtinen kannatti Paasivuorta puheenjohtajaksi. Sanoi, että sellainen tehtävä on annettava varmasti koetun miehen käsiin.

Hietanen kannatti Tokoin ehdokkuutta.

Männistö sanoi Tokoilla olevan paljon kannatusta maaseudulla, josta syystä hän sitä kannattaa.

Markkanen kannatti Paasivuorta.

Kantoluoto: Satamatyöntekijäin ryhmä ehdottaa Paasivuorta sillä ehdolla että hän luopuu puoluetoimikunnan tehtävistä sekä eduskunnan toimitusvaliokunnasta. Omasta puolestani kannatan Tokoita.

Taivola: Meidän on saatava toimeen kaksikielinen. Työntantajat halveksivat suomenkielistä. Ehdotan Hellgreniä. Hän on kyllä kieltäytynyt mutta se ei ole ehkä ollut todellista. Luulen että hän ottaisi toimen vastaan jos hänet siihen valittaisiin.

Aaltonen: Luulen että tämän ensimmäisen ehdokkaan taakse on haudattu koiran raato! Helsinkiläiset eivät näy kannattavan, me häntä täydellisesti kannatamme.

Uski: Ehdotan E. Haapalaista.

Messulin: Minun ja kivityöntekijäin ryhmän ehdokas on Tokoi. Yhdyn Niemiseen.

Mäkelin: Tunnen kaksi ehdokkaista, Tokoin ja Paasivuoren. Toisissa voi olla samanlaisia hyviä puolia kun minussakin. Esa Paavo-Kallio kerran eduskuntaryhmässä puhvasi Tokoita sanoen: Kerran olen puhvannut Tainiota ja siitä saatiin hyvä mies, nyt minä puhvaan Tokoita. Jos säälimme sitä että Tokoi otetaan pois eduskunnasta niin miksi emme sääli sitä että sieltä otetaan pois Paasi vuori.

K Heinonen: Minä jo aamulla kun sain tietää että tehdas- ja sekatyöväen ryhmä on asettanut minut ehdokkaaksi, ilmoitin jo silloin että en ottaisi tointa vastaan. Se ei ole ollut leikkiä. Me toiset olemme poikasia ammattiliikkeessä Paasivuoren rinnalla. Toimintakertomukset hyväksyttiin muistutuksesta, ei siis ole syytä syrjäyttää nykyistä puheenjohtajaa. En tunne Tokoita mutta olen kuullut että

hän on kykenemätön kansliatyöhön. Ehdotan että kokous yksimielisesti valitseisi toimeen Paasivuoren.

Hyvönen kannatti Paasivuorta ensimmäisenä puheenjohtajaksi.

Bryggari: Tokoista olen saanut sen käsityksen että siitä saadaan pikemmin kykenevä puheenjohtaja.

Ida Vaahtera sanoi lähemmin tuntevansa Paasivuoren ja Heinosen. Paasivuoren asetti etutilalle.

Pietarinen kannatti Paasivuorta.

K- Luoto: Kannatan Tokoita ensimmäiselle ja Paasivuorta toiselle tilalle.

A. Hämäläinen: Sillä ei tehtäisi suurtakaan rikosta jos Tokoi tahi Paasivuori siirrettäisiin pois eduskuntatyöstä. Ei Haapalainenkaan ollut mikään ammattiliikkeen tuntia silloin kun otti toimen vastaan ja Tokoi kyllä kykenee samoin kuin Haapalainenkin kehittymään muussa paitsi kapakkaelämässä.

Lehtinen sanoi, ettei hän kannata Tokoin ja Paasivuoren eduskunnasta siirtämistä, koska siellä on heillä pätevät tehtävänsä. Kannatti Hellgreniä.

Nurmi: Jos kokous tahtoo sellaisen miehen toimeen jolla on yleisön luottamus niin valittakoon toimeen Tokoi.

Paasivuori sanoi, että hänen kannattajansa ovat puhuneet liikaa. Nieminen on osunut oikeaan, että sellainen on valittava, joka vie työväenliikettä eteenpäin. Huomautti että tuo paikka on sellainen, jota ei mielellään halua. Jos siinä koittaa tehdä vaikka kuinkakin parhaansa mukaan, aina saapi haukkumista. Kieltäytyi ehdokkuudesta.

Keskustelun päätyttyä tähän toimitettiin lippuäänestys, jolloin ääniä saivat:

Tokoi	82	ääntä
Paasivuori	56	»
Hellgren	13	»
Saxman	10	»
Heinonen	6	»
Haapalainen	4	»
M. Turkia	1	»

Kun ei kukaan saanut ehdotonta enemmistöä toimitettiin kahden enimmän ääniä saaneen kesken uusintavaalit, jolloin Tokoi sai 98 ääntä ja Paasivuori 68 ääntä. Tyhjiä lippuja jätettiin 3. Vaalin tuloksen perusteella katsoi kokous *Oskari Tokoin* tulleen valituksi S. Ammattijärjestön puheenjohtajaksi.

Ammattijärjestön toimikunnan vaali.

Kokoukselle esitettiin toimikunnan jäsenehdokkaiksi:

Muurarien liitosta :

E. Nyqvist, varalle Emil Leino.

Metalli- ja Paperiteollisuus liitosta:

K. Vartiainen, varalle H. Saxman.

Tehdas- ja Sekatyöväen liitosta:

K. Heinonen, varalle Artt. Aalto.

Puutyöntekijäin liitosta :

K. Salo, varalle J. Lumivuokko.

Kivityöntekijäin liitosta :

J. Pietikäinen, varalle J. Mäkinen.

Kirjaltajain- ja KiKJ^{ans}it^oJ^aiⁿ Hitosta:

O. Hurme, varalle H. Haavikko.

Vaatetustyöntekijäin liitosta:

S. Svensk, varalle Ida Kantanen.

Leipurien- ja Nahkityöntekijäin liitosta:

K. Lindroos, varalle A. Nurmi.

Saha- ja Satamatyöntekijäin liitosta:

J. H. Torvinen, varalle K. E. Satamavuori.

Eri liittoryhmien edustajain puolesta:

Aksel Kokkola.

Osk. Murtosalo.

Tästä syntyneessä keskustelussa

K Rovio sanoi että metallityöntekijäin ryhmä ei tunnusta Vartiaista edustajakseen, vaan tahtoo Saxmannia. Jos sitä ei hyväksytä, kieltäytyy metallityöntekijäin ryhmä äänestämästä.

Murto oli edellisen kanssa samaa mieltä.

Roine kannatti Rovion ehdotusta.

Hellgren, Rauttu ja Taivola olivat Saxmanin kannalla.

Rovio: Metallityönt. ovat tähän asti täyttäneet velvollisuutensa Amm.-järj. kohtaan ja vaativat oikeuksia. Täytyy saada oma mies toimikuntaan. Ehdotan 10 minuutin loman, jolla ajalla edustajat kirjoittavat vaalilippunsa.

Kontula ehdotti paperityöntekijäin liiton edustajaksi K. Vartiaisen ja varalle Paasivuoren. 15 minuutin loma-ajan jälkeen toimitettiin lippuäänestys, jolloin ääniä annettiin seuraavasti: O. Hurme 136 ääntä, K. Vartiainen 126, J. Pietikäinen 117, K. Heinonen 116, M. Paasivuori 102, H. Saxman 86, Nyqvist 76, K. Salo 76, K. Lindroos 72 ja J. H. Torvinen 72 ääntä. Lähinnä: E. Leino 63 ääntä, S. Svensk 60, K. E. Satamavuori 57, J. Lumivuokko 56 ja Kokkola 35 ääntä.

Ääniä annettiin kaikkiaan 37 henkilölle.

Vaalin tuloksen perusteella enimmän ääniä saaneet 10 henkilöä hyväksyttiin S. Ammattijärjestön toimikunnan jäseniksi.

Varajäseniksi tulivat lippuäänestyksen perusteella seuraavat: J. Lumivuokko 109, E. Leino 108, K. E. Satamavuori 108, I. Kantanen 107, Aalto 98, H. Haavikko 96, J. Mä-

kinen 87, S. Svensk 73, A. Nurmi 72, ja A. E. Kakkola 56 ääntä. Lähinnä: K. F. Hellgren 43, Murtosalo 28 ja E. Lampjla 24 ääntä.

Ääniä annettiin 57 eri henkilölle.

Vaalien jälkeen jätettiin seuraava »paheksumislause», joka päätettiin merkitä pöytäkirjaan:

Koska allekirjoittaneet eivät voi käsittää mitä tarkoitusta silloin on »kompromissilla» eli keskinäisillä eri liittoryhmien sovitteluilla, joita kaksikin eri kertaa pidettiin S. Ammattijärjestön toimikunnan jäsenten ehdokkaiden asettamista varten, jossa sen kautta hyväksyttiin toimikunnan jäsen ehdokkaat kustakin liitosta, jota kompromissia ei kuitenkaan kaikkiin niihin liittoihin nähden ole noudatettu, jotka neuvotteluissa ehdokkaansa asettivat, syrjäyttämällä sellaisen huomattavassa asemassa olevan liiton ehdokkaan, kuten vaateustyöntekijäin liittokin jo on, jättämällä sen edustajaa vaille S. Ammattijärjestön toimikunnassa, jota emme paheksumatta voi hyväksyä.

Helsingissä 26. 5. 1912.

Matti Väisänen, Selma Salpa, S. Svensk, A. Häkkinen,
Hugo Heinonen, Sulho Lehtonen, V. Peltomäki,
Emmi Huttunen, Alma Luhtala.

Tilintarkastajain vaali.

Tilintarkastajain ehdokkaiksi asetettiin seuraavat: Jussi Railo, K. F. Hellgren, V. Ponteva, Toivo Salmi, A. Halme, I. Hörhammer, E. Lampila, A. Karjalainen, A. Järvenpää, J. Lehtinen.

Lippuäänestyksen perusteella tuli *vakinaisiksi*: Volm. Ponteva 111 äänellä, Iv. Hörhammer 83 ja A. Halme 68 äänellä. *Varalle*: T. Salmi 57, K. F. Hellgren 49 ja J. Railo 42 äänellä.

Anomusehdotus rautatietlippujen hintain alentamisesta.

Edustaja A. *Nurmi* esitti seuraavaa.-

Viime Ammattijärjestön edustajakokous velvoitti Ammattijärjestön toimikunnan laatimaan alustuksen ja ponnet tätä kokousta varten siitä ehdotuksesta, joka löytyy viime Ammattijärjestön edustajakokouksen pöytäkirjassa sivulla 153, jossa ehdotetaan, että-sos.-dem. eduskuntaryhmä tekisi anomusehdotuksen eduskunnalle 50 % alennuksen myöntämisestä S. valtionrautateilla kaikille ammattiliittojen sos.-dem. puolueen ja Ammattijärjestön edustajakokouksien edustajille kuin myöskin työv. laulu-, soitto-, voimistelu- ja urheilujuhliin osaaottaville seuroille. Nyt kuitenkin syystä tai toisesta on Ammattijärjestön toimikunnalta jäänyt tekemättä edellämainittu alustus, joten ehdotan että tämä kokous ottaisi tämän asian tässä ratkaistavakseen, josko olisi tarpeellista tehdä hallitukselle anomus mainitusta asiasta.

Johtavan valiokunnan ehdotuksesta päätettiin: koska nykyiseltä hallitukselta ei tässä asiassa olisi mitään tuloksia toivottavissa, katsoo kokous, että edustaja Nurmin ehdotus saa tällä kertaa raueta.

Työväen suojelus.

Metallityöntekijäin ryhmä, Taalintehtaan valssilaitostyöläisten osaston n:o 98 aloitteesta, esitti keskustelun alaiseksi: »mihin toimenpiteisiin olisi ryhdyttävä ammattitarkastuksen tehokkaammaksi saamiseksi ja suojelulaitteiden parantamiseksi».

Johtavan valiokunnan ehdotuksesta päätettiin: Ammattijärjestön toimikunta yhdessä sos.-dem. ryhmän kanssa tehdään tässä asiassa parhaansa.

Laittomia vangitsemisia vastaan.

Kokouksessa annetun tehtävän nojalla esitettiin

Menettelytapavaliokunnan mietintö n:o 8.

Ne tämän kuun alkupäivinä Helsingissä toimitetut sala-peräiset vangitsemiset ja kotitarkastukset, jotka nähtävästi ovat toimitettu kauhean kuuluisaksi käyneen Venäjän suojelusosaston aloitteesta ja kotimaisen virkavallan myötämielisellä avustuksella, ovat herättäneet työväen keskuudessa kautta maan vakavaa huomiota ja levottomuutta, etenkin kun niiden vangittujen joukossa on ollut myös Suomen kansalaisia eikä näiden suhteen ole toimitettu Suomen lakien mukaista tutkimusta vaan sen sijaan on heidät vastoin voimassa olevia lakeja raastettu Venäjälle — ja kukaties — maamme oikeusjärjestyksen vastaisesti tuomittaviksi tai mielivaltaisesti karkotettaviksi. Tämän maamme lakeja polkevan, julkeudessaan vertaistaan hakevan, väkivaltaan perustuvan teon johdosta

lausuu kokous syvän paheksumisensa ja panee vakavan vastalauseensa sitä tekoa vastaan ja vaatii,

että perinpohjainen, Suomen lakien mukainen tutkimus toimitetaan kiireellisesti ja,

että viattomasti vangituiksi havaitut heti vapautetaan sekä,

että laittomuuksia tehneet virkaherrat saataan lain määräämään rangaistukseen virkarikoksista.

Tapani Uski, Kaarlo Lindroos, Jaakko Rauhala,
Hugo Kotiranta, Jussi E. Jokinen,
Kalle Luoto, Osk. Rauhala.

Mietintö hyväksyttiin.

Ljenan kultakaivostapahtumat.

Kokoukselle esitettiin

Menettelytapavaliokunnan mietintö n:o 9.

Suomen ammatillisesti järjestyneen työväen edustajat koontuneena kolmanteen edustajakokoukseensa, eivät voi levollisin mielin katsella sellaista työläisten joukkomurhamista, jota venäläinen virkavalta harjoitti Ljenan kultakaivoksilla viattomia työläisiä kohtaan, jotka olivat uskaltaneet lähteä rauhallisen työlakon avulla taistelemaan parannuksia kurjiin oloihinsa.

Kokous lausuu senvuoksi mitä jyrkimmän vastalauseensa sellaista ennen kuulumatonta viattomien työläisten joukkoteurastusta vastaan, jota venäläinen virkavalta on harjoittanut Ljenan kultakaivoksilla, ammuttamalla rauhalliseen työtaisteluun lähteneitä työläisiä.

Tapani Uski, Hugo Kotiranta, Jussi E. Jokinen, Kalle Luoto, Jaakko Rauhala, Kaarlo Lindroos, Osk. Rauhala.

Mietintö hyväksyttiin.

Seuraava kokous.

S. Ammattijärjestön IV:s edustajakokous päätettiin pitää Helsingissä v. 1915.

Valitusvaliokunnan y. m. esityksiä.

Valitusvaliokunnan esityksestä saivat kokouksen aikana läsnäolo-oikeuden ja puheoikeuden erinäisissä kysymyksissä seuraavat henkilöt: V. Puttonen, K. E. Satamavuori, Jussi Railo, Vilho Viitanen, Vilho Lehokas, Aura Kiiskinen, Miina Sillanpää, V. Lundström ja Emmi Murto.

Edustaja *E. Lehtinen* anoi 6:nen kokouspäivän illasta kello 5 lomaa kokouksen loppuun. Anomus hyväksyttiin.

P. J. Murros oli valitusvaliokunnalle tehnyt seuraavan esityksen, jonka valiokunta ehdotti hyväksyttäväksi:

Koska sääntöehdotuksen 4 § käsiteltäessä teki E. Lampila sellaisen lisäyksen valiokunnan ehdotukseen, joka myös tuli kokouksen päätökseksi, jota en voi hyväksyä. Ja koska Lampila ei ole pyytänyt kokoukselta puhe- eikä esitysoikeutta, niin ehdotan että mainittu lisäys säännöistä poistetaan.

Kokous selitti antaneensa Lampilalle jo silloin esitysoikeuden, kun hänet hyväksyttiin johtavaan valiokuntaan, joten valitusvaliokunnan ehdotus aiheettomana raukesi.

Edustajat Hurme ja Jormala olivat valitusvaliokunnalle esittäneet seuraavaa:

Kokouksen kuluessa 20 p:nä toukokuuta tehtiin ehdotus, jota myöskin kannatettiin, että nimenhuudon sijaan, joka toimitus vie kokouksen aikaa vähint. 20 min. joka aamu, kok. edustajain läsnäolon tarkastaminen jätettäisiin kullekin ryhmälle itselleen, minkä tarkastuksen tulos jätettäisiin viimeistään kahvilomaan mennessä kirjurien käytettäväksi. Ehdotus olisi mielestämme ainakin jätettävä kokouksen päätettäväksi, huolimatta siitä, että työjärjestys jo on hyväksytty. Jos huomataan käytännöllisyyksiä, miksi ei ottaa niitä varteen. Olemme laskeneet, että nimihuuto tehdyn päätöksen mukaan tulee maksamaan joka aamu noin 120 mk., siis kokouksen loppuunmennessä vielä noin 600 mk. Säästäkäämme tämäkin menoerä johonkin tarpeellisempaan tehtävään.

Ylläolevan tehdyn ehdotuksen kieltäytyi esittämästä puheenjohtajana toiminut A. Lehto.

Valiokunta ehdotti: Vastaisuudessa ei ole kannatettuja ehdotuksia sivuutettava ilman äänestystä ja koska edustajille on jaettu nimiluettelo, josta voi seurata nimihuutoa, pidettäisi työjärjestys muuttumattomana.

Valiokunnan ehdotus hyväksyttiin.

Edustajat j. Aaltonen, A. Turkia, A. Taivola, F. Saari-
nen ja K. E. Rauttu ehdottivat 6:n kokouspäivän iltana

jatkettavaksi kokousta kunnes kaikki asiat ovat loppuun käsitelty. Kokous päätti seurata hyväksyttyä työjärjestystä.

Valitusvaliokunta esitti seuraavaa:

Edustaja *Roineen* valituksen johdosta puheenjohtaja *Mannera* vastaan kieltäessään häneltä puhevuoron käytön rikkuri- ja petturikysymyksessä vaikka hän otti vastaan puhevuoropyyntilipun, ehdottaa valiokunta kokouksen hyväksyttäväksi seuraavaa:

Että kokous lausuu paheksumisen mielivaltaista menettelyä vastaan ja on puheenjohtajan annettava puhevuoro jokaiselle joka sitä työjärjestyksessä hyväksytyn perusteen mukaan on pyytänyt.

Johtava valiokunta esitti ehdotuksen aiheettomana hylättäväksi, koska edustaja *Roine* oli saanut puhevuoron.

Hellgren: Johtavan valiokunnan menettely on ollut omavaltaista, mutta tässä kysymyksessä on sen menettely ollut hävyttöntä. *Panen* vastalauseen puheenjohtajan menettelyä vastaan.

E. Murto yhtyi *Hellgrenin* ehdotukseen ja vastalauseeseen.

Paakki: Paheksun johtavan valiokunnan menettelyä *Yhdyn Hellgrenin* vastalauseeseen.

Roine: Paheksun johtavan valiokunnan menettelyä kun se on hyväksynyt puheenjohtajan kokoussääntöjen vastaisen menettelyn.

Varpe: Paheksun kirjaltajain menettelyä, kun he ovat ryhtyneet täällä mitättömästä asiasta aikaa tarpeettomasti kulluttamaan.

79 äänellä 21 ääntä vastaan, jotka annettiin johtavan valiokunnan ehdotuksen puolesta, hyväksyttiin valitusvaliokunnan ehdotus.

Puheenjohtaja *Manner* jätti päätöksen johdosta seuraavan selityksen:

Valitusvaliokunnan antama lausunto *Roineen* asian johdosta on mielestäni siksi harhaan viepä, että katson puolestani tarpeelliseksi siihen antaa vähän selitystä. Kun asian

»Järjestöjen ja järjestyneen työväestön suhtautuminen rikku-reihin ja pettureihin» esille tullessa ilmoitin, että johtava valiokunta ehdottaa lähetettäväksi asian valiokuntaan huudettiin hyvä, toi Roine puhevuoropyyntölipun, kysyin kokoukselta tahdotaanko keskustelua, täällä on Roineella puhevuoro, lausui *Roine*, että kyllä asia ansaitsee keskustella ennen valiokuntaan lähettämistä, se on siksi tärkeää, johon huudettiin ei ansaitse, ja kun ei oltu pyydetty yhtään puhevuoroa, katsoin keskustelun asiasta päättyneen, joten ilmoitin, että asia menee valiokuntaan, enkä parhaalla tahdollani voi ymmärtää rikkoneeni kokoukselle hyväksytyjä sääntöjä eli työjärjestystä. Se seikka, että Roine ei puhunut asiasta puhevuoron saatuaan, vaan kannatti yleiskeskustelua, ei ole minun, vaan Roineen vika.

Edustaja *Hyvönen* syytti kokouksen kestäessä sihteeristöä siitä, ettei hänen lausuntojaan ole näkynyt »Työmiehessä». Sihteeristön puolesta silloin selitettiin, että se on sanomalehtimiesten asia mitä he ottavat lehtiin, eikä »Työmiehellä» ja sihteeristöllä ole pöytäkirjaan nähden mitään yhteyttä. Syytöksensä tueksi jätti *Hyvönen* seuraavan selityksen:

Koska jo viime edustajakokouksessa johtava valiokunta ilmoitti, että kaikki kirjalliset ehdotukset ja ponnet pannaan pöytäkirjaan ja julkaistaan seuraavassa »Työmies»-lehdessä josta edustajat saavat katsoa, jos ne ovat oikeen selostetut ja sen perusteella kohta valitusvaliokunnalle tehdä valitus jos siihen syytä löytyy. Tätä käsitin tässäkin kokouksessa noudatettavan. Tämän tähden ja kun en ole nähnyt ehdotuksiani mainitun, kuten toisten, johon pidän itselläni yhtäläisen oikeuden olevan edustajana ja 17 vuotta työväen järjestössä toimineena. Siitä johtui epäilykseni sihteeristön puolueettomuudesta.

Pöytäkirjan tarkastajiksi

valittiin K. F. Hellgren, J. Lumivuokko, A. E. Kokkola ja K. Rovio.

Lopettajaispuheet.

Kokouksen puheenjohtaja *Viljanen* lausui:

Tämän kokouksen menoa on varmaankin ammatillisen työväen taholla mielten kiinnolla seurattu. Järjestömme kokoonpano on ollut moninaisen harkinnan alaisena ja kiinnittänyt mieltä työläisryhmissä. Periaatteessa ovat kaikki eri ehdotuksien tekijät olleet samaa mieltä, vaikkakin käytännöllisiä teitä on eri tavalla haettu. Toivomme, että kaikki ne päätökset, joita olemme tehneet, tulevat koko maassamme ammatillisissa osastoissa mahdollisimman tarkkaan käytännössä toteutetuiksi, ja että niistä olisi hyötyä koko Suomen työväelle vastaisessa toiminnassa. Puhuja kiitti ulkomaalaisia tovereita osanotosta ja toivoi, että he veisivät meidän veljelliset terveisemme kukin maahansa, siinä varmassa vakauksessa, että kansainvälinen työväen toiminta taivaltaa varmasti eteenpäin voittokulkuansa, jossa me suomalaiset tahdomme olla voitimme mukaan mukana. Sen jälkeen hän ilmoitti Suomen Ammattijärjestön kolmannen kokouksen loppuneeksi.

Tokoi: 3:s kongressi on päättynyt. Päätöksien kanta-vuutta ei kyetä vielä arvostelemaan; koitetaan parasta. Minulle annettu toimi on raskas ja vastuunalainen. Meillä ei ole lähemmässä tulevaisuudessa ajateltavissa huomattavia hyökkäyksiä, me saamme puolustautua nykyistä sortojärjestelmää vastaan, ja tämä puolustautuminen on vaikeaa, jossa tarvitaan vakavaa kiinteätä järjestymistoimintaa. Toivoi, että kun seuraavan kerran ammatillisesti järjestynyt työväki koontuu, on se yhä voimakkaammin järjestynyt ja että sitä on entistä enemmän elähdyttänyt kansainvälisyystunne.

Ole O. Lian, kiitti puheessaan kokousta Skandinavian maiden edustajille osoitetusta toverillisuudesta. Sanoi agitatorionityön olevan tärkeimpiä tehtäviä, johon tämäkin kokous on suurta huomiota kiinnittänyt. Toivoi, että suomalaiset lujasti järjestymällä voivat puolustautua vastassa olevaa sortoa vastaan. Lopuksi kehoitti aina muistamaan *Karl Marxin* sanat kansainvälisestä veljeystyöstä.

Hellgren lausui: Meidän on käsitettävä se raskas tehtävä mikä on ollut johtavalla valiokunnalla. Ehdotan kokouksen lausumaan kiitoksen johtavalle valiokunnalle.

Kokous yhtyi *Hellgrenin* lausuntoon.

Kun vielä oli huudettu eläköön-huudot S. Ammattijärjestölle ja kansainväliselle ammattiyhdistysliikkeelle ja laulettu Kansainvälinen työväenmarssi, päättyi kokous 26 p:nä toukokuuta klo 11,30 a. p.

Toimitusvaliokunnan puolesta:

Herman Saxman.

Olemme tarkastaneet edelläolevan Suomen Ammattijärjestön kolmannen edustajakokouksen pöytäkirjan, ja on se päätöksien kanssa yhtäpitävä.

Valituista tarkastajista eivät A. E. Kokkola ja K. Rovio ole voineet matkallaolosten takia ottaa osaa tarkastukseen.

Helsinki 18 p. kesäkuuta 1912.

K F- Hellgren.

J. Lumivuokko.

Asialuettelo.

	Sivu.
Agitatsioonityön järjestäminen	57
Ammattijärjestön pohjarahasto	93
Ammattijärjestön toimikunnan jäsenten palkkio	143
Ammattijärjestön suhtautuminen henkivak. yhtiöihin	124
Ammattijärjestön toimikunnan jäsenten vaali	151
Ammatillisen työväenliikkeen järjestömuodot	41
Ammatilliset lehdet ja kaunokirjallinen julkaisu	90
Ammatillisten järjestöjen suhde sos.-dem. puolueeseen	95
Anomusehdotus rautatielippujen hintain alentamisesta	154
Apurahoja valistustyöhön	137
Asia- ja työjärjestys	10
Edustajat	4
Edustajain päiväpalkka	142
Esperantokielen käytäntöön ottaminen	122
Järjestöjen ja järjestyneen työväen suhtautuminen rikkurei- hin ja petteureihin	118
Kiertokirjeiden julkaisukieli	121
Kokouksen avaus	3
Kokoussäännöt	11
Lakko-, sulk- y. m. tilastot	124
Laittomia vangitsemisia vastaan	154
Leipurilain noudatuksen valvonnan apuraha	134
Ljenan kultakaivostapahtumat	155
Lopettajaispuheet	160
Puheenjohtajan, sihteerin ja rahastonhoitajan palkka	145
Puheenjohtajan vaali	147
Pöytäkirjan tarkastajat	159
Sanomalehtikertojain saapuvilla olo	13
Seuraava kokous	156
Sukulaisliittojen yhdistäminen	48
Suomen Ammattijärjestön säännöt	96
Sääntöjen voimaantuminen	115
Tilikertomukset	34
Tilintarkastajain vaali	153
Toimintakertomukset	13
Tulo- ja menoarvio	145
Työväen suojelus	154
Työtaistelussa olevien turvaaminen	142
Ulkomaalaisten tervehdykset	9
Valiokuntain vaali	12
Valtuuston jäsenten palkka	145
Valitusvaliokunnan y. m. esityksiä	156
Yhteinen työttömyysrahasto	37
Yhteistyö Skandinavian maitten amm. keskusjärj. kanssa	139